AURORA'S DEGREE & PG COLLEGE
Accredited by NAAC with "B++" Grade

Aurora's Research and Development Cell

Certificate

This is to certify that

Prof./ Dr./ Mr./ Ms. Y.V. Ch. LEELA PADMAJA

of RAJAH. R.S.R.K. RANGA RAO, BOBBI College / Institution

has attended the **Two Days National Conference** on

"Holistic Development through Language and Literature"

organized by the **Department of Languages,** on 3rd & 4th January, 2020

at Aurora's Degree & PG College, Block-VI, Chikkadpally, Hyderabad and has

Chaired / Participated / Presented a Paper on Topic

పోతన జీవితం - పాత్రలు - ఉత్తమ వ్యక్తిత్వానికి మార్గాలు

Padmaja
Dr. K. Padmaja
Convenor

Dr. Viswanadham Bulusu
Principal

Aurora's Degree & PG College, Chikkadpally, Hyderabad - 500 020, Tel: 040 2766 2668, URL: www.adc.edu.in

UGC

ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం - తెలుగు & ప్రాచ్య భాషా విభాగం

యు.జి.సి. సౌజన్యంతో జాతీయ సదస్సు 13,14 మార్చి 2020

"ఆధునిక తెలుగు, సంస్కృత వచన కవితా రూపాలు"

ప్రమాణపత్రం

శ్రీ / శ్రీమతి / కుమారి / డా॥ / ఆచార్య [illegible] ....

కళాశాల / విశ్వవిద్యాలయం [illegible] ......ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం

తెలుగు & ప్రాచ్య భాషా విభాగం నిర్వహించిన జాతీయ సదస్సులో పాల్గొని [illegible] ....

[illegible] ....అనే అంశంపై పత్రసమర్పణ చేశారు.

తేది : 14 - 03-2020
నాగార్జున నగర్

ఆచార్య ఎన్.వి. కృష్ణారావు
సదస్సు సంచాలకులు

ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, సదాశివపేట

(ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ అనుబంధము)

సంగారెడ్డి జిల్లా, తెలంగాణ

"భారతీయ సాహిత్యం – చతుర్విధ పురుషార్థాలు"

అంతర్జాతీయ సదస్సు

ధృవపత్రము

శ్రీయుత/శ్రీమతి/డా॥ Y. V. Ch. LEELA PADMAJA

ఉపన్యాసకులు/ఆచార్యులు/కవి/అవధాని/పరిశోధక విద్యార్థి HOD of TELUGU, RAJAH. R.S.R.K. RANGA RAO COLLEGE, BOBBILI

"భారతీయ సాహిత్యం - చతుర్విధ పురుషార్థాలు" అను అంశమునుద్దేశించి కళాశాల తెలుగు విభాగం ఆధ్వర్యాన 08 ఫిబ్రవరి 2020 న నిర్వహించబడిన అంతర్జాతీయ సదస్సులో పత్ర సమర్పకులుగా/సమావేశ అనుసంధాన కర్తలుగా/పరిశోధకులుగా పాల్గొన్నారని/ సాహిత్యం చెప్పిన సార్వకాలిక ధర్మాలు అనే అంశంపై పత్ర సమర్పణ చేశారని ధృవీకరించబడినది.

సదస్సు సమన్వయకర్త
డా॥ యస్. బేబీ రమణి
తెలుగు విభాగము

అధ్యక్షులు
PRINCIPAL
డా॥ [illegible]
SADASIVPET
[illegible]

శ్రీ అడ్డేపల్లి సత్యనారాయణ మూర్తి ప్రభుత్వ కళాశాల

(స్వయంప్రతిపత్తి, యు.జి.సి. న్యాక్ 'బి' గ్రేడ్)

పాలకొల్లు, ప.గో. జిల్లా, ఆం.ప్ర. - 534260

తెలుగు శాఖ

యు.జి.సి. జాతీయ సదస్సు

"తెలుగునవల : భారతీయ వృత్తి జీవిత ప్రతిఫలనం"

12, 13 ఫిబ్రవరి, 2020

శ్రీ / శ్రీమతి / డా॥ ......Y. V. Ch. LEELA PADMAJA.......

యు.జి.సి. జాతీయ సదస్సుకు హాజరై ......బుడకాట - వీధి నాటక కళాకారులు......

....

అనే అంశంపై పరిశోధనా పత్రాన్ని సమర్పించారు.

డా॥ పొదిలి నాగరాజు
సదస్సు నిర్వాహకులు

డా॥ డి. గిరి
ప్రిన్సిపల్, సదస్సు సంచాలకులు

తెలుగు భాషా చైతన్య సమితి

(Regd. No. 41/13)

లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

(Regd. No. 295/Ba IV/2014)

తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ సంయుక్త నిర్వహణ

ప్రశంసాపత్రం

Dr y.v.ch.Leela padmaja గారు

Lecturer in Telugu, Bobbili Vijaya nagaram Dst

కావ్యగానం - 50లో భాగంగా తేది: 05.09.2021న అంతర్జాల వేదికగా నిర్వహించిన 'టి.గౌరీశంకర్' గారి "రేపటి మనిషి" కావ్యగానం కార్యక్రమంలో పాల్గొని విజయవంతం చేసినందుకు అభినందిస్తూ అందించిన ప్రశంసాపత్రం.

(ప్రజ్ఞారాజు)
చైర్మెన్, లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

(పి.బదేసాబ్)
వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, తె.భా.చైతన్య సమితి

(మామిడి హరికృష్ణ)
కార్యదర్శి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ
సంచాలకులు, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం

శ్రీ వి. వెంకటేశ్వర్లు
రాష్ట్ర అధ్యక్షులు

డాక్టర్ ఎడ్ల కల్లేష్
ప్రధాన కార్యదర్శి

శ్రీ పెద్దేటి మల్లికార్జున్
శ్రీ నకిరేకంటి శీనయ్య
సంయుక్త కార్యదర్శులు

శ్రీ కె. జనార్ధన్
శ్రీ అవ మల్లయ్య
ఉపాధ్యక్షులు

శ్రీ కర్నర్ల సత్యనారాయణ
శ్రీ తలారి సురేశ్
శ్రీ బాటసారి
కార్యదర్శులు

శ్రీ గంగు భరత్ కుమార్
కోశాధికారి

డాక్టర్ వి.జయప్రకాష్
సంపాదకులు
& ఉపాధ్యక్షులు

తెలుగు భాషా చైతన్య సమితి

(Regd. No. 41/13)

లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

(Regd. No. 295/Ba IV/2014)

తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ సంయుక్త నిర్వహణ

ధ్రువీకరణ పత్రం

డా. వై. వి. సి హెచ్. లీలా పద్మజ గారు

అధ్యాపక వృత్తి, బొబ్బిలి విజయ నగరం జిల్లా

'వ్యాకరణం - భాష - విమర్శ' కార్యక్రమంలో భాగంగా తేది: 29.08.2021న అంతర్జాల వేదికలో "బాలవ్యాకరణం - అచ్చిక పరిచ్ఛేదం (9వ భాగం)" అనే అంశంపై డాక్టర్ ఆలేటి మోహన్ రెడ్డిగారు చేసిన ఉపన్యాస కార్యక్రమంలో పాల్గొని విజయవంతం చేసినందుకు అభినందనలు.

చైర్మన్, లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్	వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, తె.భా.చైతన్య సమితి	కార్యదర్శి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ

రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు · ప్రధాన కార్యదర్శి · సంయుక్త కార్యదర్శులు · ఉపాధ్యక్షులు · కార్యదర్శులు · కోశాధికారి · సంపాదకుడు & ఉపాధ్యక్షుడు

SVB GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

KOILKUNTLA

(Affiliated with Rayalaseema University, Kurnool Dt. A.P)

Accredited by NAAC 'B++' Grade

ERTIFICATE OF PARTICIPATION

This certificate is awarded to Dr./ Sri./ Smt./ Kum

Dr Y.V.Ch.Leela padmaja

Govt Degree College Tekkali for his/her

icipation in National level Online Quiz on 'Telugu Sahityam-Bhava Kavitvam'

pared by ***A.Krishna Shasanka***, Department of Telugu, SVB Government Degree

Koilkuntla, Kurnool Dt. with a score of 76% on 12/26/2021 and certificate id no. is ANCE50-CE000245.

Krishna Shasanka

B. Devika Rani

Principal

తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ తెలంగాణ ప్రభుత్వం

తెలుగు భాషా చైతన్య సమితి

(Regd. No. 41/13)

లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

(Regd. No. 295/Ba IV/2014)

సంయుక్త నిర్వహణ

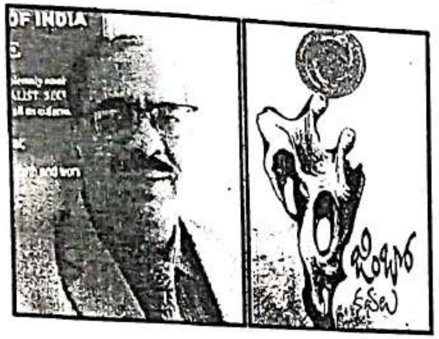

ప్రశంసాపత్రం

డా. వై. వి. సి హెచ్. లీలా పద్మజ గారు

తెలుగు అధ్యాపకు రాలు, టెక్కలి శ్రీకాకుళం జిల్లా

కావ్యపఠనం - 03లో భాగంగా నిర్వహించిన **జింబో** గారి **"జింబో కథలు"** కావ్యపఠనం కార్యక్రమంలో పాల్గొని విజయవంతం చేసినందుకు అభినందిస్తూ అందించిన ప్రశంసాపత్రం.

తేది: 12.12.2021

స్థలం: అంతర్జాల వేదిక

(ప్రజ్ఞారాజు)
చైర్మన్,
లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

(పి.బడేసాబ్)
వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు,
తె.భా.చైతన్య సమితి

(మామిడి హరికృష్ణ)
కార్యదర్శి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ
సంచాలకులు, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ,
తెలంగాణ ప్రభుత్వం

తెలుగు భాషా చైతన్య సమితి
(Regd. No. 41/13)
లక్ష్యసాధన ఫౌండేషన్
(Regd. No. 295/Ba IV/2014)
తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ సంయుక్త నిర్వహణ

ధ్రువీకరణ పత్రం

డాక్టర్ ఆలేటి మోహన్ రెడ్డి

డా. వై. వి. సి హెచ్. లీలా పద్మజ గారు

అధ్యాపక వృత్తి, బొబ్బిలి విజయ నగరం జిల్లా

'వ్యాకరణం - భాష - విమర్శ' కార్యక్రమంలో భాగంగా తేది: 29.08.2021న అంతర్జాల వేదికలో "బాలవ్యాకరణం - అచ్చిక పరిచ్ఛేదం (9వ భాగం)" అనే అంశంపై డాక్టర్ ఆలేటి మోహన్ రెడ్డిగారు చేసిన ఉపన్యాస కార్యక్రమంలో పాల్గొని విజయవంతం చేసినందుకు అభినందనలు.

(ప్రజ్ఞారాజు)
చైర్మెన్, లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

(పి.బడేసాబ్)
వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, తె.భా.చైతన్య సమితి

(మామిడి హరికృష్ణ)
కార్యదర్శి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ
సంచాలకులు, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం

శ్రీ వి. వెంకటేశ్వర్లు
రాష్ట్ర అధ్యక్షులు

డాక్టర్ ఎడ్ల కల్లేష్
ప్రధాన కార్యదర్శి

శ్రీ పెద్దేటి మల్లికార్జున్
శ్రీ నకిరేకంటి శీనయ్య
సంయుక్త కార్యదర్శులు

శ్రీ కె. జనార్ధన్
శ్రీ అవ మల్లయ్య
ఉపాధ్యక్షులు

శ్రీ కర్నల్ల సత్యనారాయణ
శ్రీ తలారి సురేశ్
శ్రీ బాటసారి
కార్యదర్శులు

శ్రీ గంగు భరత్ కుమార్
కోశాధికారి

డాక్టర్ వి.జయప్రకాష్
సంపాదకులు
& ఉపాధ్యక్షులు

తెలుగు భాషా చైతన్య సమితి
(Regd. No. 41/13)
లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్
(Regd. No. 295/Ba IV/2014)

తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ సంయుక్త నిర్వహణ

ప్రశంసాపత్రం

డా. వై. వి సి హెచ్. లీలా పద్మజ గారు

అధ్యాపక వృత్తి, బొబ్బిలి విజయ నగరం జిల్లా

కావ్యగానం - 51లో భాగంగా తేది: 12.09.2021న అంతర్జాల వేదికగా నిర్వహించిన **'సీతారాం'** గారి **"s/o మాణిక్యం"** కావ్యగానం కార్యక్రమంలో పాల్గొని విజయవంతం చేసినందుకు అభినందిస్తూ అందించిన ప్రశంసాపత్రం.

(ప్రజ్ఞారాజు)
చైర్మన్, లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

(పి.బడేసాబ్)
వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, తె.భా.చైతన్య సమితి

(మామిడి హరికృష్ణ)
కార్యదర్శి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ
సంచాలకులు, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం

శ్రీ వి. వెంకటేశ్వర్లు
రాష్ట్ర అధ్యక్షులు

డాక్టర్ ఎడ్ల కల్లేష్
ప్రధాన కార్యదర్శి

శ్రీ పెబ్బేటి మల్లికార్జున్
శ్రీ నకిరేకంటి శీనయ్య
సంయుక్త కార్యదర్శులు

శ్రీ కె. జనార్ధన్
శ్రీ అవ మల్లయ్య
ఉపాధ్యక్షులు

శ్రీ కర్నన్న సత్యనారాయణ
శ్రీ తలారి సురేశ్
శ్రీ దాటసారి
కార్యదర్శులు

శ్రీ గంగు భరత్ కుమార్
కోశాధికారి

డాక్టర్ వి.జయప్రకాష్
సంపాదకులు
& ఉపాధ్యక్షులు

KLC1M0-CE000034

ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల

సదాశివపేట, సంగారెడ్డి జిల్లా, తెలంగాణ
(ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం అనుబంధం)
ISO 9001:2015

భారతీయ సాహిత్యం - ఆశ్రమ ధర్మాలు అంతర్జాతీయ సదస్సు

ధ్రువీకరణ పత్రము

సహాయాచార్యులు

Contact information:9963439394 | https://gdcts.cgg.gov.in/sadasivpet.edu | Email.gdcsspt@gmail.com

తెలుగు భాషా చైతన్య సమితి

(Regd. No. 41/13)

లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

(Regd. No. 295/Ba IV/2014)

తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ సంయుక్త నిర్వహణ

ధ్రువీకరణ పత్రం

డాక్టర్ సంగనభట్ల నర్సయ్య

Dr Y.V.Ch.Leela Padmaja గారు

Lecturer , Tekkali Sreekaakulam

'వ్యాకరణం - భాష - విమర్శ' కార్యక్రమంలో భాగంగా తేది: 14.11.2021న అంతర్జాల వేదికలో "తెలుగులో ఛందోవైవిధ్యం - భాగం : 01" అనే అంశంపై డాక్టర్ సంగనభట్ల నర్సయ్యగారు చేసిన ఉపన్యాస కార్యక్రమంలో పాల్గొని విజయవంతం చేసినందుకు అభినందనలు.

(ప్రజ్ఞారాజు)	(పి. బడేసాబ్)	(మామిడి హరికృష్ణ)
చైర్మన్, లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్	వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, తె.భా.చైతన్య సమితి	కార్యదర్శి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ సంచాలకులు, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ, తెలంగాణ

తెలుగు భాషా చైతన్య సమితి

(Regd. No. 41/13)

లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

(Regd. No. 295/Ba IV/2014)

తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ సంయుక్త నిర్వహణ

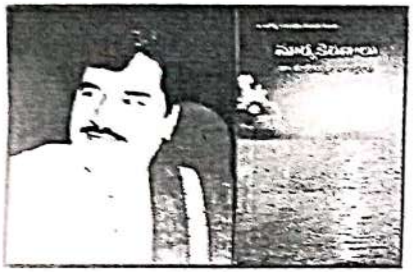

ప్రశంసాపత్రం

Dr Y..V.Ch.Leela padmaja గారు

Lecturer in Telugu, Bobbili V.Z.M.Dst

కావ్యగానం - 48లో భాగంగా తేది: 22.08.2021న అంతర్జాల వేదికగా నిర్వహించిన 'డాక్టర్ కూటికుప్పల సూర్యారావు' గారి "సూర్యకిరణాలు" కావ్యగానం కార్యక్రమంలో పాల్గొని విజయవంతం చేసినందుకు అభినందిస్తూ అందించిన ప్రశంసాపత్రం.

లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, తె.భా.చైతన్య సమితి

(మామిడి హరికృష్ణ)
కార్యదర్శి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ
సంచాలకులు, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం

ప్రధాన కార్యదర్శి

సంయుక్త కార్యదర్శులు

ఉపాధ్యక్షులు

కార్యదర్శులు

శ్రీ గంగం భరత్ కుమార్
కోశాధికారి

తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ తెలంగాణ ప్రభుత్వం

తెలుగు భాషా చైతన్య సమితి

(Regd. No. 41/13)

లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

(Regd. No. 295/Ba IV/2014)

సంయుక్త నిర్వహణ

ప్రశంసాపత్రం

Dr Y.V.Ch.Leela Padmaja గారు

Lecturer , Tekkali Sreekaakulam

కావ్యపఠనం - 02లో భాగంగా నిర్వహించిన **డాక్టర్ పసునూరి రవీందర్** గారి కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ యువ పురస్కారం పొందిన కథా సంపుటి **"అవుటాఫ్ కవరేజ్ ఏరియా"** కావ్యపఠనం కార్యక్రమంలో పాల్గొని విజయవంతం చేసినందుకు అభినందిస్తూ అందించిన ప్రశంసాపత్రం.

తేది: 14.11.2021

స్థలం: అంతర్జాల వేదిక

(ప్రజారాజు)
చైర్మన్,
లక్ష్య సాధన ఫౌండేషన్

(టి.బదేసాబ్)
వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు,
తె.భా.చైతన్య సమితి

(మామిడి హరికృష్ణ)
కార్యదర్శి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ
సంచాలకులు, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ
తెలంగాణ ప్రభుత్వం

తెలుగు భాషా చైతన్య సమితి
(Regd. No. 41/13)
అక్షర సాధన ఫౌండేషన్
(Regd. No. 295/Ba IV/2014)
తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ సంయుక్త నిర్వహణ

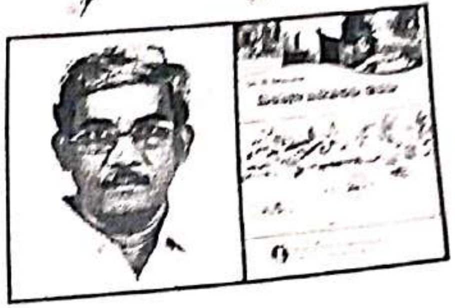

ప్రశంసాపత్రం

డా.వై.వి. సి హెచ్ . లీలా పద్మజ గారు

తెలుగు ఉ ప న్యాసకు రాలు, టెక్కలి శ్రీకాకుళం జిల్లా

కావ్యగానం - 56లో భాగంగా తేది: 05.12.2021న అంతర్జాల వేదికగా నిర్వహించిన 'డాక్టర్ వి.వీరాచారి' గారి **"మనిషిగా బతకాలని ఉంది"** కావ్యగానం కార్యక్రమంలో పాల్గొని విజయవంతం చేసినందుకు అభినందిస్తూ అందించిన ప్రశంసాపత్రం.

(ప్రజ్ఞారాజు)
ఛైర్మన్, అక్షర సాధన ఫౌండేషన్

(పి.బడేసాబ్)
వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, తె.భా.చైతన్య సమితి

(మామిడి హరికృష్ణ)
కార్యదర్శి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ
సంచాలకులు, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం

శ్రీ వి. వెంకటేశ్వర్లు
రాష్ట్ర అధ్యక్షులు

డాక్టర్ ఎజ్జ కల్లేష్
ప్రధాన కార్యదర్శి

శ్రీ పెద్దేటి మల్లికార్జున్
శ్రీ పకిరేకంటి ఓదయ్య
సంయుక్త కార్యదర్శులు

శ్రీ కె. జనార్ధన్
శ్రీ ఆప మల్లయ్య
ఉపాధ్యక్షులు

శ్రీ కర్నూల సత్యనారాయణ
శ్రీ తలారి సురేశ్
శ్రీ బాటసారి
కార్యదర్శులు

శ్రీ గంగు భరత్ కుమార్
కోశాధికారి

డాక్టర్ వి.జయప్రకాశ్
సంపాదకు
& ఎ

ISSN : 2277 - 7881 : Peer Reviewed & Refereed International Journal
IJMER, Volume 9, Issue 4(4) April - 2022
Impact Factor : 7.816, IC Value : 5.16, ISI Value : 2.286

International Journal of Multidisciplinary Educational Research

(Social Sciences, Humanities, Commerce & Management, Engineering & Technology, Medicine, Sciences, Art & Development Studies, Law)

INTERNATIONAL WEBINAR

INTERNATIONAL TELUGU WOMEN DEVELOPMENT & AWARENESS

అంతర్జాతీయ తెలుగు మహిళా చైతన్య వికాసం

Executive Editor
Dr.Bashetty Latha

Editor-In-Chief
Prof. Dr. Victor Babu Koppula
M.A.,M.A., M.Phil.,PDF,D.Litt

విషయసూచిక

1. మహాభారతంలో సావిత్రి పాత్ర వైశిష్ట్యం - డా॥ కనుకుర్తి. ఈశ్వరమ్మ 1
2. సాంకేతిక రంగంలో భారత మహిళ సాధికారత - డా. యస్.సునీత 4
3. డా॥ భూపతి శ్రీకృష్ణ భారతం - రాయలని తీర్చిదిద్దిన నాగాంబ - రేవర్ల శ్రీలక్ష్మి 10
4. తెలుగు సాహిత్యంలో - చాటు కవయిత్రులు - డా॥ వి. మల్లికార్జున రాజు 15
5. ఆదర్శ విలువలకు ప్రతీక దమయంతి - డా॥ బత్తుల అశోక్ కుమార్ 20
6. కన్యాశుల్కం - స్త్రీ పాత్ర - శ్రీమతి వి. చంద్రకళ 25
7. రివాజు తెలంగాణ కథ సంపుటి - స్త్రీ పాత్ర చిత్రణ - కళ్యాడపు శ్రావణ్ కుమార్ 30
8. విశ్వనాథవారి "నర్తనశాల" - స్త్రీ పాత్రలు - డా॥ చుక్కా యశోద 33
9. స్త్రీవాద సాహిత్యంలో స్త్రీల అభివృద్ధి - పరిశీలన - కె. రజిత 37
10. విముక్త కథల్లోని సీతపాత్ర - పరిశీలన - డా॥ కె. శ్యామలాదేవి 41
11. రాయలసీమ ముస్లిం మైనార్టీ స్త్రీల సమస్యలకు సంబంధించిన కథలు - పరిశీలన - డా. ఫణిసేన శివసాయి ప్రసాద్ 44
12. వెండి మేఘంలో అన్వర్ - చక్రపాణి రమణ 49
13. దళిత కవిత్వంలో పురాణ స్త్రీల వర్ణనానైపుణ్యం - డా. రత్నశేఖర్ కట్టెబోగు 52
14. మహాభారతంలో ఆదర్శ మహిళామణులు - కందుల సావిత్రి 58
15. "సిరిక" కవిత - దళిత స్త్రీ సౌందర్యతత్త్వం - డా. గంధం అరుణ, డా. ఎ. రవీంద్రబాబు 64
16. భారతీయ తత్వం నందు స్త్రీ ప్రాశస్త్యం - డా॥ ఆర్. అరుణాదేవి 66
17. స్వాతంత్రోద్యమ కవయిత్రీమణులు మీకు వందనం - Dr.Y.V.CH. లీలా పద్మజ 72
18. తెలుగు సాహిత్య సమాజంలో స్త్రీల సమస్యలు - గుమ్మడిదల మురళీకృష్ణ 74
19. స్నేహశీలి త్రిజట - వి. చంద్రకళ 77
20. రాయలసీమ నవలలు - స్త్రీల సమస్యలు - మార్తల పవన్‌కుమార్ రెడ్డి 81
21. కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి రచనల్లో మహిళా పాత్రల నైతికత - డా॥ ఎల్. కస్తూరి 85
22. ఆచార్య మహాసముద్రం దేవకి కథలు - పల్లెజీవన చిత్రణ - సిరిగిరెడ్డి గంగాదేవి 89
23. అంటరానివసంతం - స్త్రీపాత్రలు - డా॥ పి.శ్రీనివాసరావు 91
24. కాకతీయ సామ్రాజ్యం - రుద్రమదేవి పాత్ర - డా॥ ధీరావత్ లక్ష్మణ్ 93
25. ఓల్గా కథల్లో స్త్రీ పాత్రలు - డా॥ వి. కృష్ణవేణి 95
26. కవయిత్రి మొల్ల - డా॥ ఆర్.యస్. రవికుమార్ 100
27. లోన్లాయ్ బ్రతుకు కథలో స్త్రీ పాత్రచిత్రణ - షేక్ షెనాజ్ బేగం 104
28. ఆధునిక తెలుగు కవిత్వంలో మహిళా స్పృహ - డా. నల్లపనేని విజయలక్ష్మి 108
29. ముస్లిం స్త్రీవాద కవిత్వం మానవతావాదం - డా. గుండిమెడ శ్రీనివాసరావు 115
30. సామాజిక విప్లవ చైతన్యమూర్తి - సావిత్రీబాయి పూలే - యస్. విద్యాసాగం 124

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; Impact Factor: 7.816(2022); IC Value:5.16; ISI Value:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal
www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication
Article Received: 2nd April 2022
Publication Date: 10th May 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India
DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.05.61-148

17. స్వాతంత్ర్యోద్యమ కవయిత్రీమణులు హిత వందనం

Dr.Y.V.CH. [illegible]
HOD of Telugu,
Govt Degree College,
Tekkali,
Srikakulam.
9490163192

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.04.61-13H

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:4(4), April 2022
www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd April 2022
Publication Date:10th May 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

రాష్ట్రంలో, దేశంలో జరుగుతున్న అంశాలపై దృష్టి పెట్టిన అనేకానేక, రాజకీయ చైతన్యం, కవితాపటిమ మొదలైన అన్ని విషయాలలో స్త్రీలు ముందంజ వేశారు.

'ముదితల్ నేర్వగరాని విద్య గలదే ముద్దార నేర్పించినన్' అని చిలకమర్తివారి అన్నట్లు ఎందరో స్త్రీలు విశారదలు అయ్యారు. ఎన్నో సామాజిక హద్దులను అధిగమిస్తూ తమ సత్తాను చాటుకున్న వారిలో కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ, ఊటుకూరి లక్ష్మీకాంతమ్మ, అయితం ఇందిరా భారతులు, సాముపేయుల చిరంజీవమ్మ, కోకా హనుమాయమ్మ, దేవులపల్లి సత్యవతమ్మ, చిలుకూరి రామలక్ష్మమ్మ, వెలువలి వెంకటలక్ష్మీ నరసమాంబ, చింతామణి, బత్తుల పద్మావతి, వట్టికొండ విశాలాక్షి, వసంతాదేవి మొదలైన స్త్రీమూర్తులు ఎందరో ఎందరెందరో. ఇంకా చరిత్ర పుటలకెక్కనివారు ఇంకెందరో. వారంతా తమ ఇంటి బాధ్యతలతో పాటు తన దేశ దాస్య శృంఖలాలను రూపుమాపే బాధ్యత కూడా తమదిగా భావించిన ధన్యజీవులే.

అయితే ఈ కవితాపథంలో కొంతమంది కొన్ని సాహిత్యప్రక్రియల ద్వారా తమ భావాలను అభివ్యక్తీకరించారు. కొందరు రాట్నం పాటలు రాశారు. స్త్రీలు ఎక్కువగా కలుసుకునేది పేరంటాల దగ్గర కనుక అక్కడను చేసే విధంగా ప్రబోధాత్మకంగా మంగళహారతి పాటలు కొందరు వ్రాశారు. ఉదాహరణకు కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ మొదలైనవారు. స్వాతంత్ర్య ఉద్యమానికి సంబంధించిన ఛందోబద్ధంగా పద్యాలు రాశారు. గేయాలు, గీతాలు, పాటలు రాశారు. ఎక్కువమంది సాంప్రదాయబద్ధంగా సాహిత్యఅధ్యయనం చేసిన వారు కావడం వలన పద్యాలు ఎక్కువమంది రాశారు.

ఎర్నేని శేషమాంబగారు గాంధీశతకం రాసినట్లు తెలుస్తోంది. కానీ లభ్యం కాలేదు. కవయిత్రులు ప్రసిద్ధి చెందిన ఉత్పలమాల, చంపకమాల, శార్దూలం, మత్తేభం, కందం, తేటగీతలను కూడా రాశారు. అయితం ఇందిర భారతీయులు వ్రాసిన పుస్తకం అన్నపూర్ణ సుభాషిత రత్నావళిలో మొత్తం తేటగీతులే ఉన్నాయి. ఎవరు ఆటవెలదులు రాసినట్లు లేదు. మరి కొంతమంది ద్విపద, ముత్యాలసరాలలో కూడా కవిత్వం రాశారు. మరి కొంతమంది త్రిశ్రగతి, మిశ్రగతి మొదలైన రీతిలో వ్రాశారు. ముత్యాలసరాలు తల్లాప్రగడ విశ్వసుందరమ్మగారు కవితా కదంబం వాదారు. 'అల్లదిగో అస్పృశ్యత గాంధారాక్షసి చూపగా నా... (పుట. 613లో). అలాగే ఆనాటి కవయిత్రులను ప్రోత్సహించడానికే పత్రికలు, గృహలక్ష్మి మొదలగునవి, పద్యపూరణలిస్తే ఇలాంటివి అలాంటి కంద పద్యాలను కూడా ఆనాటి కవయిత్రులు ఎక్కువమంది పూరించారు. సీసపద్యాల్లో కూడా చెప్పారు. అలాగే అలంకారయుక్తంగా, పదబంధ సమేతంగా చెబుతూ సామెతలు వాడుతూ, ఉన్నను కవిత్వాన్ని గుబాళింపచేశారు. తమ కవితా శక్తిని, తమ ధీశక్తిని, తన ఆత్మధైర్యాన్ని ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా చాటుకున్నవారెందరో ఉన్నారు. తమవంతు పాత్ర నిర్వహించిన ధన్యజీవులయ్యారు. భరతమాత మణిమకుటాన మణులై భాసించారు.

శుభం భూయాత్.

ఉపయుక్త గ్రంథాలు మరియు పత్రికలు :

1. తెలుగులో ఉద్యమగీతాలు – ఎస్.వి. సత్యనారాయణ
2. సుభాషిత రత్నావళి – అయితం ఇందిరాభారతులు
3. అభ్యుదయ గీతాలు – వట్టికొండ విశాలాక్షి
4. తల్లాప్రగడ విశ్వసుందరమ్మ – కవితా కదంబం
5. ఎర్నేని శేషమాంబ – మహాత్మ కీర్తనలు
6. మద్దూరి సుబ్బారెడ్డి – తెలుగులో జాతీయోద్యమ కవిత్వం

పత్రికలు :

1. హిందూ సుందరం
2. గృహలక్ష్మి
3. కృష్ణా పత్రిక మొదలైనవి

ISSN: 2277-7881 : Peer Reviewed & Refereed International Journal
IJMER,Volume10, Issue 10 (3) October, 2021
Impact Factor 7.816,IC Value 5.16, ISI Value :2.286

International Journal of Multidisciplinary Educational Research®

(Humanities, Social Science, Commerce, Management, Engineering, Law, Technology and Sciences)

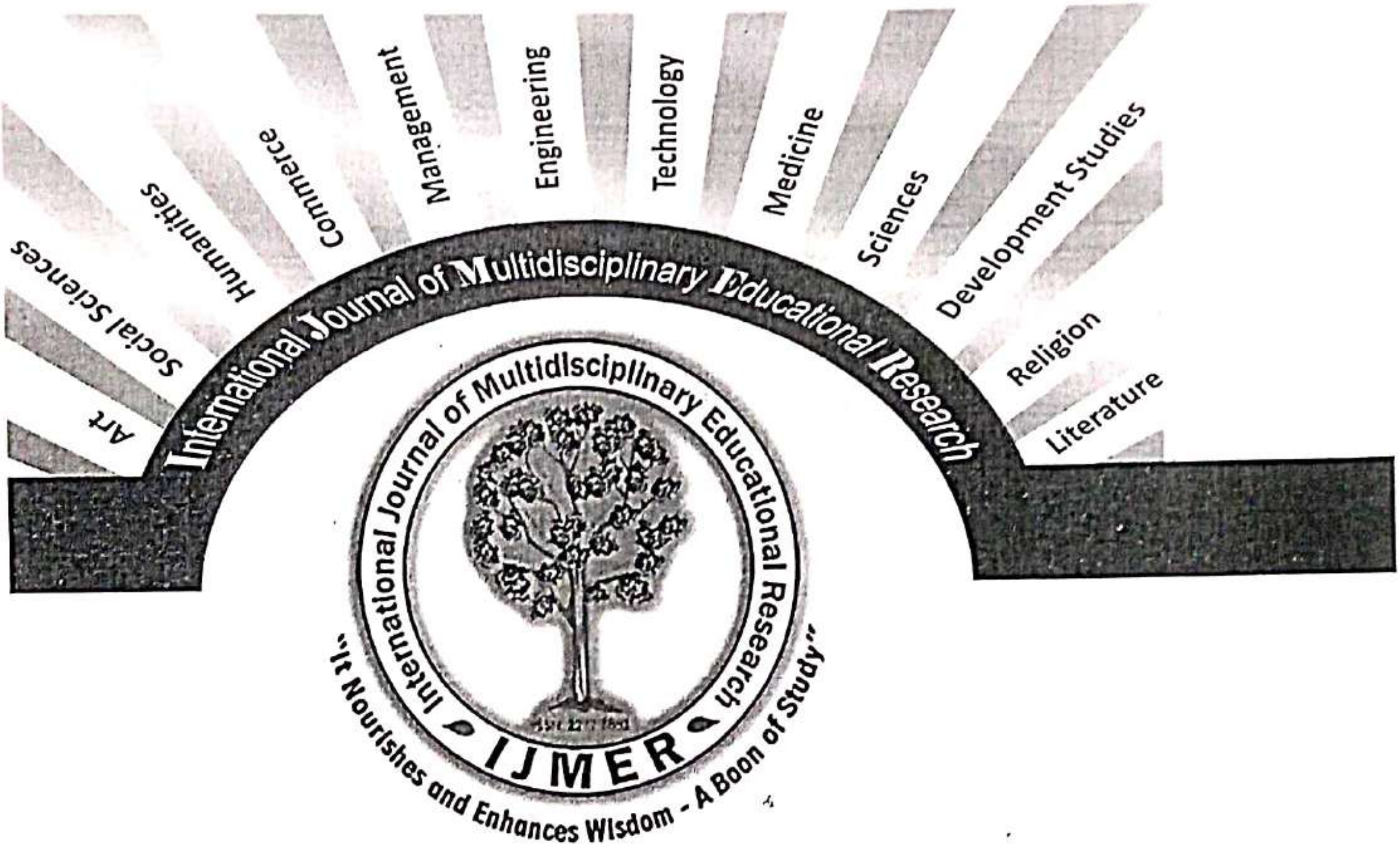

Monthly - International Journal of Multidisciplinary Educational Research

భారతీయ సాహిత్యం - ఆశ్రమ ధర్మాలు

అంతర్జాతీయ అంతర్జాల సదస్సు

Indexed & Listed at :
Ulrich's Periodicals Directory @, ProQuest.U.S.A
International Regd.

Editor-In-Chief
Dr.Victor Babu Koppula

33.	గృహస్థాశ్రమములో పురుషార్థాలు నాంపల్లి పుష్ప	92
34.	అష్టావక్రుని వ్యక్తిత్వం – బ్రహ్మచర్య వ్రత మణి భాసితం వై.వి.సిహెచ్.లీలా పద్మజ	94
35.	బ్రహ్మచర్యం – జీవిత సందేశం వాడ్రేవు నాగమణి	97
36.	महाभारते - गृहस्थाश्रममाहात्याम् पी. अनसुया प्रसन्नालक्ष्मी	99
37.	గృహస్థాశ్రమ పాలనకై పుత్రత్యాగం చేసిన చిరుతొండనంబి ఏ. వెంకటప్రసాదు	103
38.	గృహస్థాశ్రమము- కుటుంబం – ప్రస్తుత పరిస్థితులకు అన్వయం పి. నాగ చందన	105
39.	గృహస్థాశ్రమ ధర్మవిధి పాలనలో ద్రౌపది ఔన్నత్యం డి. పద్మ	107
40.	చతురాశ్రమాలు బి మాధవి	109
41.	యక్షగానం - గృహస్థాశ్రమ ధర్మం ఎన్. అరుంధతి	111

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7,816(2021); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:10, ISSUE:10(4), October: 2021
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in
Digital certificate of publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 4th October
Publication Date:10th October 2021
DOI: http://ijmer.in.doi./2021/10.10.74

అష్టావక్రుని వ్యక్తిత్వం - బ్రహ్మచర్య వ్రత మణి భాసితం

డా॥ వై. వి. సిహెచ్. లీలా పద్మజ,
తెలుగు శాఖాధికారి,
రాజా ఆర్. ఎస్. ఆర్. కె. రంగారావు కళాశాల,
బొబ్బిలి, ఆంధ్రప్రదేశ్.

భారతీయ సనాతన ధర్మం వ్యక్తి యొక్క మనుగడకు చతురాశ్రమ ధర్మాలను ఏర్పరచింది. ఈ చతురాశ్రమ ధర్మాలను ఆయా వయసుల లోని వారు ఎక్కువ శాతం పాటించేవారు. ఈ చతురాశ్రమ ధర్మాల విషయం మన నేటి పరిభాషలో చెప్పాలంటే రైలు పట్టాల మీద నడిస్తేనే రైలు గమ్యం చేరుతుంది. లేదంటే ప్రమాదాలకు గురి కాక తప్పదు. అలాగే వ్యక్తి ఈ విధి విధానాలను అనుసరించినపుడు ఒక దృఢమైన శారీరక, మానసిక ఆరోగ్యాలతో పాటుగా పవిత్రత, ఏకాగ్రత, క్రమశిక్షణ గల ధన్య జీవిగా ఉత్తమ వ్యక్తిత్వంతో తీర్చిదిద్దబడతాడు. అలాంటి వ్యక్తులున్న సమాజం ఉత్తమ సమాజంగా ధర్మపథాన నడుస్తుంది. త్రివేణి సంగమంలా అరిషడ్వర్గాలు, వర్ణాశ్రమ ధర్మాలు, చతురాశ్రమ ధర్మాలు పరస్పరం శోభిల్లుతాయి.

"దేశ గౌరవమ్ము జాతిపై నిలుచు
జాతి గౌరవమ్ము నీతిపై నిలుచు
నీతి కలిగిన జాతి నిజమైన జాతిరా"

అని అని పెద్దలు చెప్పినట్లు ఈ చతురాశ్రమ ధర్మాలను పాటించిన వ్యక్తులు నైతికంగా ఎదిగి 'ధర్మో రక్షతి రక్షితః' అన్నట్టు ధర్మాన్ని తాము రక్షిస్తూ తాము ధర్మం చేత రక్షింపబడుతూ నాలుగు కాలాలు వర్ధిల్లి కీర్తిశేషులుగా మిగిలిపోతారు. మన పురాణాలలో గానీ మన చుట్టూ ఉన్న సమాజంలో గానీ రైలు పట్టాలను తప్పినట్లు చతురాశ్రమధర్మాలను ఆచరించక అగచాట్ల పాలయి అపకీర్తి పొంది తమ చుట్టూ ఉన్న వారిని కష్టాలకు, అశాంతికి గురి చేసిన వారినీ మనం చూశాము చూస్తున్నాము. అలాగే చతురాశ్రమ ధర్మాలను చక్కగా పాటించి తాము కీర్తిని పొంది తమను ఆశ్రయించిన వారికి చల్లని శాంతినిచ్చిన వారినీ చూసాము చూస్తున్నాము. వారు వృక్షం లాంటి వారు. వృక్షం తాను వేళ్ళూనుకొని శాఖోపశాఖలుగా విస్తరిల్లి తనను ఆశ్రయించిన వారికీ ఆశ్రయించని వారికీ కూడా ఆదరణ నందిస్తూ పరోపకారం తో ఉంటుంది. ఈ చతురాశ్రమ ధర్మాలను పూర్వకాలంలో గురుకులాలలో గురువు ద్వారా శిష్యులు నేర్చుకొని సుశిక్షితులైన సమాజంలో తదనంతర గమనంలో వాటిని ఆజన్మాంతం పాటించేవారు. గురువు దగ్గర ఉండగా విద్యాభ్యాసానికి వెళ్ళింది మొదలు 25 సంవత్సరాలు వచ్చే దాకా బ్రహ్మచర్య వ్రత ధర్మం అనుసరించి తదుపరి గృహస్థ జీవితంలో గృహస్థాశ్రమం 50 సంవత్సరాలు వచ్చే వరకు అనుసరించి అనంతరం 75 సంవత్సరాలు వచ్చే వరకు వానప్రస్థ జీవితం అనగా తీర్థయాత్రలు సేవిస్తూ తదితర దైవ కార్యక్రమాలతో మెల్ల మెల్లగా కుటుంబ సంబంధాలకు దూరమవుతూ ఉండేవారు. 75 సంవత్సరాలు వచ్చాక ఇక పూర్తిగా సన్యాసం స్వీకరించి తన భార్యను తన కుమారుడికి అప్పచెప్పేవారు. అందుకే మనువు పితా రక్షంతి కౌమారే భర్తా రక్షతి యౌవ్వనే అనే శ్లోకంలో రక్షంతి వార్థక్యే పుత్రా అన్నారు. అష్టావక్రుడు కూడా తాను స్వతంత్రురాలిని అంటూ తనను స్వీకరించమని అన్న స్త్రీతో ఇదే మాట అన్నాడు. అది ఆనాటి సామాజిక స్థితి అంతేగానీ స్త్రీని తక్కువ చేసి చెప్పడం కాదేమో.

ధర్మబద్ధంగా సంపాదించిన ధనంతో ధర్మబద్ధమైన కోరికలను నెరవేర్చుకుంటూ మోక్షం వైపు అడుగెయ్యాలి. తన ఇంటికి వచ్చిన అతిథి అభ్యాగతులను కూడా ధర్మబద్ధమైన ధనంతో తన సహధర్మచారిణితో కూడి "అతిధి దేవోభవ" అని సత్కరించాలి. మరియు తన సహధర్మచారిణి తో అగ్నిసాక్షిగా వివాహమాడిన ఆమెతో మాత్రమే ధర్మబద్ధమైన సంసారం చేయాలి. పరస్త్రీని ఎలా చూడాలో నకులుడు భారతంలో "మాతృవత్ పరదారాంశ్చ పరద్రవ్యాణి లోష్టవత్" అని చెప్పాడు.

భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణ భగవానుడు చెప్పిన "కర్మణ్యేవాధికారస్తే" అనే శ్లోకంలో చెప్పినట్లు ఆయా సమయాలలో మన నైతిక కర్మలను ఆచరించాలి. ఇది ఏ కొందరికో కాదు. సమస్త జాతులవారూ తమ జీవితాంతమూ త్రికరణశుద్ధిగా వీటిని ఆచరించినప్పుడే సమాజం శాంతి సుమాలను పూస్తుంది.మంచి విత్తనం నుండి మంచి మొక్క వచ్చినట్లు మంచి ఆలోచనల నుండి మంచి సమాజం ఆవిర్భవిస్తుంది. కత్తికంటే కలం గొప్పది అన్నట్లు ఆనాటి కవులు ఈ చతురాశ్రమ ధర్మాలను తమ తమ రచనలలో పొందుపరుస్తూ జాతికి హితవు గడపి "హితేన సహితం సాహిత్యం" "సహితస్య భావం సాహిత్యం" అని సాహిత్యానికున్న పేరును సార్థకం చేశారు. అలా

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR:7.816(2021); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:10, ISSUE:10(3), October: 2021
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in
Digital certificate of publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 4th October
Publication Date:30th October 2021
Cover Page
DOI: http://ijmer.in.doi./2021/10.10.74

చెప్పబడిన సాహిత్యంలో పంచమవేదంగా చెప్పబడిన మహాభారతంలోని తిక్కన విరచిత భాగాలలో ఒకటైన అనుశాసనిక పర్వంలోనిదే ఈ "అష్టావక్రుని కథ- బ్రహ్మచర్య వ్రత దీక్ష". వేదముల మిదం జ్ఞానమ్ అన్నది ఆర్యోక్తి. అలాంటి జ్ఞానాన్నిచ్చే వేదాలకు మరో రూపంగా చెప్పబడుతున్న పంచమ వేదం గా పిలవబడే మహాభారతం భారతీయులందరికీ శిరోధార్యమే.

మానవుడు తాను తర్వాత అనుసరించబోయే ఆశ్రమాలు మూడింటికంటే ముందుగా ఆచరించేది బ్రహ్మచర్యాశ్రమం. అది మానవ జీవన మనే ఇంటికి పునాది వంటిది. అష్టావక్రుడిని దేదీప్యమానంగా ప్రకాశింప చేసిన బ్రహ్మచర్య దీక్ష గురించి ముందుగా తెలుసుకుందాం. బ్రహ్మచర్యము గురించి స్వామి వివేకానందుని మాటల్లో చెప్పాలంటే తనయావద్విజయాలకు మూల కారణం తన బ్రహ్మచర్యం అన్నాడు. బాల్యం నుండీ యౌవ్వనం వరకు ఉన్న సమయాన్నీ, వయస్సుని బ్రహ్మచర్యం అన్నారు. నాలుగు ఆశ్రమాలూ ఇటుకా ఇటుకా పేరిస్తే ఏర్పడే గోడలాంటిది. భగవానుని గూడ తెలుసుకునే వైపు అభిముఖులు కావడం అంటే సత్యమూ, జ్ఞానము వైపుగానే అని అర్థం. యవ్వన లక్షణం నేర్చుకోవడమే తప్ప సమాచార సేకరణ కాదు.

బ్రహ్మచర్య నిర్వచనం:-

విషయ వాంఛలకు దూరంగా ఉంటూ మనస్సును ఆకర్షితం కాకుండా శమదయాదులను కలిగి ఉంటూ త్రికరణశుద్ధిగా వుంటూ వున్నదానికి తృప్తి పడుతూ నియమాలకు కట్టుబడి వుండడం.

బ్రహ్మచర్య వ్రతాచరణ వలన కలిగే ప్రయోజనములు:-

ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వం, పవిత్రత, తేజస్సు సంపూర్ణంగా లభిస్తాయి. ఇది కలిగి వుండడం వల్ల ఇలాంటి ప్రయోజనాలు కలిగాయి అని ఋజువు చేసిన మహానుభావులు నాడూ- నేడూ కూడా వున్నారు. పురాణాలలలో, ఇతిహాసాలలో వారి చరిత్రలో చెరగని ముద్రతో వున్నాయి. అయితే నేడు పాశ్చాత్య నాగరికత మోజులోపడి కొందరు తమ జీవితాలను భ్రష్టు పట్టించుకుంటున్నారు. కనుకనే మన మహానుభావుల చరితలను మళ్ళీ మళ్ళీ మననం చేసుకోవలసిన అవసరం మనసుని చక్కబెట్టుకో వలసిన అవసరము నేడు ఉంది. మనసును కొంతమంది పనిముట్టు తో పోలుస్తారు. పనిముట్టులో ఏ దోషం వుండదు. దాన్ని వాడే వ్యక్తి యొక్క సంకల్పం బట్టి ప్రయోజనం ఉంటుంది.

అష్టావక్రుడు ఏకపాదుడు, సుజాత అనే దంపతులకు పుట్టాడు. తల్లి గర్భంలో ఉండగానే తన అపారజ్ఞానంతో తండ్రిని ప్రశ్నించాడు. దానితో కోపగించిన తండ్రి ఇచ్చిన శాపానికి గురిఅయిన శరీరంలో 8 వంకరలతో పుట్టి అష్టావక్రుడిగా ప్రసిద్ధి చెందాడు. అయితే శారీరక వంకరలు జ్ఞానానికి వంకరలు కావు అన్నట్లు తన ప్రతిభతో తండ్రికి ఉన్న శిక్ష నుండి విడుదల చేయించి తండ్రి ప్రసన్నతను పొంది శాపవిమోచనం తో పాటుగా అపారమైన సౌందర్యాన్ని పొందాడు. జ్ఞానం, అందం రెండూ కలగలసిన అష్టావక్రుడు తండ్రి అనుమతితో వదాన్యుడు అను ముని వద్దకు వెళ్లి ఆయన కుమార్తె సుప్రభను ఇచ్చి వివాహం చేయ్యమని కోరాడు. దానితో అతడు నీవు అన్ని విధాల యోగ్యుడవే నా కుమార్తెను ఇస్తాను కానీ అంతకంటే ముందు నీవు ఉత్తర దిక్కుగా వెళ్లి రమ్మని ఆదేశించాడు.

పుల్లయ్య వేమవరం వెళ్లినట్లు వెళ్లి పోలేదు అష్టావక్రుడు. తిరిగి మునిని ప్రశ్నించాడు. వెళ్లి అక్కడ నేను చేయవలసిన పనులేమిటి? అని ప్రశ్నించాడు. ఈ ఘట్టం తిక్కన విరచిత అనుశాసనిక పర్వం ద్వితీయ ఖండంలో ధర్మరాజు వరుడు ఎలాంటి వాడైతే కన్యాదానానికి అర్హుణి తెలుపవలసినదని భీష్ముడిని అడిగినపుడు అతడు తాను విన్నది చెబుతూ అష్టావక్రుడన్న పరమ బ్రాహ్మణ్యుడయిన ఒకానొక బ్రహ్మచారి అని కథ మొదలు పెట్టాడు. ప్రారంభంలోనే మనకు అర్థం పౌతుంది. ఇప్పుడు ప్రశ్నించిన అష్టావక్రుడు కి వదాన్య ముని వరుడేమి చెప్పాడో చూద్దాం. ముందుగా కుబేరుని రాజధాని కి వెళ్లి అక్కడి నుండి హిమగిరి చేరుకొని ఆ తదుపరి అ సమీపంలో వున్న కడిమి తోటకు వెళ్లి అక్కడ సాధ్వీమతల్లిని దర్శించిరా ఆ తర్వాత నా కుమార్తెనిచ్చి వివాహం జరిపిస్తాను అన్నాడు. తదుపరి బయలుదేరిన అష్టావక్రుడు ముని చెప్పిన అన్ని ప్రదేశాలూ దర్శించి కుబేరుని వద్ద సుమారు సంవత్సరకాలం వున్నాడు. కుబేరుడు అపారసౌందర్య రాశులతో సేవ చేయిస్తూ సకల భోగ భాగ్యాలతో సౌకర్యవంతంగా చూసి చివరికి అన్నాడట. ఇంకేమైనా కావాలా అని దానికి అష్టావక్రుడు నాకేమీ కోరిక లేదు అంటూ అక్కడ ఉన్న స్త్రీల అందాలకు ఏ మాత్రం చలించకుండా చెప్పాడు. ఆ సుఖాల పట్ల పెంపర్లాట లేని అతడు మరింత ముందుకి వెళ్ళాడు. అక్కడ కడిమి తోటలో మళ్లీ అద్భుత సౌందర్యరాశులైన స్త్రీలు స్వాగతించి ఒక స్త్రీ దగ్గరకు తీసుకువెళ్లారు. ఆమె మరింత అందంగా వుంది. తదుపరి ఆమె తన అందచందాలతో, ఆదరణతో ఇతడిని కవ్విస్తూ మెల్లగా అతని పాన్పు చేరింది. అప్పుడు కూడా ఆయన ఆమె ఆంతర్యాన్ని గ్రహించి ఆమె వాదనలో తాను ఏమాత్రం చలించలేదు.ఏ దానితో ఆమె నేను ఉత్తర దిక్కును స్త్రీ రూపంలో నిన్ను పరీక్షించడానికి వచ్చాను. అది కూడా వదాన్యుని అనతి ప్రకారం అతడు నీ బ్రహ్మచర్య దీక్షను పరీక్షించ

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2021); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:10, ISSUE:10(3), October: 2021
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in
Digital certificate of publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 4th October
Publication Date:10th October 2021
http://ijmer.in.doi./2021/10.10.74

ఉన్నాడు. నువ్వే గెలిచావు కనుక నీ మామగారు నీకు పిల్లనిచ్చి పెండ్లి చేస్తాడు. నెగ్గు అన్నది. బ్రహ్మచర్యం అనే సూత్రానికి గుచ్చిన పూసల వంటివే ధర్మ నిష్ఠ, ఏకాగ్రత, పెద్దల తేజస్సు, మానసిక శారీరక సామర్థ్యం మొదలగునవి. అవి అన్నీ మెండుగా ఉన్న అష్టావక్రుడి బ్రహ్మచర్య జీవితం మణిమకుటాయితం. స్వామి వివేకానంద సందేశం కూడా ఇదే 'యువతా మేలుకో' అంటూ ఆతడిచ్చిన పిలుపుతో పటిష్టతను సంతరించుకొమ్మనే హెచ్చరిక దాగుంది.

ఆధార గ్రంథములు:-

1) మహాభారతం - తిక్కన విరచిత భాగం
2) భగవద్గీత
3) సాహిత్య సోపానములు
4) సాహిత్య దర్శనం
5) శ్లోక రత్నావళి
6) ఇంకా కొన్ని వ్యాసములు, పత్రికలు

మద్రాసు క్రైస్తవ కళాశాల
(స్వయం ప్రతిపత్తి)

తెలుగుశాఖ (స్థాపితం - 1887)
తాంబరం, చెన్నై - 600 059, తమిళనాడు.

Madras Christian College
Department of Telugu

భావవీణ ప్రత్యేక సంచిక
Journal of Telugu Literary, Culture & Language Studies

Vol. 16 - Issue: 01 - Spl. Edition - September 2019 - ISSN No.: 2456-4702

జాతీయ సదస్సు - 2019

తెలుగులో గిరిజన సంస్కృతి - సాహిత్యం

సదస్సు సంచాలకులు:
డా॥ శ్రీపురం యజ్ఞ శేఖర్
శాఖాధ్యక్షులు, తెలుగు విభాగం,
మద్రాసు క్రైస్తవ కళాశాల, తాంబరం, చెన్నై - 600 059.

CONTENTS

1. గోండుల సంస్కృతి - శాస్త్రీయాంశాలు	- ఆచార్య జి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం	1
2. తెలుగునాట గిరిజనుల స్థానం - ప్రస్థానం	- డా. పి.శివరామకృష్ణ	7
3. తెలుగులో గిరిజన విజ్ఞాన పరిశోధనలు - తీరుతెన్నులు	- డా. తరపట్ల సత్యనారాయణ	16
4. గోండ్ సమాజాల సంస్కృతి - సామాజిక వ్యవస్థ విన్యాసం	- డా. శ్రీపురం యజ్ఞ శేఖర్	21
5. గోండుల - గుసాడీ నృత్యం (దండారియా ఉత్సవం)	- డా. బాసి వెంకటస్వామి	25
6. మెకంజి కైఫియత్తులు - గిరిజన జీవనం	- డా. సాలెం రమాదేవి	29
7. శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యం - గిరిజనుల సాంస్కృతిక జీవనం	- యం. దేవదయాళం	33
8. గిరిజనుల విలక్షణత-సాంఘిక జీవనం-సమస్యలు-పరిష్కార మార్గాలు	- డా. బత్తుల అశోక్ కుమార్	37
9. వనకుమార్ "గోదావరి గాథలు"-గిరిజనుల యదార్థ జీవిత చిత్రాలు	- డా. పి.శుద్ధ నాయక్	43
10. గిరిజనుల జీవితాన్ని చిత్రించిన తెలుగు కథలు	- డా. బి. చక్రధర స్వామి.	48
11. శ్రీకాళహస్తీశ్వర మాహాత్మ్యం - కన్నప్ప పాత్ర చిత్రణ	- డా. జి. రవికుమార్	52
12. ఎరుకల కొరవ, కొరచ (కొరవ) భాషలపై జరిగిన కృషి - ఒక సమీక్ష	- డా. గుజ్జల శ్రీరాములు	58
13. ఏకాగ్రత, శిల్పచతురత, గురుదక్షిణలకు ఆదర్శం-ఏకలవ్యుడు	- డా. గుండ్లూరు వెంకట రమణ	70
14. పురాణ స్త్రీలతో గిరిజనుల తాదాత్మ్యం	- డాక్టర్ గుంటుపల్లి గౌరి	66
15. ఆంధ్రదేశంలో గిరిజన వైద్య విజ్ఞానం - వస్తుల విశ్లేషణ	- డా. కె. సురేశ్ కుమార్	71
16. గిరిజన బంజారాలు - చైతన్య ప్రవంతి గేయాలు	- డా. ఆర్. కుసుమ కుమారి	74
17. గిరిజనుల విద్య - చిన వీరభద్రుడు గారి అవగాహన - కృషి	- డా. వై.వి.యస్.హెచ్.శీలా పద్మజ	78
18. తెలుగు సృజన మాసపత్రిక - రాగో నవల గిరిజన స్త్రీ సామాజిక జీవితం	- డా. లింగాల మంగమ్మ	83
19. గిరిజన పండుగలు - విశ్లేషణ	- డా. ఒబిల్లి శ్రీహరి	88
20. ఎరుకల సంస్కృతి	- డా. పోచంరెడ్డి రాజేశ్వరి	93
21. నల్లపూసలు కథానిక - గిరిజన జీవనం	- డా. జి. పార్వతి	98
22. కొండ కావ్యం'గుమ్మ' - గిరిజన జీవన చిత్రణ	- డా. వలపర్తి శ్రీనివాసరావు	101
23. తెలంగాణ కథా సాహిత్యం - గిరిజనుల ఆచార వ్యవహారాలు	- డా. నూనవత్ రాంబాబు	106
24. కర్నూలు జిల్లా గిరిజనుల బాంధవ్య గేయాలు - పరిశీలన	- డా. కె. వెంకటరమణ	113
25. లంబాడీలు - వివాహ ఆచారాలు	- డా. వై. విజయానంద రాజు	117
26. "బంజారా స్త్రీలు - ఆభరణాలు"	- దేవరప్ప ఈశ్వరరావు	121

గిరిజనుల విద్య – చిన వీరభద్రుడు గారి అవగాహన – కృషి

వై. బి. సెలోడ్. లీల పద్మజ, విభాగాధిపతి, తెలుగు విభాగం, రాజా ఆర్.ఎస్.ఆర్.కె. రంగారావు కళాశాల, బొబ్బిలి, విజయనగరం జిల్లా.

ద్యలేనివాడు వింత పశువు' అనే మాటను మనం ...గా వింటున్నాం. అలాగే విద్య అంటే ఏదో ఒక ...ను చదవడం కాదు. ప్రజలు సాధారణంగా విద్యని ... విలువ కట్టి తమ పిల్లలు బాగా సంపాదించడానికి ...చ్చేదే విద్య అనుకుంటారు. కానీ చదువంటే విద్యా ...శీలాన్నీ, సత్ప్రవర్తననీ పెంపొందించడమనే భావన ...లి. మనకి నిజంగా స్వతంత్రులుగా ఉండడానికి ...దువు సహకరించదో దాన్ని ధిక్కరించండి. అటువంటి ... రాక్షసం, పాపభూయిష్టం అని అంటారు మహాత్మా ...

...గమేదైనా జాతి ఏదైనా విద్య అనేది వారికి ముఖ్య ...రంగా వుంది అనేది మనకు పురాణాలు, చరిత్ర ... వగ్న సత్యాలు, ఉదా :- రాక్షసరాజైన హిరణ్య ...డు తన కుమారుడైన ప్రహ్లాదుడిని శుక్రాచార్యుని ...లైన చండా మార్కుల వద్దకు పంపినపుడు చదువు ...కత నిలా చెప్పారు. 'చదువని వాడజ్ఞుండగు ...వ నదసద్వివేక చతురతకలుగును, చదువగ ...ను జనులకు, చదివించెద నార్యులొద్ద చదు ... తండ్రీ' అంటూ చెప్పిన ఈ మాటల్ని బట్టి చూస్తే ... వల్ల ఏది మంచీ ఏది చెడూ అనే వివేకం కల్గు ... మనిషికి తిండి, బట్ట, గృహం లాగే మెదడు ఆకలి ... చదువు కూడా తప్పని సరి (కనీస) అవసరంగా ...వాలి. అయితే పైన మనం చెప్పుకున్న విద్యావశ్యకత ... నగరంలోని వారికే కాదు. పల్లెల్లో, గ్రామాల్లో వున్న ... కూడా వుంది. చాలా వరకు చూస్తే ఇది కొంత ... సాధ్యం అయింది. కానీ ఇంకా కావల్సింది ఎంతో ...

1) పోతన - మహాభాగవతం - సప్తమస్కంధం - ప్రహ్లాద చరిత్ర

...క్రైస్తవ కళాశాల, మద్రాసు.

చిన వీరభద్రుడి గారి - కొన్ని కలలు - కొన్ని మెలకువలు - సార్వత్రిక విద్యతో నా అనుభవాలు - అనే పుస్తకం ఆధారంగా ఈ వ్యాసం వ్రాయబడింది.

గిరిప్రాంతాలలో వున్న గిరిజనులకు విద్య అనేది గగన కుసుమంగా వుంటున్న విషయం జగద్విదితమే. ఇదే విషయంలో శ్రీ వాడ్రేవుచిన వీర భద్రుడిగారి ఆలోచనా, ఆవేదనా, కృషి ఎట్లా వున్నాయో తెలియచెప్పేదే ఈ వ్యాసం.

చిన వీరభద్రుడి గారి సామాజిక స్వప్నం ఎలాంటిదో ఆయన మాటల్లోనే చూద్దాం. ఈయన మొదటి కల - ప్రతి మనిషీ బాల్య, కౌమార యవ్వన అవస్థల్లో ప్రపంచం పట్ల కుతూహలవంతంగా తన నేత్రాలు విప్పుకోవాలని, నేర్వడానికి, తెలుసుకోవడానికి, ఉత్సాహపడాలని తెలుసుకోవడం దానికదే ఒక అనుభవం, ఒక ఆనందం, జ్ఞానానుభవం ఒక్కటే నిజమైన ఆనందానుభవం.

రెండవకల - ప్రతివిద్యార్థికీ విద్యాను భవం కుతూహల వంతమైన అనుభవంగానే కాక ఆ అనుభవంలో అతని కుతూహలాన్ని ఆరకుండా ప్రజ్వలింప చెయ్యగల సహన శీలురైన తల్లిదండ్రులూ, ఉపాధ్యాయులూ కావాలి.

మూడవ కల :

పూలతోటవంటిది పాఠశాలల నిర్మాణం. అయితే వీరభద్రుడు గారు ఈ కలలు కనడమేకాదు. అబ్దుల్ కలాం గారు 'ది వింగ్స్ ఆఫ్ ఫైర్' లో చెప్పిన కలలు కనండి కానీ వాటిని సాకారం చేసుకొనే ప్రయత్నం చెయ్యండి అన్నట్లు సాకారం చేసుకొనే ప్రయత్నాన్ని పూర్తిగా చేసుకొన్నారు. సాకారం చేసుకోవడానికి వచ్చిన ప్రతి అవకాశాన్నీ సద్వినియోగం చేసుకుంటూ ముందుకు సాగారు. కనుకనే ఆయన మాటలు, చేతలు, మనసు ఒక్కటిగా నిలిచాయి.

ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
UGC Approved Journal No. 42500

అంతేకాదు 'నా కలలకి నేను ఎంత ఋణపడి వున్నానో నా మెలకువలకి - కూడా నేను అంతే ఋణపడి వుంటాను అంటారు.' ఇది ఎంత అర్థవంతమైన మాటో. ఈ మెలకువలు కూడా నాకై నేను మొదటిసారి పొందినవి కావు. నా ముందు ఎందరో విద్యావేత్తలు, భావకులు, రచయితలు అటువంటి మెలకువలకు లోనయిన వారే అంటారీయన. ఈ మాటల్లో ఎదిగినా ఒదిగి వుండే తత్వం కనబడుతుంది. అదీకాక మహనీయుల సామాజిక స్వప్నాలు ఆయా కాలాల నాటి సమాజానికి ఏదికావాలో ఆ దిశగానే సాగుతాయి.

విద్య అంటే మనిషి, ఆత్మకి శిక్షణ ఇవ్వడమని గాంధీజీ అన్నదాన్ని గుర్తు చేస్తూ విద్యనివ్వవలసిన పాఠశాలలు ఆ ఆత్మని మేల్కొలిపేవిగా వుండాలి గానీ దాన్ని శాశ్వతంగా నశింప చేసేవిగా వుండకూడదు అనే ఉత్కృష్ట ఆలోచనను వీరభద్రుడిగారు మనతో పంచుకున్నారు.

వీరభద్రుడు గారు నివసించినది తూర్పు గోదావరి దగ్గర వున్న గిరిజన ప్రాంతమే. అక్కడి నుండీ ఆయన గుంటూరు జిల్లా తాడికొండ గురుకుల పాఠశాలలో సుశిక్షితులైనారు. అలాంటి పాఠశాల క్రమశిక్షణను ఆయన తరువాత విద్యలో ఎక్కడా చూడలేదు అన్నారు. అలాంటి అసంతృప్తితోనే ఆయన తనకున్న డిగ్రీ విద్యా పరిజ్ఞానంతోనే పై చదువులు చదవకుండా చిన్న ఉద్యోగంలో చేరానని ఆయన పేర్కొనడం జరిగింది.

అయితే ఈయన విశ్వవిద్యాలయం చదువు చదివితే మనకు ఈయన సేవలు అందేవో లేవో. ఆయన కలలు సాకారం అయ్యే ఉద్యోగమే ఆయనను వరించింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సర్వీస్ కమీషన్ నిర్వహించిన పరీక్షల్లో జిల్లా గిరిజన సంక్షేమాధికారిగా ఉద్యోగం వచ్చింది. దానిలో భాగంగా పార్వతీపురానికి ఎనిమిది నెలల ట్రయినింగ్‌కు వెళ్ళమని ఉత్తర్వులు అందుకొన్నారు. దాని నిమిత్తం మొదటి రెండు వారాలు ఏదన్నా హాస్టలుకు వార్డెనుగా పనిచెయ్యాలి. ఆ హాస్టలు నిర్వహణా బాధ్యతను వారం రోజుల పాటు ఆయనే పూర్తిగా వహించాలి. గుమ్మలక్ష్మీపురం మండలం లోతట్టు అడవిలో వుండే గొయిపాక అనే చోట ఉండే ఆశ్రమ పాఠశాలకి వెళ్ళారు. రాయగడ వెళ్ళేదారిలో ఒరిస్సా సరిహద్దుల్లో వుండే జిమిడిపేట గ్రామానికి వెళ్ళారు. ఆ ప్రయాణం ఎంతో కష్ట నష్టాలతో కూడి వుంది. నాగావళి నదిలో నడుచుకుంటూ వెళ్ళారు. అక్కడి నుండీ బీరుపాడు అనే కోదు గ్రామానికి చేరారు. ఇది నిజమైన గిరిజన గ్రామంగా భావించారీయన. ఇక్కడి నుంచీ విద్యా కార్యక్రమాలు చేపట్టాలి. అంటే అది సులభమైన విషయం కాదు. అలాగని ప్రయత్నిస్తే అసాధ్యమైన విషయమూ కాదని అనుకొన్నారు. గిరిజనుడు మరెవ్వరి దయాదాక్షిణ్యాల మీదా ఆధారపడ నక్కర లేకుండా తన వ్యవహారాలు తాను చక్క బెట్టుకొనే నైపుణ్యాలు కల్పనకి ప్రధాన ఆధారం విద్య అనీ, అది వారికి అందాలనీ దాని అవశ్యకతను వారు గుర్తించాలని, తలచారు. వీరభద్రరావు గారు బీరుపాడులో మూడు రోజులున్నప్పుడు ఆయన అక్కడ చుట్టుపక్కల కోదుపల్లెల్ని చూశారు. కోదుల్ని కొండ దిగువున జాతాపులంటారు. ప్రక్కనే వున్న విశాఖ జిల్లాలో సామంతులని పిలవబడతారు. ఒరిస్సా సరిహద్దులో వున్న గ్రామం బీరుపాడు. అటు పక్క కోరాపుట్ జిల్లాలోని గిరిజన ప్రాంతాలున్నాయి. కానీ వాటికి సరిహద్దులేమి లేవు. ఆ కోదులు మాట్లాడేది కుయి అనే పురాతన భాష అని గ్రహించారు.

వీరభద్రుడు గారు తన వృత్తి నిర్వహణలో పరిశీలించిన అంశాలు, ఆయా అనుభవాల కారణంగా ఆయన ఏర్పరచుకున్న ప్రణాళికలు, ఇచ్చిన సూచనలు అవే అంశాల వారీగా పరిశీలిద్దాం.

ఆ గిరిజన పాఠశాలల్లో ఉండవలసిన ఉపాధ్యాయులు వుండలేక పోవడం, ఒక వేళ ఒకరో ఇద్దరో వున్నా వారే హాస్టలు కూడా నిర్వహించాలి. గనుక గిరిజన కార్పొరేషన్ నుండి ఆ కొండ ప్రాంతాలకు సరుకులు తెచ్చి వండి, వడ్డించే ఏర్పాట్లలోనే తమకు సమయం చాలేది కాదు. అదీకాక ఆ కొండ ప్రాంతాలలో వుండే అరాకొరా సౌఖ్యాలతో తన కుటుంబంతో సహా వుండలేక ఎప్పు

ట్టు అడవిలో వుండే గొయిపా
పాఠశాలకి వెళ్ళారు. రాయగ
హద్దుల్లో వుండే జమిదిపేట
యాణం ఎంతో కష్ట నష్టాల
లో నడుచుకుంటూ వెళ్ళారు
అనే కోదు గ్రామానికి చేరారు
ంగా భావించారీయన. ఇక్క
చేపట్టాలి. అంటే అది సుల
గని ప్రయత్నిస్తే అసాధ్యమై
న్నారు. గిరిజనుడు మరెవ్వ
ధారపడ నక్కర లేకుండా త
ట్టుకొనే నైపుణ్యాలు కల్పన
, అది వారికి అందాలనీ దా
చాలని, తలచారు. వీరభద్ర
మూడు రోజులున్నప్పుడు
క్కల కోదుపల్లెల్ని చూశారు
తాపులంటారు. ప్రక్కనే వు
లని పిలవబడతారు. ఒరిస్సా
ం బీరుపాడు. అటు పక్క
ప్రాంతాలున్నాయి. కానీ వాటి
ములు మాట్లాడేది కుయి అ
వారు.

న వృత్తి నిర్వహణలో పరి
నుభవాల కారణంగా ఆయ
ు, ఇచ్చిన సూచనలు అ
.

్లో ఉండవలసిన ఉపాధ్యా
. ఒక వేళ ఒకరో ఇద్దరో వున్నా
ంచాలి. గనుక గిరిజన కార్యా
ంతాలకు సరుకులు తెచ్చి
కీ తమకు సమయం చాలేది
ంతాలలో వుండే అరాకోర
ంతో సహా వుండలేక ఎప్పు

తమను ట్రాన్స్ఫర్ చేస్తారని ఎదురు చూడడం, ఉద్యోగానికి వచ్చినా పిల్లల్ని పాఠశాలకు పిలుచుకుకే వాళ్ళకు సమయం సరిపోయేది. అదీకాక ఆ వచ్చినా ఆశ్రమ పాఠశాలల్లో ఆహారం దొరుకు ఆశతోనే వచ్చేవారు. బీరుపాడు నుండీ వచ్చిన ద్రుడు గారు అక్కడ గిరిజన పాఠశాలకు కావల్సిన లను, వసతులను ఒక లిస్ట్‌గా చేసి ఇచ్చారు. న్ని ఆ కార్యాలయం విస్మరించడం ఒక విశేషం.

ఆయన తన ఎనిమిది నెలల శిక్షణలో దాదాపు రెండు కు పైగా ప్రభుత్వ కార్యాలయాలను సందర్శించి రట. చాలా వరకు ఆ కార్యాలయాలు ప్రజల పట్ల స్పందించేవిగా లేక పోవడం. అలాగే లోపల లోతట్టు గిరిజన ప్రాంతాల్లో పనిచేసే లలు అసలు పని చేసేవి కావనీ గమనించారు.

రిజన గ్రామంలో ప్రభుత్వం పాఠశాలని తెరవడమే కష్టమైన పని. అలాంటిది ప్రభుత్వం తెరిచిన ఆ ల పనిచెయ్యక పోవడం ఎంతో విషాదం అనీ కున్నారు. గిరిజన ప్రాంతాల్లో గిరిజనుల స్థితిగతుల్ని ఎవరికైనా కనీస సౌకర్యాలు లేకుండా వున్న వారికి విద్య అయినా అందితే బాగుండనే భావం అంద స్తుంది. ఎందుకంటే విద్య అన్నిటి నుండీ అధిగ చేయగలశక్తి కలది. అలాగే ఆంత్రోపాలజీ (గిరి వృద్ధి) గురించి వ్రాయబడిన గ్రంధాలు ఈయన రు. అందులో ఈయనను ఆకట్టుకొన్నది, ఆది గురించి 'ద ఆంత్రో పొలాజికల్ స్టడీ ఆఫ్ ఎడ్యు అనే గ్రంధం ద్వారా ఈయనను అర్ధమయిన లు గిరిజన ప్రాంతాల్లోని విద్యా వ్యవస్థలోనూ, ల్లలోనూ ప్రగతి వ్యతిరేక అంశాలు, సాంస్కృతిక రేక అంశాలూ జన జీవితానికి సంబంధంలేని లూ విస్తారంగా వున్నాయని బోధపడింది. అంతేకాదు వంటి విద్యావ్యవస్థను తమకి తెలియకుండానే గిరి తిరస్కరిస్తున్నారనీ అందుకూ గిరిజన ప్రాంతాల్లో లయాలు పనిచేయలేకపోతున్నయనీ గ్రహించారు.

విధాన పత్రం గురించి ఈయన వ్యక్తీకరించిన అంశాలు :

దానిలో ఆదివాసుల విద్య గురించి, ఎటువంటి చర్చగా నీ దిశానిర్దేశంగానీ లేక పోవడం, దళితుల, ఆదివాసుల, వెనుకబడిన వర్గాల శారీరక వికలాంగుల విద్యలన్నిటినీ ఒకే గాటన కట్టడం.

కాబట్టి ఆదివాసుల విద్య గురించి ఈయనకు ఎదురైన అస్తవ్యస్త పరిస్థితుల్లోంచే ఈయన ఒకదారి వెతుక్కుని ముందుకు సాగినట్టు తెలుస్తుంది. గిరిజన విద్యాసమస్యల్ని అర్ధం చేసుకున్నట్లయితే భారత జాతీయ విద్య తన సమస్యల్ని తాను మరింత విస్పష్టంగా బోధ పరచుకోగలుగుతుంది. పాఠశాల విద్యలో పునరావృత్తి తప్పనిసరి. పదే పదే వల్లె వేయించాలి. గిరిజన సంక్షేమాధి కారిగా ఈయన తన పాత్రను గుర్తించారు. శిక్షణ పూర్తియిన అనంతరం దాన్ని అమలు చూపాలని ప్రయ త్నించి కొంత వరకు సఫలీకృతులైనారు. అంటే గిరిజన విద్యార్థుల్ని పాఠశాలలవై ఆకర్షితులను చేయాలి. టాగోర్ కలగన్నట్లుగా పిచ్చిన గూళ్ళుగా పెంపొందించాలనీ అను కున్నారు.

వీరభద్రుడిగారికి శిక్షణ పూర్తికాగానే సమగ్ర గిరి జనాభివృద్ధి సంస్థ పార్వతీపురంలో నియమించబడ్డారు. పార్వతీపురం గిరిజన ప్రాంతం ఒకప్పటి శ్రీకాకుళం జిల్లా నుండి విడివడి విజయనగరం జిల్లాలో భాగమయ్యింది.

అందులో పూర్తి గిరిజన ప్రాంతం ఎనిమిది మండ లాలు కాగా ప్రధానంగా గుమ్మలక్ష్మీపురం, కురుపాం, జియ్యమ్మవలస మండలాలుగా వుండేవి. వాటిలో కురుపాం మండలంలో ప్రధాన గిరిజన తెగ సవరలు. వారు అతి తక్కువ అక్షరాస్యతతో వుండేవారు. వారిదైన భాష, సంస్కృతిక ఆచారాలతో వుండేవారు. ఇక గుమ్మ లక్ష్మీపురంలో ప్రధానంగా జాతాపులు, సవరలతో నిండి వుండేది. అక్కడి లోతట్టు గ్రామాల్లో ఎలాంటి సౌకర్యాలు లేవు.

రెండవ భాగం పార్వతీపురం, కొమరాడ మండలాలు. అక్కడ ఎక్కువ భాగం కొండ దొరలు. జాతాపులు

ుక్రైస్తవ కళాశాల, మద్రాసు.

ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
UGC Approved Journal No. 42500

వుంటారు. అందులో కొమరాడ మరీ వెనకబడ్డ మండలం కావడంతో ఎలాంటి సౌకర్యాలూ లేవు. మూడవ ప్రాంతంలో మక్కువ, సాలూరు, పాచిపెంట మండలాలు వున్నాయి. ఈ ప్రాంతాలన్నీ గిరిజనేతర దోపిడీకి గురి కాబడుతుండేవి. ఇవికాక శృంగవరపుకోట, మెంటాడ, గంట్యాడ వంటివి పార్వతీపురానికి దూరంగా వుండే గిరిజన గ్రామం. రామభద్రపురం కొండ కింది గ్రామం. దాన్ని ఈయన సందర్శించారు. అలాగే మోదుగ పాఠ శాలనూ చూశారు. ఇంకా ధర్మలక్ష్మిపురం పాఠశాలనీ దర్శించారు. కురుపాం మండలంలోని మొండెంఖల్లులో సంత కార్యాలయానికి వెళ్ళేవారు. అక్కడ ధర్మలక్ష్మిపురం పాఠశాలలో ఈయనకు ఎంతో ఆహ్లాదకర వాతావరణం కనిపించింది. 88-89 విద్యా సంవత్సరం ముగిన పిదప పదవ తరగతి పరీక్షా ఫలితాలు మొత్తం విద్యా సమాజ మంతటినీ సంభ్రమాశ్చర్యాలతో ముంచెత్తేటట్టు వచ్చాయట. ఇదే విజయం ఇంకా కొన్ని పాఠశాలల్లో సాధించాలని అనుకొన్నారు. గుమ్మలక్ష్మీపురం మండలంలోని టిక్కుబాయి, జియ్యమ్మవలస మండలంలోని రావాడ రామభద్రపురం, పార్వతీపురం మండలంలోని డోకిశీల, కొమరాడ మండలంలోని ఉలిపిరి, మక్కువ మండలం లోని యెర్రసామంతవలస, సాలూరు మండలంలోని తోణాం, రేగిడి మొ॥న పాఠశాలల పై దృష్టిసారించారు.

ఈయన ఆవేదన చెందిన మరొక విషయం. గిరిజన సమాజపు కేలండర్ వేరు, నాగరిక సమాజపు కాలండర్ వేరు. వారి వారి సంస్కృతులు, పండుగలు కూడా వేరే. కానీ సెలవులిచ్చేటప్పటికి నాగరికుల కేలండర్ ప్రకారం ఎందుకిస్తున్నట్టు. అలాగే ముఖ్యంగా కోదులు, సవరలు వంటి సాంస్కృతికంగా బలంగా వున్న తెగలకు వారిదే అయిన సుసంపన్నమైన భాష వుండగా దానిలో కాకుండా వారికి తెలుగులో విద్యా బోధన వాళ్ళని పరాయీకరణకు గురిచేస్తుంది. క్రమంగా వాళ్ళ మాతృభాషకు వారిని దూరం చేసినట్టే కదా. దళితుల విద్యా వికాసాల గురించి మాట్లాడే టప్పుడు జ్యోతీరావు పూలే గారేటువంటి గౌరవానికి అర్హుడో గిరిజన విద్య గురించి మాట్లాడేటప్పుడు గిడుగు రామమూర్తి పంతులు గారు కూడా అటువంటి గౌరవానికి అర్హుడనేది ఈయన భావం.

అరకొరా సౌకర్యాలతో వున్న గిరిజన పాఠశాలలకు సౌకర్యాలు కల్పించాలి. ముందుగా తగిన స్థలం వెదుక్కోవాలి. పాఠశాల ఎదుగుతున్న బిడ్డలాంటి దన్నారీయన. బిడ్డకు ఎప్పటికప్పుడు ఎలా సంరక్షణ చేస్తామో పాఠశాల అవసరాలు నిత్యం వుంటూనే వుంటాయి.

ఈయన సందర్శించిన పాఠశాలల్లో మరొకటి పాడేరు. ఈ ప్రాంతం అన్నిటి కన్నా చాలా వెనకబడి వుంది. ఋషీవేలీకి చెందిన గ్రామీణ విద్యాకేంద్రాన్ని పాడేరు పాఠశాలలకు రిసోర్స్ కేంద్రంగా వుండమని అడగమని లతా మీనన్ సూచించారట. గిరిజన విద్యకు సంబంధించిన వీరభద్రుడి గారు తన అనుభవాలలో తక్కిన దేశానికి పనికొచ్చేవి ఎంతో కొంత వుందని భావించారు.

కొన్ని కలలు - కొన్ని మెలకువలు - సార్వత్రిక విద్యతో నా అనుభవాలు అనే వీరభద్రుడిగారి రచనలో చివరిగా ఆయన చెప్పిన అంశాలు చూస్తే అవి నూటికి నూరుపాళ్ళూ నిజం అని మనకు అనిపించకమానదు. నిజమైన అభ్యాసి జీవితకాల సాధకుడు అనే మాటను తాను జీవిత కాలం ఆచరిస్తాను అన్నారు. ముఖ్యంగా 1987 నుండి 1997 వరకు పదేళ్ళ పాటు గిరిజన విద్యారంగంలో వివిధ భూముల్లో చేపట్టిన అనుభవాలను వివరిస్తూ ఆ రచనకు గిరిజన విద్యతో నా అనుభవాలు అనకపోవడానికీ, సార్వత్రిక విద్యతో నా అనుభవాలు అనడానికి ప్రత్యేక కారణం చెప్పారు. ఎందుకంటే గిరిజనులకు ఆధునిక విద్య అందే క్రమాన్ని సరిదిద్దడమే ఆయన లక్ష్యమని అందుకే సార్వత్రిక విద్య అనడం జరిగిందన్నారు. ఆధునిక విద్య పిలుపు అందుతున్నప్పటికీ విద్యావంతులు కాలేకపోతున్న అనేక బలహీన వర్గాలు ఇంతదాకా అప్రధానీకరణకు గురవుతూ వస్తున్న వివిధ ప్రజా సమూహాలూ, ఆ దారిలో జరుగుతున్న తప్పులు సరిదిద్దుకోవాల్సిన అవసరం వుందన్నారు.

మాట్లాడేటప్పుడు గిడుగ
'దా అటువంటి గౌరవాని

న్న గిరిజన పాఠశాలలక
దుగా తగిన స్థలం వెద
! బిడ్డలాంటి దన్నారీయన
ంరక్షణ చేస్తామో పాఠశా
వుంటాయి.

శాలల్లో మరొకటి పాడేరు
వాలా వెనకబడి వుంది
విద్యాకేంద్రాన్ని పాడేరు
ా వుండమని అడగమ
గిరిజన విద్యకు సంబ
క అనుభవాలలో తక్కు
త వుందని భావించారు

వలు - సార్వత్రిక విద్యత
ిడిగారి రచనలో చివరిగా
స్తే అవి నూటికి నూరు
పంచకమానదు. నిజమైన
ఎనే మాటను తాను జీవిత
ముఖ్యంగా 1987 నుండి
ిన విద్యారంగంలో వివర
ను వివరిస్తూ ఆ రచనకు
ం అనకపోవడానికీ, సార్వ
నడానికి ప్రత్యేక కారణం
ికు ఆధునిక విద్య అందే
లక్ష్యమని అందుకే సార్వ
ు. ఆధునిక విద్య పిలుపు
ులు కాలేకపోతున్న అనేక
ప్రధానీకరణకు గురవుతూ
లూ, ఆ దారిలో జరుగు
న అవసరం వుందన్నారు

...ం ఎవరికైనా వెలుగునే ఇస్తుంది. విద్య ఎవరికైనా ...స్తే ఇస్తుంది కనుక అందుకే బహుశా ఈయన అన్ని ...వ వర్గాలను దృష్టిలో వుంచుకొని ఇలా అని ...న్నారు.

...వకు నచ్చిన పాఠశాలలు :

...కాకుళం జిల్లాలో సీతంపేట దగ్గర ఈతమానువలస ...వ అనే స్వచ్ఛంద సంస్థ సవరల కోసం సవర ...ంలో నడిపిన మొదటి పాఠశాల అలాగే ఇంకా ...డ ఇంకా అదిలాబాద్ జిల్లాలో సిర్పూర్ మండ ... మనహాగాల్‌లో నడుపుతున్న పాఠశాల. అది ...లోని అడవుల్లో కుంతాల జలపాతానికి చేరువలో ...కల్ అనే ఆశ్రమ పాఠశాలలో గోండు బాల బాలికలు ...వడిపేది మొదలైనవి.

...వ మన వ్యక్తిగత గత దర్శనాలు విద్యపట్ల మనకి ...న్న కలల్ని మన మన వ్యక్తిగత అనుభవాల్ని మనకి ...స్తూ వచ్చిన మెలకువల్ని మనమొకరితో ఒకరం ...కొంటే ఇప్పుడున్న దానికన్న మనం విద్యా పరంగా ...త బలపడతాం అనే ఆశతో అయన తన అనుభవా ... రచన రూపంలో పంచుకొన్నారు. మనం కూడా సామాజిక స్వప్నం కలిగివున్న వారమైతే సామాజిక బాధ్యత చూపించే వరమైతే ఆయన పిలుపు సందుకోవాలి. ఆ అవసరం నేటికీ సమాజంలో వుంది అని చెప్పడానికి పాచిపెంట గిరిజన పాఠశాల ఏ స్థితిలో వుందో తెలియు చెప్పే ప్రముఖ పత్రికలో (తేదితో సహా) పడిన సమాచారాన్ని మీ ముందుంచుతున్నాను.

మహాప్రస్థానం - శైశవగీతిలో శ్రీ శ్రీ చెప్పినట్లు "అయిదారేడుల పాపల్లారా మెరుపుమెరిస్తే వానకురిస్తే - "అవి మీకే అని ఆనందించే కూనల్లారా" అది తమ కోసమే అని భావించే చిన్నారి బాల బాలికలకు మంచి విద్యను అందిందాం.

గుంటూరు శేషేంద్ర శర్మగారు పలకే బలపం పట్టిన పిల్లలు బాలాయేసుల్లా కనబడతారు అంటారు. రేపటిని వెన్నెల్లో ముంచుకుతినమంటారు. అంటే వాళ్ళకు భవిష్యత్తు వెన్నెల్లా వుండాలనే భావం.

"పిల్లల్ని రాత్రి ముక్కలు వెన్నెట్లో ముంచుకొని కొరుక్కుంటూ తినమంటారు.

గుంటూరు శేషేంద్రశర్మ - మండే సూర్యుడు.

...చుక్రైస్తవ కళాశాల, మద్రాసు.

RNI No. APTEL/2003/12253

భావవీణ

సాహిత్య సాంస్కృతిక భాషాధ్యయన పత్రిక

BHAVA VEENA

Journal of Literary, Culture & Language Study

Vol : 17 Issue No. 1(1) Monthly January 2020 ISSN No. : 2456-4702 Rs. : 15/-

ज्ञान-विज्ञान विमुक्तये
UGC
University Grants Commission
UGC CARE - Journal
Arts & Humanities
Sl.No. : 35

సావిత్రి భాయి ఫూలే

BHAVAVEENA
Vol. 17, Issue. 1(1), January - 2020
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE - Journal - Arts & Humanities, Sl. No. : 35

Contents (విషయ సూచిక)

1. కాళోజీ యుద్ధ కవిత్వం	- అవారి రాజుకుమార్	5
2. దేవరాజు మహారాజు "మనిషి కథలు" విశ్లేషణ	- దీపావత్ లక్ష్మణ్	7
3. అన్నాబావూసాఠే కథలు - దళిత జీవితం	- డా॥ ఎటూరు జ్యోతి	9
4. సామాజిక చైతన్యపాటలు - బతుకమ్మ పాటలు	- డా॥ బి.ఉపేంద్ర	14
5. ఎమ్మీయల్ నవలలు - ఒక పరిచయం	- డాక్టర్ వాట్ల కిశోర్	17
6. సినారె కవిత్వ వీక్షణం	- డాక్టర్ చవ్వా వెంకటరెడ్డి	23
7. ధూర్జటి కవితా దృక్పథం	- డాక్టర్ ఇ.వాసు	27
8. అసమర్థుడు	- డాక్టర్ జి. వెంకటరమణ	30
9. ఆవిష్కరణ పరిధిలో సృజన, పరిశోధన, విమర్శ!	- డా॥పి.ఎ.సత్యనారాయణ	39
10. మనుచరిత్రము సామాజిక స్పృహ - చారిత్రక నైపథ్యము	- జె. శ్యామలాదేవి	42
11. అంతులేని వ్యథలెన్నో 'అబలా' కవిత్వంలో	- డా॥ వి. శివనాగార్జున రెడ్డి	46
12. జీవనానుభూతుల కలబోత - అంతరంగ తరంగాలు	- డాక్టర్ వై. శ్రీలత	49
13. జానపద సాహిత్యంలో స్త్రీ	- దుండె రాజేశ్వరి	52
14. పట్టికోట జైలు లోపల కథలు - ప్రజా రాజకీయాలు	- కల్లెబోయిన కుమారస్వామి	55
15. ఆదూరి సత్యవతీ దేవి కవిత్వంలోని మధుర భక్తి	- మార్కాపురపు నిర్మల కుమారి	59
16. రాయలసీమ ఆధునిక కావ్యాలు - పరిశీలన	- ఎమ్. రంగస్వామి & డా॥ ఎన్. ఈశ్వరరెడ్డి	62
17. అడిగోపుల వెంకట రత్నం వచన కవిత్వం - మిథోపాయిల చిత్రణ	- ఎన్. వి. పద్మకుమారి	68
18. అన్నమయ్య సంకీర్తనలు - సమకాలీన సమాజం	- డా॥. ఎస్. యజ్ఞశేఖర్	72
19. 19 వ శతాబ్ది తెలంగాణాలోని సాంఘిక సాంస్కృతిక పరిస్థితులు	- డా॥. జి. కిషన్ ప్రసాద్	76
20. 'స్త్రీ' విద్యను కాంక్షించిన నవయుగ కవిచక్రవర్తి జాషువ	- డా॥ సంగుల సునీల్ కుమార్	80
21. కవిత్వంలో జీవిత విలువలు	- కె. వెంకట రమణ	83
22. గాంధీమార్గం - ఖద్దరు ధారణ	- డా॥. వై.వి.సిహెచ్. లీల పద్మజ	87
23. జానపద కళలు - మాతంగి సాంప్రదాయం	- పి. ఉషారాణి	91
24. సాంస్కృతిక వైతాళికుడు - కందుకూరి	- ఆచార్య ఎం. రామనాథంనాయుడు	94
25. విశ్వనాథ నవలల్లో 'యోగం - సామాజిక స్పృహ'	- ఆతుకూరి వేంకటేశ్వర్లు ([illegible])	99
26. ఆంధ్రమహాభారతంలో ధర్మవ్యాధుని ధర్మోపదేశం	- డా॥ [illegible] & డా॥ [illegible]	101
27. నేను తోలు మల్లయ్య కొడుకుని కథ ... ఒక పరిశీలన	- వేముల రాజు	108
28. చిత్తూరు జిల్లా కథా సాహిత్యం - పీడిత కులదోపిడి	- [illegible]	113

BHAVAVEENA
Vol. 17, Issue. 1(1), January - 2020
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253

భావవీణ

UGC CARE - Journal - Arts & Humanities, Sl. No. : 35

గాంధీమార్గం - ఖద్దరు ధారణ

- డా. వై.వి.సిహెచ్. లీల పద్మజ, విభాగాధిపతి, తెలుగు విభాగం, రాజ ఆర్.ఎస్.ఆర్.కె. రంగారావు కాలేజ్, బొబ్బిలి, విజయనగరం జిల్లా.

గురుదేవుడు రవీంద్రుడు - గాంధీని మహాత్మానికి సంబోధించినందుకు ఇచ్చిన వివరణ :

ఎవరి ఆత్మ అయితే విముక్తి చెంది అన్ని ఆత్మల లోనూ దర్శనమిస్తుందో ఆ ఆత్మ కలిగిన వాడే మహాత్ముడు. గాంధీజీ కార్యకలాపాలు ఒక మతం కోసం కులం కోసం, ఒక జాతి కోసం కాదు సకల మానవాళి కోసం అందుకే అతడు మహాత్ముడు. వేళ్ళన్నీ వున్న బిగించిన పిడికిలి వంటివారు. శక్తులన్నీ వున్నా శాంతి, సత్యం, అహింసలతోనే పోరాడి గెలుపొందిన ధీశాలి.

భారతదేశ స్వాంతంత్ర్యోద్యమంలో ప్రధాన నేత గాంధీజీ నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలతో ముడిపడివున్నవి రాట్నం, (ఖద్దరు), పతాకం వీటిని త్రిపుటిగా భావించారు. చేతిలో రాట్నం, నోటిలో రాట్నం పాటలు ఏ ఇంట చూసినా ఏ దేశాభిమాని నోటవిన్నా ఆనాడు వినిపించేవి ర్నాటం పాటలు ఖద్దరుధారణ గురించే. ఆంగ్లేయుల నెదిరించడానికి ముందుగా గాంధీ తన దేశంలోని లోపాలేమిటో తెలుసుకొని వాటిని సరిదిద్దుకొనే ప్రయత్నం చేశాడు. ఆ లోపాల్లో ప్రధానమైనవి. విదేశీ వస్త్రధారణ, మద్యపానం, అంటరాని తనం, కులమత విభేదాలు మొనవాటిగా గుర్తించాడు. అందుకే వాటిని సరిదిద్ద ప్రయత్నించాడు. లఘు పరిశ్రమలను, కుటీర పరిశ్రమలను మనం నష్టపరచుకొనే ప్రమాదం వచ్చింది. దాన్ని నివారించే నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాన్ని గాంధీ చేపట్టారు. ఆయన నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలు 3 రకాలు - 1) ఖద్దరు (ఆర్థికం), 2) అస్పృశ్యతా నివారణం సాంఘికం, 3) మద్యపాన నిషేదం - నైతికం - అని భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు పేర్కొన్నారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమ బావాల్ని దేశం నలుమూలకీ చేరేటట్లు చేసినవి రాట్నం, ఖద్దరు, జెండాలే అని చెప్పవచ్చు.

ఒక దేశం సాంఘికంగా గాని మత విషయకంగా గాని, రాజకీయంగా గాని అలజడి పాలైనపుడు మనుష్యుల హృదయాలు ఒక విధంగా కలత చెందుతాయి. ఆ కలత చిత్రకారుల చిత్రాకారుల చిత్రాలలోనూ, కవుల గ్రంధాల లోనూ ప్రతిబింబిస్తూ వుంటుంది అన్న కురుగంటి మాటలు కవికి సంఘానికివున్న అనుబంధాన్ని తెలియ చేస్తున్నాయి. కనుకనే ఆనాటి సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ స్థితిగతులకనుకూలంగా స్పందించిన నేతలకు కవులు కవయిత్రులూ కూడా తమ హృదయాలను జత కలిపి భావాంబర వీధిలో వినుతించారు, విమర్శించారు.

రాట్నం, పతాకం, ఖద్దరు ఉద్యమాన్ని నడిపించిన సాధనాలు. రాట్నం పై నూలు వడకడం, ఖద్దరు వస్త్రాల్ని ధరించడం, జాతీయ పతాకాన్ని పట్టడం, స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల నిత్యకృత్యాలు. రాట్నంలోని రకాలను శ్రీ బారు గోవిందరావు గారు స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు చెప్పారు.

గాంధీ స్వయంగా రాట్నం తిప్పగా ఆయన పై పూజ్యభావంతో ఎందరో ఆయనను అనుసరించారు. భారతనారి - శ్రీమతి పైడిమర్రి సీతాదేవి గృహలక్ష్మి 1931 నవంబర్‌లో ఆమె ఇట్లా ఈ భావాన్ని వ్యక్తీకరించారు.

"ఈదరిద్రనారాయణులే విధాన
గోట్లకొలదిగ గూడును గుడ్డలేక
పొందు వంతపు నీవెంతో కుందికుంది
రాట్నమొసగితి తన్ని వారణముగాను" అటూ ఆమె గాంధీగారి అంతర్యాన్ని ఆవిష్కరించారు. గాంధీ గారి పై భక్తి అంటే వాళ్ళు రాట్నం తిప్పడమే అనుకొన్నారు. కనుక మనం గాంధీగారిని స్మరించుకోవడం అంటే రాట్నం ప్రస్తుతి, ఖద్దరు ధారణ అనేవి దారులే అవుతాయి.

ర్నాటం వడుకుతూ స్త్రీల నోటి వెంట వచ్చిన రాట్నం గురించి ఎక్కువగా పాటల రూపంలోనే వున్నాయి.

అయినా కొన్ని మంగళహారతి పాటలుగా కూడా వున్నాయి. ఖద్దరు తిరిగిన చోట కరువు వుండదనే నమ్మకం ప్రజలలో గాంధీ తీసుకువచ్చారు. ఆర్థికంగా ప్రజలు బలపడేటట్లు చేశారు. ఖాదీ పరిశ్రమ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు. ప్రపంచ ప్రసిద్ధి చెందిన తీరులో చీరలు నేసే మన జాతి జనులు వారి పని తనానికి తగిన ఆదరణ లేని స్థితిలో చతికిల బడ్డినారు. గాంధీజీ వారికి చేయుతనిచ్చి ఖద్దరు ధారణ గూర్చిన అవగాహన కల్పించడంతో దేవుణ్ణి పూజించడానికి పువ్వులు ఎలాగో గాంధీ గారి బాట నడవ డానికి ఖద్దరుధారణ అలాటిదని నాడు ఎందరో శ్రీమంతులు కూడ భావించారు. అందులో తన భర్తతో విదేశాలకు వెళ్ళడం కూడా మానుకొని తన ఒంటి పైన గలను కూడా స్వదేశీ ఉద్యమానికిచ్చేసి ఖద్దరును ధరించిన మాగంటి అన్నపూర్ణమ్మగారు గుర్తుంచుకోదగిన స్త్రీ మూర్తి ఆమె. త్యాగానికి, ఉన్నతత్వానికి నిలువెత్తు రూపం ఆమె. ఆమెను కూడ కవయిత్రులు కవిత్వీకరిం చారు. ద్రోణంరాజు లక్ష్మీ బాయమ్మగారు "శ్రీదేవి అన్న పూర్ణా స్మృతి" - అనే పెద్ద ఖండికలో "కనుగొన" దేశ సేవకయి గాంధి మహాత్ముడు ఖాది దీక్ష పై కొనవడి కార్యరంగమునకున్ దిగెనెన్న డొనాడె భర్తతో డనమెరికాకు బోవుట చటాలున మాని మహాత్మునాజ్ఞ పై కొనిదిగి కార్య భూమికిన కుంఠిత సేవయొ నర్చి మించితా" అని కొనియాడారు. ఇలా స్త్రీ లోకానికి తలమానికలుగా ఈమె దువ్వూరి సుబ్బమ్మ గారి లాంటి వారెందరో ఆనాడు వున్నారు.

రాట్న మహిమ పేరిట కృష్ణాపత్రికలో చెల్లెలా అన్న సంబోధనలతో వచ్చిన కవిత్వంలో రాట్న మనేది కోర్కెలను తీర్చే కామధేనువు వంటిదని కవయిత్రి భావించారు.

1932 సెప్టెంబరు గృహలక్ష్మిలో రాటము వలదనుచు గాంధి రయమున బలికెన్ అని సమస్యా పూరణం ఇస్తే దానికి అప్పట్లో సుమారు 34 మంది కవయిత్రులు సమస్యా పూరణం చేశారు. ఇది పతాక స్థాయిగా చెప్ప వచ్చు. ఉదా ఒక పద్యం :

నేటి వరకు రాటములే
మోటగు వస్త్రములె దేశ మోక్షకరములై
కాటకము బాపవే ఆ
రాటము వలదనుచు గాంధిరయమున బలికెన్.

శ్రీమతి కల్పటపు రుక్మిణిమ్మగారు రాట్నం పాటలు శీర్షికలతో

రాటమొడకలేను ఓ అత్తగారు
రాణంచు చీరనే కట్టగాను కట్టుతాను
రాటము ఒడకరమ్మ ఓ అమ్మలారా
గాంధీకి జయమనుచు దారము తీయరే
ఏకులరాటమ్మా ఇంటికందము
మహాత్మాగాంధీ ప్రజల కందమ్మ

1931 నుండి 1933 వరకు గృహలక్ష్మి పత్రికకు శ్రీమతి ఇనగంటి రత్నమ్మగారు తాను సేకరించారు. అందులో కూడా సందేశాలు, నీతులు మొనవి వున్నాయి. అదొక ప్రత్యేక వ్యాసం అవుతుంది. ఉదా॥ మాత్రం ఒక పద్యం

పాపకర్ముని చేను యేమిమి బండు
పటుగురాళ్ళు బండు పల్లేరు బండు
రాటాలమోతమ్మ రవ్వల మోత
కనకసిరి గొల్లారి కవ్వాల మోత.

కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ గారి మంగళ హారతి పాటలో ర్నాటం, ఖద్దరు ప్రశస్తి :

ఆనాడు మహిళలు తరచుగా పేరంటాలలో కలిసే వారు గనుక ఆ సందర్భంలో వాళ్ళు పాడుకొనే మంగళ హారతి పాటల ద్వారా దీని వ్యాప్తి జరగడం సులభం అని కవయిత్రి దీన్ని ఎంచుకొని వుండవచ్చు. శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మి గారి 'రాట్న ప్రశస్తి' అనే శీర్షికతో వ్రాసిన మంగళహారతి పాటలో రాట్నాన్ని భాగ్యలక్ష్మిగా, కదురుతల్లిగా ఆదిశక్తిగా, నూలు తల్లిగా వరప్రదాయినిగా దేశ సంపదను పెంపొందించే వరప్రదాయినిగా ఆమె కీర్తించారు. ఉద్యమానికి మాత్రమే సాధనం కాకుండా సామాజిక, ఆర్థిక స్థితి గతుల్ని మెరుగుపరచే మూల స్థంభంగా చెప్పిన తీరు చూడండి. 'రాట్నలక్ష్మికి మంగ

ళంమా రాజ్యలక్ష్మికి మంగళం పాలబోలిన నూలు నొసగే భాగ్యలక్ష్మికి మంగళం.

సిరులు తొలకెడు దివ్య వేళల
కఱవు తీమెడి కటిక వేళల
కన్న బిడ్డల కాచిప్రోచినకదురు తల్లికి మంగళం
దండి భారత భాగ్య సంపద పిండి
పీల్చిన యంత్రరక్కసి
మదమడంచగనుదయ మందిన ఆదిశక్తికి మంగళం.
ప్రతీచ్య దేశ ప్రజలు వారలు పారుటాకులు గట్టునాటికె
మేలి వలువల చెలువు జూపిన నూలు తల్లికి మంగళం.
జారిపోయిన దేశగరిమము మీరిపోయిన దేశ సంపద
తిరిగి చేర్పగతరలి వచ్చిన వరప్రదాయికి మంగళం

అంటు చెప్పిన
ఈమెలోని దేశభక్తి గరిమ ఎంతటిది కాకపోతే ఈ భావజాలం,
ఈ పదజాలం వస్తుంది చెప్పండి?

ఈమె తరువాత ఎక్కువ పాటల్ని రాసి ఆనాడు కొన్ని పాటల్ని సేకరించి తమ సంపాదకత్వంలో గృహలక్ష్మి పత్రికలో ప్రచురించారు శ్రీమతి ఇనుగంటి రత్నమ్మ గారు, శ్రీమతి కల్పటపు రుక్మిణమ్మగారు, శ్రీమతి చింతామణి భట్టు పద్మావతి మొదలగు కవయిత్రులు రాట్నపు పాటలు వెలయించారు.

శ్రీమతి పైడమర్రి సీతాదేవిగారు భారతనారి అనే శీర్షికతో రాసిన కవిత్వంలో రాట్నలక్ష్మిని సేవించమని ఇలా చెప్పారు.

దీనయైయేడ్చుచున్నది దేశమాత
కానరోయమ్మ యాపెదే కష్టచరిత
రాట్నలక్ష్మిని సేవించి రమణనొప్పి
ముదము గూర్చుడుయామెకు ముదితలార !

శ్రీమతి యెర్నే ని శేషమాంబగారు
ఖద్దరే పరమార్థ ఘన మార్గంబని నీకు గాంధిదేవుడు బల్కెగద
మనసా ! కాయ కష్టము కోర్చి, ఘనమును గోరక !
కరుణతో బాదలన్ గను మనసా అంటూ గాంధీ గారిని దేవుడిగా
అభివర్ణిస్తూ ఆయన మాటను శిరసా వహించమనెను.

శ్రీమతి తల్లా ప్రగడ విశ్వసుందరమ్మ గారు ఖద్దరు ధారణను గూర్చి
ఖద్దరెంతో ప్రీతిగట్టుమా
మొద్దు దనుచు మూతి ముడవక ....
కన్నతల్లి సేవజేయుమా

అంటూ హెచ్చరించారు.

ఖద్దరును ధరించడమంటే కన్నతల్లి వంటి భారత భూమిని సేవించడమనే ఈమె భావంహృద్యంగా వుంది.

ఉద్బోధ అనే కవితలో ఖద్దరును మాత్రమే ధరించమనే ప్రబోధం
నీ రమణీయ జీవిత వినిర్మల భోగము లెల్ల వీడగా
గోరగ లేదు ప్రాణముల కుంఠిత యుద్ధమునన్ త్యజింపగా
గోరగ లేదు బీదలకు గూడొస గంగ జాలు ఖద్దరున్
ధారణ మింతజేయు మన దర్కము జేసెదవేల సోదరీ!, అంటూ

ఖద్దరు ధారణ కార్యక్రమ విధింపు బీదలకు జీవనోపాధి కల్గించే సాధనమని చెప్పారు. పైగా ఇది మహాత్ముని ఆనతిగా గైకొనమంటూ
అంత మహాత్ముడా వయసునందటు గ్రీష్మము నందు నాంధ్రదే
శాంతము దాక నీకు నయి యట్టి ప్రచారము చేసిపోయెనీ
కెంతటి రాతి గుండె కలదె ధరియింపవు ఖద్దరెప్పనీ
వింత తెరంగుమాని కనవే కరణీయుము వేగ సోదరీ!

అన్నారీ విడ
రాట్న ఆవశ్యకతను చెబుతూ ఈమె

దిన దినమున దరిద్ర దశ తీవ్రత దాల్చుచు దేశ నాశ భీ
తిని జనియింప జేసెడిని తీరిక గల్గిన వేళలందుజు
మ్మని మధుర స్వరంబులొలయన్ భవదీయ కరాంగుళీ విచా
లనమున శోభలొల్కగను రాట్నము త్రిపగరాదె సోదరీ
అన్నారు.

స్వదేశీ భావంతో ప్రజలు ఉద్యమోన్ముఖులు కావడానికి ఉద్యమంలో భాగస్వాములు కావడానికి రాట్నం సహాయంతో వడికిన నూలునే వస్త్రంగా ధరించడంలో విదేశీ వస్త్ర బహిష్కరణ ఉద్దేశం నెరవేరింది. స్వాతంత్ర్యోద్యమ కాలంలో గాంధీజీ పిలుపు నందుకొని నేరుగా ప్రత్యక్షంగా ఉద్యమంలో పాల్గొని కారాగారాలకు వెళ్ళిన వారి విలువ ఎంతో అంతే విలువ తాము గాంధీ గారి పిలుపు నందుకొని ఇళ్ళల్లోనే రాట్నం పై ఖద్దరు వస్త్రాల్ని తయారు చేసి తాము ధరించి, ఇతరుకు ఇచ్చిన వారికీ దక్కుతుంది.

ఖద్దరు ధరించమని చెప్పడంలో కూడా గాంధీ ఒక ధర్మాన్ని అనుసరించారు. ప్రతి భారతీయుడు ప్రతి కాంగ్రెస్‌వాది ఖాదీ వ్యాప్తికై కృషి చేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను. ఖాదీ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమునకు, సాంఘిక సమానత్వమునకు చిహ్నము" అని ఆయనే స్వయంగా చెప్పారు. ఖద్దరుధారణ వల్ల తరతమ భేదంలేని సమభావాన్ని హుందాతనం, ఆత్మీయతా భావాల్ని, స్వేచ్ఛాను భూతిని వారు భావించారు.

దాస్యాంధకారంబుతమిమి వేయుటకునై
ఖద్దరు దీక్షతో గట్టరమ్మ అంటూ
ఒక సీస పద్యంలో శ్రీమతి దేవులపల్లి సత్యవతమ్మ పేర్కొన్నారు.

ఇలా ఎందరో ఖద్దరు ధారణ పై సాహిత్యాన్ని, కవిత్వాన్ని వెలయించారు. పేరు పేరునా వారందరికీ నమస్సులు అందులో పద్యాలు, గేయాలు, పాటలు, కీర్తనలు వంటి ఎన్నో ప్రక్రియలలో ఖద్దరును కదా వస్తువుగా చెప్పారు. మనం ఇక్కడ కొంతవరకే స్థాలీపులాక న్యాయంగా చెప్పకున్నాం. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే గాంధేయ కవిత్వం అంటే ఖద్దరు, రాట్నం మొ॥నవి అనివార్యం. గాంధీ మహాత్ముడు అనే మహోదధిలో సంగమించిన నదులు ఆనాటి ఉద్యమ వస్తువులు, సంఘటనలు. కనుక వాటిని కీర్తించడం పరోక్షంగా గాంధీని కీర్తించడమే అవుతుంది. స్వాతంత్ర్యోద్యమ అనే నాణానికి బాపూజీ బొమ్మ అయితే ఇతర నాయకులు, సంఘటనలు, వస్తువులూ బొరుసులౌతాయి. నాణానికి రెండూ అవసరమేగా....

॥ శుభం భూయాత్ ॥

ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల

సదాశివపేట, సంగారెడ్డి జిల్లా, తెలంగాణ.

భావవీణ ప్రత్యేక సంచిక

Journal of Literary, Culture & Language Studies

Vol. 17 - Issue. 02 - Spl. Edition - February 2020 - ISSN No. : 2456-4702

భారతీయ సాహిత్యం – చతుర్విధ పురుషార్థాలు

అంతర్జాతీయ సదస్సు

తేది : 08-02-2020

ప్రత్యేక సంచిక – ప్రధాన సంపాదకురాలు :

డా॥ ఎస్. చేబిరమణి

శాఖాధిపతి, తెలుగు విభాగం,

ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, సదాశివపేట,

సంగారెడ్డి జిల్లా, తెలంగాణ.

30. మహాభారత మహేతిహాసంలో చతుర్విధ పురుషార్థాలు	- టేకుమళ్ళ వెంకటప్పయ్య	116
31. ఆంధ్ర మహాభాగవతం - చతుర్విధ పురుషార్థాలు	- పుస్ప ధనలక్ష్మి	119
32. రామాయణ అయోధ్యకాండలోని ధర్మము	- డా॥. కపిల భారతి	122
33. కథలో కుటుంబ వ్యవస్థ అర్థం - ప్రాధాన్యత	- కె. ఏసురత్నం	125
34. కేనోపనిషత్తు - మోక్షమార్గము	- డా॥. ఆర్. వరలక్ష్మి	128
35. జానపద రామగాధలు - వ్యక్తి ధర్మం	- ఎ. మృణాళిని	133
36. మోక్షపథసోపానం ధర్మం	- డా॥. ఒభిన్ని శ్రీహరి	138
37. ఆచంట శారదాదేవి కథల్లో ధర్మార్థ కామ మోక్షాలు	- డా॥. సూర్యకాంతి	142
38. 'కరుణ' చూపని 'ప్రసన్న' - 'ప్రసన్న'త చూపిన 'కరుణ'	- యుద్దనపూడి దీప్తి	145
39. ఆంధ్ర మహాభారతం - గాంధారి 'ధర్మం'	- డా॥. యస్.పి. సంజీవరెడ్డి	150
40. భగవద్గీత - ధర్మాధర్మ, కర్తవ్యబోధ	- డా॥. పి.వి. లక్ష్మణరావు	153
41. మార్కండేయ పురాణంలో ధర్మార్థకామమోక్షాలు	- నాగరాజు	158
42. పురాణాలు ధర్మార్థ కామమోక్షాలు	- డా॥. శంకర్ అనంత	161
43. గుణనిధి కథలో మోక్షరీతి	- డా॥. చిలకా అనిత	164
44. ప్రబంధయుగం మోక్షసాధనలో ఆముక్తమాల్యద	- చక్రహరి రమణ	167
45. భారతం - కామం	- డా॥. నల్లపనేని విజయలక్ష్మి	170
46. సాహిత్యం చెప్పిన సార్వకాలిక ధర్మాలు	- డా॥. వై. వి. సిహెచ్. లీలా పద్మజ	173
47. భగవద్గీత - అధ్యయనం	- ఎల్కమూరి రాజు	176
48. దాశరథి శతకం - మోక్షమార్గం	- జంగిటి వేణు	179
49. చతుర్విద పురుషార్థాలు	- గౌరయ్య	182
50. ఇతిహాసములు - ధర్మ స్వరూపము	- కె. మాధవి	185
51. కవి'తా'ధర్మం	- డా॥. ఎన్. మృదుల	190
52. అరణ్యపర్వం - ఆధ్యాత్మిక ధర్మం	- డా॥. పి.లలితవాణి	193
53. భారతీయ జీవన విధానం - పురుషార్థాలు	- రాఘవేంద్ర రావు	196
54. రామాయణం - ధర్మార్థ కామ మోక్షాలు	- యాదగిరి	200
55. ఆదర్శ న్యాయం - 'ధర్మం' - పరిశీలన	- ఎలగొండ రాములు	205
56. ప్రకాశం జిల్లా శతక సాహిత్యంలో పురుషార్థాలు	- వి. చంద్రశేఖరరెడ్డి	207
57. రామాయణము - ధార్మికాంశాలు	- యం. వేణుగోపాల్ శర్మ	210
58. మహాభారతము - ధార్మికత	- డా. హెచ్. వామనమూర్తి	212
59. జానపద సాహిత్యం - చతుర్విద పురుషార్థాలు	- ఎన్. అరుంధతి	214
60. రామాయణం - పరమార్థం	- ఎస్. చంద్రశేఖర శర్మ	217
61. భారత భాగవతాలలో - ధర్మ స్వరూపం	- పి. అశోక్	219
62. తెలుగు నవల - చతుర్విధ పురుషార్థాలు	- డా. ఈతకోట ఈశ్వరరావు	223

సాహిత్యం చెప్పిన సార్వకాలిక ధర్మాలు

– డా. వై. వి. సి.హెచ్. లీలా పద్మజ, తెలుగు శాఖాధిపతి, రాజాహ్ ఆర్.ఎస్.ఆర్.కె. రంగారావు కళాశాల, బొబ్బిలి, విజయనగరం జిల్లా.

దేశగౌరవమ్ము జాతి పై నిల్చు
జాతి గౌరవమ్ము నీతి పై నిల్చు
నీతి కలిగిన జాతి నిజమైన జాతిరా

అని పెద్దలన్నట్లు ఏ జాతి గౌరవమైనా అది అనుసరించే నీతి పైనే నిలుస్తుంది. అలా జాతిని నీతిపైన నిలపెంచడానికి అధ్యాత్మిక ప్రవచనాలు, సాహిత్యం, ధార్మిక ప్రసంగాలు నీతి శతకాలు మొ॥న వెన్నో దోహదపడతాయి. 'సర్వాగమానాం ఆచారం ప్రథమం పరికల్పితే ఆచార ప్రభవోధర్మ : ధర్మస్య ప్రభురచ్యుత:' అని ఆరోక్తి, అన్ని ఆచారాలూ ఆగమాలలో (వేదాలలో) చెప్పబడ్డాయి. ఆచారాల వల్ల ధర్మం ప్రభవించబడుతుంది. అలాంటి ధర్మానికి ప్రభువు అచ్యుతుడు. చ్యుతి (నాశనం) లేని వాడు అని అర్థం. ఆచారమనే పచ్చని చెట్టుకి అచరణ అనే నీరు పోయాలి.

వేదమూలమిదం జ్ఞానమ్ - వేదాలే జ్ఞానానికి మూలం. వేదాలలోని జ్ఞానమే పురాణాలు, కావ్యాలు, శతకాలు వంటి బహుముఖీన రూపాలుగా విస్తృతి కాబడ్డాయి. ఏకం సత్ బహుదా వదంతి అన్నట్లు ఒకే సత్యం అనేక రూపాలుగా చెప్పబడింది. సమాజం ఏకాలం నాటిదైనా సార్వకాలిక ధర్మాలుగా కొన్నిటిని ఆచరిస్తుంది. అందులో సత్యం చెప్పుట, ధర్మబద్ధంగా సంపాదించిన ధనంతో సత్కృత్యాలు నేరవేర్చుకొంటూ దాన ధర్మాలు చేస్తూ మోక్ష ప్రాప్తిని పొందుట. పరుల వస్తువులను గానీ మరేదీ గానీ అపహరిచడం గానీ, కావాలని కోరుకోవడం కానీ చేయకుండుట. హింస చేయకుండుట మొ॥నవి. అలాంటి హితులను, నీతులను సాహిత్యం బోధిస్తుంది. ఆ సాహిత్యం ప్రాచీనం కానివ్వండి ఆధునికం కానివ్వండి. సాహిత్యం స్వభావం అదే. ఎందుకంటే విశ్వశ్రేయం : కావ్యం కదా.

మన సంస్కృతికి జీవనాధారం, రామాయణ మహాభారత, మహాభాగవతములు. వాటిల్లో ఎడనెడా ధార్మిక విషయాలను పాత్రాగతంగా సోదాహరణంగా వివరించారు. ఆయా పాత్రలు మనకు ఎలా వుండాలో చెప్పేవిగా ఎలా వుండ కూడదో చెప్పేవిగా వుంటాయి. మన భాషా సాహిత్యాలలో ఏ చిన్న సామెత అయినా ఏ చిన్న లోకోక్తి అయినా ఏ పిట్టకథ అయినా ఏ సూక్తి అయినా కూడా మనకు ధర్మాన్ని బోధించేవిగానే వుంటాయి. అది తెలుగు వారు చేసుకున్న పుణ్యం అనే చెప్పాలి.

భారతంలో మానవ సంబంధాలు, కుటుంబ సంబంధాలు ఎట్లా వుండాలో చెప్పబడ్డాయి. వ్యక్తిత్వ వికాసానికి ఏవి మార్గాలో చెప్పబడ్డాయి. రామాయణంలో రాజు తన రాజ్య ప్రజలతో ఎట్లా వుండాలో, తల్లిదండ్రుల పట్ల, కుటుంబ సభ్యులు పట్ల ఎట్లా వుండాలో చెప్పడమైంది. రామరాజ్యంగా కీర్తింపబడాలంటే రాజనేవాడు అచరించ వలసిన ధర్మాలను తెలియ చేసింది. రామో విగ్రహ్వాన్ ధర్మ: అని ప్రసిద్ధి పొందిన శ్రీరాముడు తరాలెన్ని మారినా తరగని సుగుణ శోభితుడు.

భాగవతంలో మరియు భారతంలోనూ మనం చూసే కృష్ణుడితత్త్వం / లోకానికెంతో ఔపదేశికత్వం కలిగిస్తుంది. భాగవతంలో పోతన గారు ప్రహ్లాద చరిత్రలో ఏ జాతికైనా విద్యావశ్యకత ఎంతటిదో చెబుతూ చెప్పిన ఈ మాటలు

చదువని వాడజ్ఞుండగు
చదివిన సదసద్వివేక చతురతకలుగున్
చదువగవలయును జనులకు
....

సార్వకాలిక ఆచరణీయములు

ఏది మంచి ఏదిచెడు అనే వివేకం కలిగిన జాతికి పాపభీతి వుంటుంది.

ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
UGC CARE - Journal - Arts & Humanities, Sl. No. :

ప్రహ్లాదుడెట్లుండే వాడో చెప్పిన ఈ మాటలు మానవాళి ఎట్లుండాలో అన్యాపదేశంగా చెప్పడమే, 'ఆత్మ వత్సర్వ భూతాని' అని అన్నట్లు తన వలె ప్రాణులందరినీ చూడాలి. తన యందు అఖిల భూతములందు ఒక భంగి సమహితత్వముతో నుండట, పెద్దలెదురైన సేవకు డివలె చేరి సమస్కారములు చేయుట, కన్నులకు అన్యకాంత లెదురైన మాతృ భావనతో మరలుట, తల్లిదండ్రుల వలె ధర్మవత్సలతతో దీనులను రక్షించుట, స్నేహితులపట్ల సోదరస్థితి, దైవతములుగా గురువులను భావించుట, లీలలందున బొంకులు లేకుండా వుండడం మొ॥నవి ప్రహ్లాదుని లక్షణాలు మరియు మంచి రూపం, విద్య మొ॥న వెన్నో కలిగినా గర్వం దరిచేరనివాడు, ఎన్నో సంపదలున్నా గానీ పంచేంద్రియములకు వశముకాని ఇంద్రియనిగ్రహంతో శమ, దమాదులనే సంపదతో వర్ధిల్లేవాడు. మంచి వయస్సు, బలము వున్నప్పటికీ కామ రోషాదులు లేనివాడు, స్త్రీ మొ॥న వెన్నో సుఖభోగముల అవకాశం వున్నప్పటికీ వ్యసన సంసక్తి లేనివాడు నిత్యము హరి ధ్యానము మాత్రమే వున్నవాడు ప్రహ్లాదుడు.

అలాగే వర్ణాశ్రమ ధర్మాలను భాగవతంలో - అన్ని వర్ణాల వారికి పనికి వచ్చే ఉత్తమ ధర్మం, సార్వకాలిక దర్మం ఏదో చెప్పండి అంటూ నారదుడిని దర్మరాజు అడిగినపుడు ఆయన చెప్పిన నారాయణుడే స్వయంగా తనకు చెప్పినవి అంటూ చెప్పిన 30 ధర్మాలు - సత్యము, దయ, ఉపవాసాది తపము, శౌచము, సైరణ, సదసద్వివేకము, మనోనియము, బహిరింద్రియ, జయము, హింస లేమి, బ్రహ్మచర్యము, దానము, యధోచిత జపము, సంతోషము, మార్ధవము, సమదర్శనము, మహాజనసేవ, గ్రామ్య కోరికలు, నిష్ఫల క్రియలు విడుచుట, మిత భాషిత్వము, దేహముగాని తన్ను వెదకికొనుట. అన్నోదకంబులు ప్రాణులకు పంచియిచ్చుట, ప్రాణులందు దైవత్వ బుద్ధి, ఆత్మ బుద్ధి చేయుట, శ్రీనారాయణ చరణ స్మరణ, కీర్తనం, శ్రవణం, సేవ, నమస్కారము, అర్చన, దాస్యము, సఖ్యము, ఆత్మ సమర్పణం చెలిమి కలిగి వుండుట. ఇక బ్రాహ్మణులకు దానములు చేయు[illegible] దానములు పుచ్చుకొనుట వంటి అదనపు లక్షణము[illegible] క్షత్రీయుడు ఆచరించవలసిన వాటిలో యజ్ఞము[illegible] చేయుట, చేయించుట, దానములు చేయుట వం[illegible] అదనపు లక్షణములు, వైశ్యులకు గోరక్షణ, వ్యవసా[illegible] వాణిజ్యం, అలాగే శూద్రులకు ఒకటే సేవ బ్రాహ్మణ [illegible] అని చెప్పబడ్డాయి.

బహిరింద్రియ నిగ్రహం, అంతరింద్రియ నిగ్ర[illegible] శుచిత్వం, తపస్సు, సౌమ్యత, దయ, సత్యం, జ్ఞా[illegible] క్షమ, విష్ణుభక్తి, హర్షము ఉత్తములకు స్వాభావిక[illegible] లక్షణములుగా చెప్పబడ్డాయి.

అట్లాగే స్త్రీ ధర్మాలు కూడా ప్రత్యేకించి చెప్పబడ్డా[illegible] నిజంగా ఇలా ఆయా పురుషులు తమ తమ ధర్మాల[illegible] ఆయా స్త్రీలు తమ తమ ధర్మాలను పాటించినవ[illegible] పట్టాల మీద ప్రయాణించిన రైతు గమ్యం చేరిన[illegible] సమాజం ధర్మమనే గమ్యం చేరుతుంది.

....

పోతన భాగవతం - సప్తమస్కందం - ప్రహాద చరి[illegible]

స్త్రీలు తమను తమ గృహాలను చక్కగా తీర్చిదిద్దు[illegible] వలెనట, సత్యం ప్రియకరంగా పలకాలట, దాక్షిణ్య[illegible] సంతోషం ధర్మచింతన, మేధాచింతన కలిగి భర్తను [illegible] తమునిగా భావించి బంధువులతో సౌమ్యంగా మెల[illegible] భర్త సౌఖ్యాల నెరిగిమసలుకుని, ఒక వేళ భర్త దారి త[illegible] వాడైనప్పటికి తన పాతివ్రత్యబలంతో అతనిని ఉద్ధరి[illegible] ఉత్తమునిగా తీర్చిదిద్దుకోవలెనట.

అలాగే బ్రహ్మచారికి కొన్ని నియమాలు చెప్పబడ్డా[illegible] అలాగే అనేక కులవృత్తుల వారికి ఆయా వృత్తి ధర్మా[illegible] చెప్పబడ్డాయి. ఉత్తమ గృహస్థుడికి లక్షణాలు చె[illegible] బడ్డాయి.

సత్యమహిమను వామనావతార చరిత్రలో వామ[illegible] దానం ఇవ్వవద్దని వారిస్తున్న శుక్రుడితో బలిచక్ర[illegible] గృహస్థుని ధర్మాలను చెబుతూ సత్యహీనుని మోవ[illegible]

ంకు దానములు చేయు
వంటి అదనపు లక్షణము
ంసిన వాటిలో యజ్ఞము
దానములు చేయుట వ
ర్యలకు గోరక్షణ, వ్యవసా
ంకు ఒకటే సేవ బ్రాహ్మణ

ం, అంతరింద్రియ నిగ్ర
ృత, దయ, సత్యం, జ్ఞా
ఉత్తములకు స్వాభావిక
ము.

ాడా ప్రత్యేకించి చెప్పబడ్డా
ుషులు తమ తమ ధర్మాల
ధర్మాలను పాటించినవ
చిన రైతు గమ్యం చేరి
ం చేరుతుంది.

....

్కమస్కందం - ప్రహ్లాద చరి
ృహాలను చక్కగా తీర్చిది
ంగా పలకాలట, దాక్షిణ్య
ంధాచింతన కలిగి భర్తను
ంవులతో సౌమ్యంగా మెల
కుని, ఒక వేళ భర్త దారి త
్యబలంతో అతనిని ఉద్ధరి
ులెనట.

్ని నియమాలు చెప్పబడ్డా
వారికి ఆయా వృత్తి ధర్మా
ృహస్థుడికి లక్షణాలు చె

ావతార చరిత్రలో వామను
్తున్న శుక్రుడితో బలిచక్ర
ంతూ సత్యహీనుని మోవ

ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
UGC CARE - Journal - Arts & Humanities, Sl. No. : 35

ము బలుకదే తొల్లి భూదేవి బ్రహ్మతోడ అంటాడు. ాంటి దుష్కర్ముడినైనా భూదేవి మోస్తుందట గానీ త్యం పలుకని వాడిని మోయలేననడంలో సత్యవాక్పరి ాలనకెంత విలువ నివ్వవలసివుందో తెలుస్తుంది. అలాగే ాకి బొంకక నిజమున బరసకంటి మానధనులకు క్రంబు మఱియుగలదె అనడంలో ఆడిన మాట వ్వరాదు ఇచ్చిన మాటను నిలబెట్టుకొంటే కలిగే క్షేమం వ్వది. అనే సందేశం కనబడుతుంది.

అలాగే ఆధునిక యుగంలో కూడా ఎందరో కవులు, ు తమ రచనలలో ధర్మనిరతిని బోధించారు. వారం ందరి పేరు పేరునా చెప్పడం సాధ్యం కాదు. కనుక ా :- జాషువా గారి ఫిరదౌసి కావ్యంలోని ఫిరదౌసి ు పరిశీలిస్తే - ఇచ్చిన మాటను తప్పిన గజనీ మహ్మదు ంచి - సత్యవాక్యం బెవడుల్లంఘింపడొ వాడెపొ మ్యడిద్ధరా మండలిన్ అన్న మాటలనే చూడండి కాలం మారినా మారని కొన్ని ధర్మాలున్నాయి. వాటిలో సత్యము పలుకుట, హింస చేయకుండట మొ॥నవి. ఎంత అత్యాధునిక కాలమైనా అబద్ధాలు చెప్పడం అత్యుత్తమం అని అనదు కదా. కానీ నేటి మన సమాజంలో అబద్ధపు జీవితం, అబద్ధాలతో బ్రతుకంను వెళ్ళదీయడం, అనైతికతతో బతకడం, ఘోరాలు, నేరాలు ఇలా హింసా త్మక జీవితాన్ని గడుపుతున్న వాళ్ళను చూస్తున్నాం. కాలం ఏదైనా నీచుడిని నీచంగానే చూసేవారు. చివరిగా వేమన గారు చెప్పిన ఈ పద్యంతో ముగిస్తాను.

హీనగుణమువాని నిలుసేర నిచ్చిన
ఈగ కడుపు జొచ్చియిట్టు సేయదా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ

- హీన గుణము కల్గిన వానిని ఎట్టి పరిస్థితులలో మన దరిదాపులకు రానివ్వ రాదు. రానిస్తే ఈగ కడుపులో చేరితే జరిగే కలవరంలాగే వుంటుంది. తస్మాత్ జాగ్రత్త.

// శుభం భూయాత్ //

ఉపయుక్త గ్రంధాలు :
1) రామాయణం.
2) మహాభారతం
3) జాషువా - పిరదౌసి
4) వేమన శతకం - మొ॥నవి.

❖ ❖ ❖

RNI No. APTEL/2003/12253

భావవీణ

తెలుగు సాహిత్య సాంస్కృతిక భాషాధ్యయన పత్రిక

BHAVA VEENA

Journal of Telugu Literary, Culture & Language Study

Vol : 16 Issue No. 6(1) Monthly June 2019 ISSN No. : 2456-4702 Rs. : 15/-

ज्ञान-विज्ञान विमुक्तये
UGC
University Grants Commission
UGC Approved Journal
No. 42500

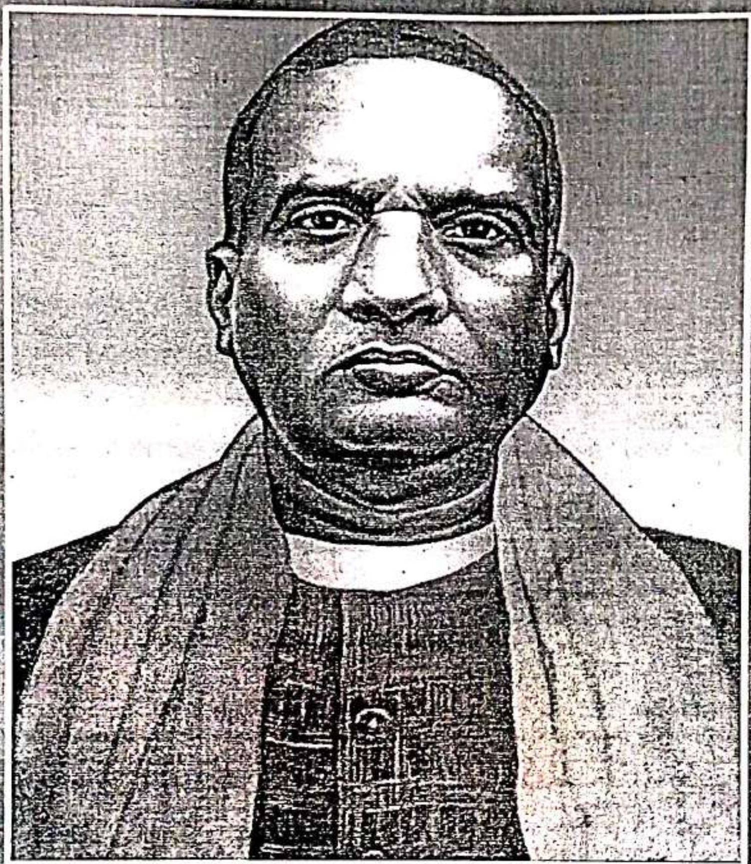

సురవరం ప్రతాపరెడ్డి

Contents (విషయ సూచిక)

1. శ్రీ తుమ్మల గారి రచనలు - సామాజికాంశములు	- డా॥. వై.వి.సి హెచ్. లీలా పద్మజ	5
2. చంద్రశాల - శిల్ప వైభవం	- డా॥. దోనెపూడి రామాంజనేయ శర్మ	11
3. ఆంధ్రుల జానపద కళావైభవం - నేటిస్థితి	- వై. హర్షవర్ధన రెడ్డి	16
4. సంపాదకుడు - సంపాదకీయం	- కె. జనార్దన్	21
5. అన్నమయ్య, పురందరదాసు సంకీర్తనల్లో నైతిక విలువలు (నీతి)	- పి.ఆర్. ప్రకాష్‌బాబు	24
6. అట్టడుగున పడి కనిపించని కథలు 'ఇప్పపూలు'	- బానోతు వీరన్న	27
7. శ్రీ శివభారతము పాత్రచిత్రణ	- కె. లలిత & - డా.యన్ నరసింహులు	31
8. మట్టివాసన కవిత సంపుటి - పరిశీలన	- యం. మునే నాయక్	36
9. 'హ్యారీపోటర్ - పరుసవేది' నవల విమర్శనాత్మక పరిశీలన	- ఎవివికె. చైతన్య	38
10. ప్రకృతి ఒడిలోకి 'ఒంటరి' పయనం	- డా॥ యస్. దివిజాదేవి	47
11. చింతామణి నాటకం - స్త్రీలోలత్వం	- డా॥ గరికపాటి హరిబాబు	50
12. జాషువా పిరదౌసి - స్త్రీ పాత్ర చిత్రణ	- డా॥ విస్తాలి శంకరరావు	54
13. సంస్కృత రూపకాల ఆవిర్భావం - పరిశీలన	- బత్తుల లింగారెడ్డి	59
14. దూరపు కొండలు నునుపు - ఎండమావులు నాటిక	- మూడే నాగేంద్ర నాయక్	63
15. తెలుగు కథా సాహిత్యం-గిరిజన ఉద్యమ కథలు	- డా॥ ముడావత్ వెంకటేష్	68
16. సన్నపురెడ్డి వెంకటరామిరెడ్డి కథలు-మానవతా విలువలు	- డా॥ పి.వి. రమణారెడ్డి	72
17. బండి నారాయణ స్వామి చారిత్రక నవల శప్తభూమి	- పొదిలి నాగరాజు	75
18. విశ్వనాథవారి ధర్మచక్రం- రాజకీయ, సాంఘిక, మత పరిస్థితులు	- డా. సింగుపురం నారాయణరావు & డా. సుసర్ల ఇందిర	86
19. పిల్లల్లో భాషావికాసం - గడించవలసిన నైపుణ్యాలు	- డాక్టర్ బి. ప్రసాద్‌బాబు	91
20. కొలుపులు - అధ్యయనం	- డా. దాసర విజయకుమారి	94
21. గిరిజనులు - భిన్నభక్తి దృక్పథాలు	- డా॥ హెచ్. కిషన్	99
22. దంతవక్త్రుడు వధ	- డా॥ టి. మాల కొండయ్య	103

వీణ
o. 42500
5
11
16
21
24
27
31
36
38
47
50
54
59
63
68
72
75
86
91
94
99
103

BHAVAVEENA
Vol. 16, Issue. 6(1), June - 2019.
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC Approved Journal No. 42500

శ్రీ తుమ్మల సీతారామమూర్తి గారి రచనలు - వాటిల్లో సామాజికాంశములు

- డా. వై.వి.సి.హెచ్. లీలా పద్మజ, విభాగాధిపతి, తెలుగు విభాగం,
రాజాహ ఆర్.ఎస్.ఆర్.కె. రంగారావు కళాశాల, బొబ్బిలి, విజయనగరం జిల్లా.

నదిలో నీటిని అర్ఘ్యమిచ్చి నదిలోనే విడుచునట్లు సమాజం నుండి పుట్టిన కవి సమాజం నుండే నేర్చు కొంటాడు. మళ్ళీ తత్సంబంధిత కవిత్వానుభవమును సమాజహితవు కే ఉపయోగిస్తాడు. రోగికి వైద్యుని అవసరం వున్నట్లే సమాజానికి కవి అవసరం ఎప్పుడూ వుంటుంది. కవి తాను నివసించే సమాజం బాగుండాలని కోరుకోవడమే కాదు అలా వుండేటట్లు పూనుకొంటాడు.

అపారే కావ్య సంసారే కవిరేవ ప్రజాపతి :
యధాస్మైరోచతే విశ్వం తథేదం పరివర్తతే

బ్రహ్మత్వముతో తన సమాజాన్ని ధర్మబద్ధంగా వుంచాలి అనుకొంటాడు.

అనాదిగా కవులు, కవయిత్రులు తమ తమ రచనలతో జాతిని జాగృతం చేశారు. అలాంటి వారిలో తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరిగారు పేర్కొనదగినవారు.

సీతారామమూర్తిగారు వ్రాసిన 'ఆత్మార్పణము' అనే ఈ రచన (మినీ) ఒక చిన్న ధర్మశాస్త్ర గ్రంధమని పేర్కొన వచ్చు. నాడు భారతి పత్రికలో ప్రచురింపబడినది. తిక్కన గారు లుబ్ధకపోతోపాఖ్యానము అని వ్రాసిన దాన్ని 'ఆత్మా ర్పణం 'పేరు' తో మూర్తిగారు అద్భుతంగా మలచారు. ఎలమావి చెట్టు పై ఏ కొమ్మనెక్కినప్పటికీ కోయిల మాత్రం కుహూ అనే తన సంగీతాన్నే వినిపిస్తుంది. అలాగే సుకవి ఏ కథాంశాన్ని తీసుకున్నా తాను మాత్రం సమాజ హితవునే అందులో పదిలపరుస్తాడు. సమాజహితైషిగానే పలుకుతాడు. అందుకు సీతారామయ్యగారి ప్రతిరచన మనకు సోదాహరణమే.

'ఆత్మార్పణం పేరుతో ఈయన వ్రాసిన రచన పంచమవేదం అయిన సంస్కృత భారతంలో వుంది. దాన్ని తిక్కన తెనిగిస్తే దానిని ప్రబంధశైలిని పెంచి శ్రీతుమ్మల గారు కొత్తగా ఆత్మార్పణం పేరుతో రూపుదిద్దారు.

ప్రమద్వర కొరకు రురుని వలెకపోతి గురించి కపోతం (మగపక్షి) విలపించడం జరిగింది. విశేషమే, కపోతి, కపోతము దాంపత్యం గురించి చెబుతూనే ఈయన సమా జానికి అన్యోన్యదాంపత్యం ఎట్లావుండాలో చెప్పి నట్లున్నది. నేటి భాషలో 36లో కాదు 63లా వుండాలి అంటే ఆరు మూడు (63) ఒకవైపుకే వున్నాయి. మూడటు ఆరు ఇటుగా ఎడమోహం పెడమొహంలా లేవు. ఇక సీతారామమూర్తిగారు చెప్పిన ఈ దాంపత్యం గొప్పతనం చూడండి.

శబ్దార్థముల భంగి చంద్ర చంద్రికల యట్లున్యోన్య మైత్రి నొప్పిరుచున్న మనకాపురంబు కపోతం రమ్య కుసుమంబ - వీవు సౌరభము నేను
నిండు నెల వీవుపండువెన్నెలను నేను
పదము నీవు దదర్థసంపదను నేను - కపోతి
అరమరికలు లేని ఈ పిట్టల దాంపత్యంవలె మానవులలో

అనురాగం అన్యోన్యత వుండాలి, కనుకనే కపోత దాంపత్యం అనే కవి సమయం ఏర్పడింది. పక్షులకూ ఒక భాష వున్నదని తెలుసు వాటికీ ఒక జీవనము వున్నదని ఊహచేసి ఆదిమానవులకు ఆదర్శం కావలనే సందేశం అలాగే పశుపక్ష్యాదులను ఆదర్శప్రాయులుగా చేసి కథలు చెప్పి అది మానవులకు ఎట్టా ధర్మమో చెప్పేరీతి ఒక సాంప్రదాయంగా వుంది.

చెప్తున్నది కపోతముల జంట గురించే అయినా అంటే వస్తువేది అయినా సయమం దొరికినపుడు సామాజిక అంశాల్ని ప్రపంచ విషయాల్ని చూపించడం కవిగారిలోని గడుసుతనం, లోకజ్ఞత, మానవతా తత్వాలకు నిదర్శనం,

కపోతము కర్షక జనుల గొప్పతనంల గూర్చి చెప్పిన వాక్యములిందుకు నిదర్శనం రైతు వేసిన పంటలో కొద్ది గింజలు తినే పక్షులకే అంత విశ్వాసముంటే రైతు పండించే పంటనంతా తినే మానవులకు రైతు పట్ల ఎంత విశ్వాసం వుండాలి. అలాంటి అన్నదాత గురించి విస్మరిస్తే మనకు పుట్టగతులుండవు. రైతు గురించి ఏది చెప్పినా అది సార్వ కాలిక సందేశమే ఔతుంది. ఏ కాలం నాటి వారైనా, ఏ జాతి వారైనా రైతన్నకు ఋణపడివుంటారనేది నిస్సందేహం.

ఎండకు వానకు జంకక
పండించిన ధాన్యమెల్ల బాతబలందున్
నిండించి తినుచు బెట్టుచు
నుండెడి కర్షకు డెదన్యుడూ హింపంగన్ అంటూ కర్షకుడిని

ఒక చోట ప్రశంసిస్తుంది మగ పక్షి. తమ జాతిలో ఎక్కడ దొరికినవి.

అక్కడే తినేసి ఏ పూట ఆహారం ఆ పూటే వెతుక్కొనే అలవాటు వున్నతమ జాతి పద్ధతిని నిందించుకొంది. వచ్చిన వారి కోసం తమ గూటిలో ఆహ్వారాన్ని నిల్వ వుంచుకొనే పద్ధతి లేనందుకుతన్ను తాను తిట్టుకొంది. మనం మనుషులుగా మనకు లేకపోతేనో, మన వారికి లేకపోతేనో మాత్రమే ఆరాటపడుతాం. ఇది మానవ జాతికి చెంప పెట్టులాంటి సంఘటన.

సార్వకాలికం - ఈనీతులు :

1) ఆకలితో ఇల్లు చేరు అతిధికి తగు అన్నపానాదులు ఇచ్చి కొంచెమైనా మేటు చేయని బ్రతుకు బతుకు బ్రతికినా లాభమేమిటి? భూమికి బరువు చేటు - అని మగపక్షి అనుకొన్నది. తన భార్యను వలలో బంధించిన బోయవానికి ఎక్కడి నుండో ఎండు కట్టై తెచ్చి వర్షము చేత అన్నీ తడిసియుండడం చేత తన గూడునే మండించి చలి తీర్చినది. చివరికి అతడు ఆకలి అన్నప్పుడు ఆ ఆకలి తీర్చడం కోసం పక్షి పై మాటలు అనుకొన్నది.

2) బోయవానివలనలో చిక్కుకున్న ఆడపావురం చలికి వడకుతున్న బోయవానికి కష్టము బాపమని తన భర్తకు వుపదేశిస్తుంది. ఆ సందర్భంలోని ఈ మాట లన్నీ అక్షరామృత గుళికలే. దీనుల మొఱలాలింపని బలము, ధనము, వంశము, జీవితము వ్యర్థము అన్నది. తన మానము, తన ప్రాణము తన విత్తము, తన బలము, తన సర్వస్వాన్ని విశ్వ శ్రేయస్సు కప్ప చెప్పేవాడే ముక్తుడన్నది. సుమతీ, దయానిధి, సుమహిత చరిత్ర అంటూ తన భర్త పావురాన్ని సంబోధించింది. అవన్నీ విన్న మగ పావురం భావించింది. భావించడమే కాదు. అందుకు తన గూడుని, తన శరీరాన్నే త్యాగం చేసింది చివరికి.

3) తన జంట పక్షియైన అర్ధాంగి పక్షి కోసం మగపక్షి విలపిస్తూ అనుకొన్న మాటలు ఏనాటి సమాజానికైనా అర్ధాంగియైన ఏ స్త్రీకి అయిన కూడా అర్ధాంగి ధర్మాలను తెలిపేవిగా వున్నాయి. సాధారణంగా పురుషుడు ధార్మికతకు దూరమైనా, అవినీతికి దగ్గరై పరుల సొమ్మును ఆశపడినా అది ఎక్కువగా స్త్రీ ప్రేరణ వల్లా అర్ధాంగి కోరికలవల్లనే జరుగుతుంది. స్వతహాగా పురుషుడు చెడ్డవాడైతే ఏవొగానీ మంచి వాడిగా ధర్మబద్ధంగా వుండాలనుకొంటే భార్య కోరికల వ్యామోహంలో వున్నదైతే మాత్రం ఆ మగాడు చెడ్డవాడుగా మారతాడు. ఇక్కడ చూడండి తన ఆడ పక్షిలో లేని దుర్గుణాలు, వున్న సద్గుణాలు చెబుతాడు. ఇలా వుండాలి భార్య అంటే అన్నట్లు వుంటుంది.

కార్యేషు దాసికరణేషు మంత్రి, భోజ్యేషుమాతా అన్నట్లున్న తన అర్ధాంగి - అలాగే ఈ భర్త కూడా భార్య మాట నేనెందుకు వినాలి అనే అహం లేకుండా ఆమె చెప్పిన సజ్జన మార్గంలో అలోచించేవాడు.

సకల దుఃఖరోగ సందీడితున కింతి
యౌషధం బలన్ననబ్బురంబె
యావిధ ! నిన్ను గూడి యున్నంత వఱకునే

BHAVAVEENA
Vol. 16, Issue. 6(1), June - 2019.
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253

యాపదల నెఱుంగదయ్యెనితడు
పరుల సొమ్మున కాసపడక యొరుల
కొకకీడు, జౌతయు నొనరింపకమెలంగు
మన జీవితము దైవమున కదెంత
కలిమిలేములలోన భాగ్యంబు గొనుచు, మంచి
చెడ్డలలోన పాల్పంచుకొనుచు
మెలగుకర్దాంగి దూరయ్యెతాలగి, నేనిఅంటూ
విలపించాడు.
అలాగే ఆత్మార్పణంలో బోయవాని పశ్చాతాపం -
బోయవాడు
ఇంటికి వెళ్ళే తరుణంలో ఆకస్మాత్తుగా భీకరవర్షం
కురిసింది.
అప్పుడు కవి - ఇలాంటి క్రూర స్వభావులను చూసి
ప్రకృతి కన్నెర్ర చేసిందా అన్నట్లు -
అనడం సమాజాకి ఒక హెచ్చరిక, పాపభీతి కలిగించే
ఒక గుళిక.
ఈ పరమ కలుషహింస
వ్యాపారం బంతకంత తగ్గల మగుటన్
గోపించెననహస్కరు
డేపున నడిమింట - అంటూ ప్రకృతి ఎండా, వర్షం,
గాలిలతో చేసి విలయతాండవం వర్ణించారు.
కట్ట : దయ వీడి యీ పాడు పొట్ట కొఱకు
నింతవఱ కెన్నిపుల్గులనేసి చంపి
జంటలెన్నిటి నేడ్పించి యుంటి నొక్కొ
కడకు గుడువంగవల దెతత్కలుష ఫలము అని
బోయ
పడిన పశ్చాతాపం - సమాజానికి ఒక హితవు చేసిన
పాపం ఎక్కడకీ పోదు అది చెడని ఫలము
అన్నట్లు నవ్వుతూ చేస్తాం పావం ఏడునప్తా
అనుభవించాలి దాని ఫలం.

ఆత్మార్పణంలోని ఆపక్షి జంటలాగా మానవులు ఆలోచించంగలిగిన నాడు విశ్వం శాంతి మయం కాక తప్పదు. ధర్మం వెల్లి విరియక తప్పదు. ధర్మోరక్షతి రక్షితః అనే నానుడి నిజం కాక తప్పదు.

సార్వకాలిక - నీతులు :

కృషీ వలాశ్రయములైన పలుఖండకావ్యాలు రచించారు. 'క్షేత్రజీవి' అను శీర్షికతో పరధర్మములను, పట్టణములను చూచి పరువు లెత్తు కర్షకుల నుద్దేశించి.

కదురుగల చోటు కవ్వంబు కఁలుచోటు

కఱవులకు ధూమకేతువని - అంటూ కృషి జీవనములోని ప్రాశస్త్యము తెల్పారు. అంటే ఆనాటికే రైతులు దగాపడి పర వృత్తులకు, పట్టణాలకు వెళ్ళిపోవడం వుందన్నమాట.

'శివరక్షకుడు' అను శీర్షిర క్రింద శివునికి కర్షకునికి అభేదం చిత్రించారు. ముమ్మొనలములు కోల, బసవన్న మున్నగు సమాన ధర్మములలో ఈ సాదృశ్యము నిరూపించారు - పణిగపంట.

శ్రీతుమ్మలవారుస్పృశించని అంశం లేదు. వాటిని ఆధారంగా చేసుకొని చెప్పని నీతివాక్యము, స్పృశించని సామాజిక అంశం లేవంటే అతిశయోక్తి కాదు. డా॥ సి॥నా॥రె॥ గారు తన పరిశోధన గ్రంథంలో 'దేశనాయక స్మృతి' అనే అంశంలో 'పణిగ పంట' అను రచనలో తుమ్మలవారు విశ్వనాధ కాశీనాధుని వారు శివైక్యము చెందినారని చెప్పిన పద్యం - మాతృదాస్యపాశచ్ఛేద కౌశల్యమును గన్న కర్మయోగి - గా బలి, కర్ణ, మాంధతల విస్మృతికిందెచ్చు విశ్వదాతగా చదువులమ్మకు సేవ సలుపు బంటుగా కీర్తించారు. మరి ఇన్ని లక్షణాలు కలిగిన ఆయన కీర్తింపబడినాడంటే అలాంటి ఉత్తమ లక్షణాలను పెంపొందించుకోవాలనే సందేశం సమాజానికిచ్చినాడన్నమాటే.

యధ్యాదాచరతి శ్రేష్ఠ తత్తదేవేతరోజనః

నయత్రమ్మాణం కురుతే లోకస్తదనువర్తతే అనే భగవద్గీతశ్లోకం మనకు గుర్తుకురాకమానదు.

డా॥ సి॥నా॥రె॥ గారి - ఆధునికాంధ్ర కవిత్వము - సంప్రదాయములు

1) ప్రయోగములు - 413 పుట.
2) డా॥సి॥నా॥రె॥ గారి - ఆధునికాంధ్ర కవిత్వము - సంప్రదయములు, ప్రయోగములు - పుట - 452 - తుమ్మల వారి - పఱిగ పంట.

చారిత్రక కథా వస్తువులను, పాత్రలను కూడా తీసుకొని తుమ్మల దేశాభిమానాన్ని లేవనెత్తేరు. సిక్కు వీరులతో భారతీయుల్ని, మొగల్ ప్రభువుల వైఖరితో ఆంగ్లేయుల స్వభావాన్ని సరిపోలుస్తూ అన్యాపదేశంగా చెప్పారు.

చారిత్రకంగా రసపుత్రులు, మహారాష్టులు, సిక్కులు వీరగాథలు కవుల దృష్టినాకర్షించినది. తేజబహద్దరు అను సిక్కువీరుడు ఔరంగజేబు చేతికి చిక్కినాడు విధివశంచేత. మొగలు చక్రవర్తియైన ఔరంగజేబు అతనిని వంటయింటి కుందేలైనావని అపహాస్యం చేస్తూ ఇకనైనా ఇస్లాం మతం తీసుకొమ్మని క్రోధంగా పల్కినపుడు అంతకంటె పౌరుషంగా అతడు క్రూరతనూది నీవిపుడు కోసెదు నాశిర మంత మాత్రనషే.

కూరదు నీకు సంత సమకుంఠిత శౌర్యులు సిక్కు జోదు వీరుని నెత్తు చుక్కకొక వేవురు పుట్టి శ్రీ మొగల్ ప్రభుత్వ ధాత్రీ రుహమున్ బెకల్చురు గరిష్టులు కూకటి వేరు లూడగన్ అని ఆ సిక్కు వీరుడు ఔరంగజేబును ధిక్కరించి అతని చేతిలో మరణించాడు. తుమ్మల వారు ఆదర్శవీరుడు అనే శీర్షికలో ఈ ఘట్టాన్ని అతి రసత్తరంగా వీర రస ప్రధానంగా చిత్రీకరించారు. సిక్కువీరుని ధైర్య సంభాషణలు, భారతీయులకు ప్రేరణగా, ఊరటగా నిల్చాయి.

ఆంధ్రదేశపు నీరు అది మాకునమృతము

ఆంధ్రదేశపు మట్టి అదిమహత్కనకము అని భావించిన రోజులవి. ఆ రోజుల్లో వారి రచనల్లో, భావాల్లో, చేతల్లో ఎడనెడా దేశభక్తి కనబడేది. ఈ భారతదేశంలోని ప్రతి వస్తువూ వారికి ప్రీతి పాత్రంగా తోచేది, అది భాష అయినా, వేషమైనా, వస్తువులైనా ఏవైనా సరే స్వస్థాన వేషాభిమతులు వీరు. అందుకే ఈ అంశాలను డా॥సి॥నా॥రె॥ గారు తమ పరిశోధన గ్రంథంలో 2 ఆంధ్ర జాత్యాభిమానం, శౌర్య ప్రశస్తి అనే వాటిలో చేర్చారు.

1) పలిగ పంట - తుమ్మల - పుట - 47.
2) డా॥సి॥నా॥రె॥ ఆధునికాంధ్ర కవిత్వం - సంప్ర దాయముల ప్రయోగములు పుట - 377.

ఊరక రాష్ట్ర మూడి పడునిక్క మహోత్సవసట్టి
మాతృభా॥
పారమటిన భజించుటకు సందర మందనిదప్పు
జాతికిన్ అని
తుమ్మలవారు భాషాభిమానం ప్రదర్శిస్తూ ఆంధ్రభాషా
సేవ చెయ్యక
పోతే ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రంరాదనే భావాన్ని వ్యక్త
పరచారు.
తెలుగు జోదులతుటారి కటారి దెలరేగి పగఱ జీల్చి
నదినంబును
స్మరణకు తెచ్చుకొని కవినిట్లూర్చినాడు. ఆంధ్రుల గత
శౌర్యాన్ని గుర్తుకు
తెచ్చుకొని అట్టి బంగారు యుగమున తాను పుట్టక
ఏల పుట్టితి
నిపుడిసీ! యేటి బ్రతుకని తన్ను తానుచీదరించు
కున్నాడు.
ఇదీ ఒక దేశభక్తుడి కుడవలసిన లక్షణమని వేరుగా
చెప్పాలా?
దేశభక్తి కలిగిన ఏ వ్యక్తికైనా దేశంలోని ఏవస్తువైనా
అది తన
దేశౌన్నత్యమును చాటేదిగానే కనబడుతుంది. లేదా
ఆ వస్తువు ద్వారా తాను దేశౌన్నత్యమును చాట్
చెబుతాడు.
ఇక్కడ తుమ్మలవారు శ్లాఘించిన నౌకావ్యా పారము
గురించి డా॥సి॥నా॥రె తన సిద్ధాంత గ్రంథంలో
పేర్కొన్నారు.
రాష్ట్ర గానంలో తుమ్మల
ఈజిప్టు నుండి కృష్ణాజలమ్ములకు బా
రంబాటగా పరాక్రమము జూపి
సకల దీవుల విజయటధ్వజములనాటి
తనదు తెరచాప వార్ధి రాజునకు కట్టు
కోకగా .... పూర్వము ఆంధ్రనౌక లేడు సంద్రముల మీద తిరుగాడి నదని తలచికొని పులకించి నారు. శాతవాహనుల కాలంలో ధాన్య కటకమున

విదేశీయులుతో జరిగిన నౌకా వ్యాపారము ఈ పద్యములో ధ్వనించుచున్నది. ఆంధ్రదేశమున బూదికి జీవము నిచ్చు ఔషధులున్నవని రారాజుల కిరీట రంగమ్ము లెక్కినిక్కిన వజ్రముల గన్నగనులున్న వని కొల్లూరి కోహినూరు తెలుగుతల్లి కొప్పులో పూవు వలె విరాజిల్లి నదని కీర్తించారు. ఆంధ్రభోగము కనుగొన్నచో ఇతరులకు పండ్లు పుల్లనైపోవునని లోకోక్తినివాడి తమ దేశాభిమానాన్ని ప్రకటించుకొన్నారు. ఆంధ్రులు రతనాలు, ముత్యాలు రాసులు పోసి రాయల రాచ వీధిలో అమ్మెడి వారని మంచు తెరల నీసడించు సెల్లాలు బందరు దుకాణములలో మెఱసెడివని మన వారి పనితనమును, గత వైభవమును చెబుతూ మోటుపల్లి.

డా॥సి॥నా॥రె॥ ఆధునికేంద్ర కవిత్వం - సంప్రదాయములు ప్రయోగములు

తుమ్మల - రాష్ట్రగానము - పుట - 377 - 378 పుట

రేవున కస్తూరిని కొల్లలు దిగుమతి చేసెడి వారని చంద్రవోలు పురములో మంటి కుండ, నులక మంచ మనగా నేమియో తెలియని ఐశ్వర్యముతో ప్రజలు తులదూగెడివారని అలనాటి. తెలుగు సిరిని కీర్తించినారు. తెలుగుబాషను విదేశీయులు పొగడినారు. అందులో బ్రౌన్ దొరగారి వంటి మాటల్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని తుమ్మలవారు 'ఎల్లఖండ్ముల వారి మెప్పులే సాక్ష్యములని' మన భాషాన్నత్యాన్ని మరి మరి ప్రస్తుతి చేశారు. లేజవరాలి మోవికిజిలేబికి బాలరసాల పల్లవ శ్రీకి ఆంధ్రవాణి రుచులు చెందెడిదని మాతృభాషను ప్రస్తుతించారు. మాతృభాషామానం దేశభక్తిలో భాగమనేది ఈయన జాతికిచ్చిన సార్వకాలిక సందేశం కాదనగలమా ? మానవ మనుగడలో భాష కూడా ఒక సామాజిక అంశమే కదా.

ఇక భారతమాతను గురించి - వెన్నతోడనె చతుర్వేద ఋుక్కులు పంచిసుతులచుంచు దువ్వినదిగా భావించాడు. జాతీయాభిమానం వ్యక్తపరచారు.

రాష్ట్రగానంలో తుమ్మలవారి దేశభక్తికి పరాకాష్టగా, మిన్నుముట్టిన దేశాభిమానానికి కొలమానంగా వున్నవి కొన్ని ఆంధ్రశిల్పి అజంతా ఎల్లోరాలను నిర్మించాడన్నది అసమంజసము కాకపోవచ్చు గాని అరవలను చేయుట నుట ఆంధ్రుని వేదండ మనుట కేవలమభిమానా తిరేకమువలన వెలువడిన మాటలే అంటూ డా॥సి॥నా॥రె॥ గారు తన సిద్ధాంత గ్రంథం 390వ పేజిలో పేర్కొన్నారు. తెలుగు వారికి రాష్ట్రము వచ్చినచో వారి చిత్రము గుడిచె త్రచెడి భాగ్యము పోవునని 'పాలలోబడిన బల్లులకైవడి తల్లడిల్లుచున్న అరవల్ గుజవల్ పిచెంయు పద్యములు అన్న ధోరణి కూడా పై తీరులోనే వున్నదన్నారు. డా॥సి॥నా॥రె॥ హిందని, ఇంగ్లీషున్ పట్టుకొని వేలాడు తెలుగు వారిని తెలుగును విస్మరించరాదని వీరు హెచ్చరించారు.

పోతన్న కలము సొంపుల నెఱుంగకమున్నె తులసీ దాసునికైతతోపనేమి ? అని వీరనుట అభిమానాతి శయమని అనలేము.

వేదండమయ్యు యోదోమలనాశ్రయించుకొని జోహర్లెస్సినాటికిన్ రాష్ట్ర గానం - అరవలు - మాతృభాష - రాష్ట్ర గానం.

365వ పే - ఆధునికాంధ్ర సంప్రదాయములు ప్రయోగములు పతెగ వంట - తుమ్మల - పుట - 36 డా॥సి॥నా॥రె॥ సిద్ధాంతగ్రంథం - 390 పుట.

కానీ వంగభస్మము అను శీర్షికతో వీరు వ్రాసిన పద్యములలోని స్వాభిమాన తీవ్రత పాఠకుల కాశ్చర్యము కల్గించకమానదు అన్నారు. (కీ॥శే॥) డా॥సి॥నా॥రె॥

సిగ్గు సిగు తెల్గుసీమలదత్తుగా
కూర్ బెనర్జి సేను, ఘోషే, బోసు
రే, యటన్న పేర్లు రేగను పెగ్గడ

ఛట్టు, సెట్టి వీడు వట్టిపోయె అన్నారు. ఈయనలోని తెలుగుదనాభిమానికి ఇంతకన్నా ఉదాహరణ ఇంకేం కావాలి. ఆ కాలమున భారతదేశములోని అన్ని రాష్ట్రములలో ప్రసిద్ధులైన వారు వారి వ్యక్తిత్వముల చేత ప్రఖ్యాతులైన కొందరాంధ్రులు తమ బిడ్డల పేర్లకు బెనర్జీ, బోసు మున్నగు వానిని చేర్చిరి. ఇది ఆంధ్రులకు విజాతీయమైనదని తుమ్మల వారు తీవ్రంగా ఖండించారు. ఇది ఈయనలోని తెగువకు ధైర్యానికి, దేశాభిమానానికి నిదర్శనం స్రవిస్తున్న దేశ భాషాభిమానం మాటికి నూరుపాళ్ళున్న కవి వీరు. కట్టుబొట్టులో ఆంధ్రత్వము

ాచరించి చూపిన మహాత్ముని ఆస్థానకవులు అందు
లననే ఆంధ్రత్వము పట్ల వీరి స్వాభిమానము గట్లు
ంచుకొని ప్రవహించినది అని డా॥సి॥నా॥రె పేర్కొన్నారు.

తుమ్మల వారి రచనలు సర్వోదయ గానం, ఆత్మా
ప్రణం, పతీగ పంట, ఆదర్శధవీరుడు, రాష్ట్ర గానం ఇలా
ి ఖండికలో చూసుకొన్న వేటికవే ఒక ధార్మిక ఆకారాలు,
దర్శానికి ఆకరాలుగా భాసిల్లుతున్నాయి. కాలంతో
ిలిచింది అంటేనే అందులో వున్న ధర్మసారం, సామాజిక
ీపద్యం మనకు అర్థమౌతున్నాయి. ఆయన రచనలు
.క్కొక్కటి ఒక్కొక్క ధార్మిక గనివంటిది. అందులో
ువ్వుకొన్న వారికి తవ్వుకొన్నంత లభ్యం కాక మానదు.
ది వారి వారి సంస్కార ఫలితం అని మాత్రం అనక
ప్పదు. వెన్నెల ముందున్నా అంధునికి గోచరం కానట్లు
ాహితీ సంస్కారం లేని వారికి మాత్రం ఇవి కానరావు.
భినవ తిక్కన

1) పతీగ పంట - వంగ భస్మము - పుట - 121
డా॥సి॥నా॥రె సిద్ధాంత గ్రంథం.

తెనుగలెంక బిరుదులు ఈయనకు ఖచ్చితంగా తగియున్నవి. అవి ఈయన్ని చేరి సార్థకం అయిన వనే చెప్పాలి. తెలుగుభాష పట్ల ఈయన సేవక భావాన్నే వ్యక్తం చేశారు. అలాగే జీవించారు. ఒక అభినవ తిక్కన అన్నది నిజమే ఈయన తిక్కన వలె తేట తెలుగు వాడి, అది కూడ అన్నల్పార్థ రచన చేసి తిక్కన నాటకీయశైలిలా ఈయన ఏది చెప్పినా మనకళ్ళకు కట్టినట్లు చెప్పి సార్థకుడు అయినాడు.

జయంతితే సుకృతినోరససిద్ధాః కవీశ్వరా
నాస్తితేషాం జరామరణంజం యశః కాయం భయం

నిజమే తుమ్మలవారు తమ రచనల ద్వారా ఎప్పటికీ మనతోనే వుంటారు. మనలోనే వుంటారు.

✿ ✿ ✿

భావవీణ

సాహిత్య సాంస్కృతిక భాషాధ్యయన పత్రిక

BHAVA VEENA

Journal of Literary, Culture & Language Study

Vol : 17 Issue No. 1(1) Monthly January 2020 ISSN No. : 2456-4702 Rs. : 15/-

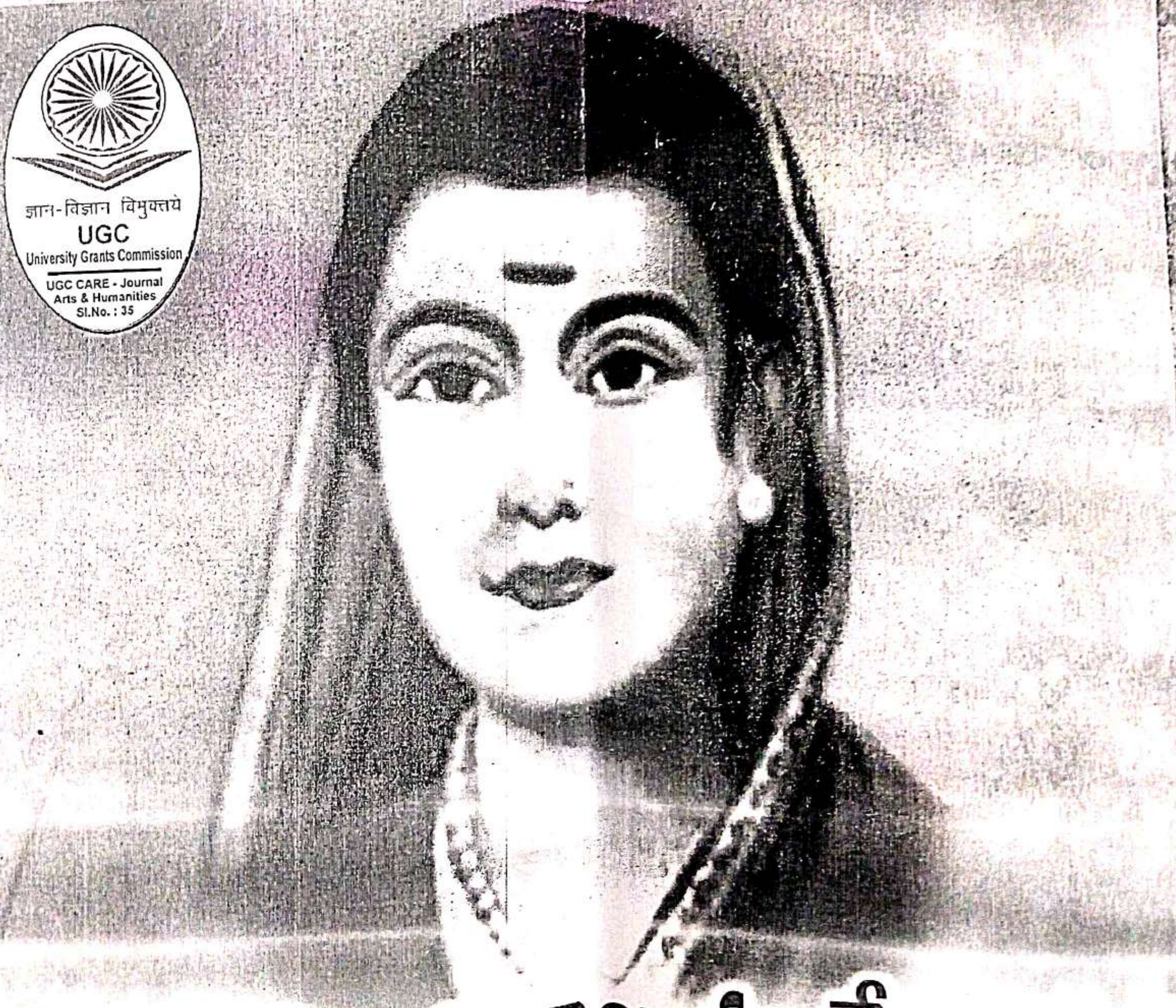

సావిత్రి భాయి ఫూలే

Vol. 17, Issue. 1(1), January - 2020
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253

Contents (విషయ సూచిక)

1. కాళోజి యుద్ధ కవిత్వం - అగపాటి రాజకుమార్ 5
2. దేవరాజు మహారాజు "మనిషి కథలు" విశ్లేషణ - ధీరావత్ లక్ష్మణ్ 7
3. అన్నాబాపూనారె కథలు - దళిత జీవితం - డా॥ ఏటూరు జ్యోతి 9
4. సామాజిక చైతన్యపాటలు - బతుకమ్మ పాటలు - డా॥ బి.ఉపేంద్ర 14
5. ఎమ్వీయల్ నవలలు - ఒక పరిచయం - డాక్టర్ చాట్ల కిశోర్ 17
6. సినారె కవిత్వ వీక్షణం - డాక్టర్ చవ్వా వెంకటరెడ్డి 23
7. ధూర్జటి కవితా దృక్పథం - డాక్టర్ ఇ.వాసు 27
8. అసమర్థుడు - డాక్టర్ జి. వెంకటరమణ 30
9. ఆవిష్కరణ పరిధిలో సృజన, పరిశోధన, విమర్శ! - డా॥పి.ఎ.సత్యనారాయణ 39
10. మనుచరిత్రము సామాజిక స్పృహ - చారిత్రక నైపథ్యము - జె. శ్యామలాదేవి 42
11. అంతులేని వ్యథలెన్నో 'అబలా' కవిత్వంలో - డా॥ వి. శివనాగార్జున రెడ్డి 46
12. జీవనానుభూతుల కలబోత - అంతరంగ తరంగాలు - డాక్టర్ వై. శ్రీలత 49
13. జానపద సాహిత్యంలో స్త్రీ - దుండె రాజేశ్వరి 52
14. వట్టికోట జైలు లోపల కథలు - ప్రజా రాజకీయాలు - కల్లెబోయిన కుమారస్వామి 55
15. ఆదూరి సత్యవతీ దేవి కవిత్వంలోని మధుర భక్తి - మార్కాపురపు నిర్మల కుమారి 59
16. రాయలసీమ ఆధునిక కావ్యాలు - పరిశీలన - ఎమ్. రంగస్వామి & డా॥ ఎన్. ఈశ్వరరెడ్డి 62
17. అడిగోపుల వెంకట రత్నం వచన కవిత్వం - మిథోపాయిల చిత్రణ - ఎన్. వి. పద్మకుమారి 68
18. అన్నమయ్య సంకీర్తనలు - సమకాలీన సమాజం - డా॥. ఎస్. యజ్ఞశేఖర్ 72
19. 19 వ శతాబ్ది తెలంగాణాలోని సాంఘిక సాంస్కృతిక పరిస్థితులు - డా॥. జి. కిషన్ ప్రసాద్ 76
20. 'స్త్రీ' విద్యను కాంక్షించిన నవయుగ కవిచక్రవర్తి జాషువ - డా॥ సంగుల సునీల్ కుమార్ 80
21. కవిత్వంలో జీవిత విలువలు - కె. వెంకట రమణ 83
22. గాంధీమార్గం - ఖద్దరు ధారణ - డా॥. వై.వి.సి హెచ్. లీల పద్మజ 87
23. జానపద కళలు - మాతంగి సాంప్రదాయం - పి. ఉషారాణి 91
24. సాంస్కృతిక వైతాళికుడు - కందుకూరి - ఆచార్య ఎం. రామనాధంనాయుడు 94
25. విశ్వనాథ నవలల్లో 'యోగం - సామాజిక స్పృహ' - ఆతుకూరి వేంకటేశ్వర్లు (యోగి) 99
26. ఆంధ్రమహాభారతంలో ధర్మవ్యాధుని ధర్మోపదేశం - డా॥ నూనావత్ రాంబాబు & డా॥ లింగాల మంగమ్మ 101
27. నేను తేలు మల్లయ్య కొడుకుని కథ ... ఒక పరిశీలన - నోముల రాజు 108
28. చిత్తూరు జిల్లా కథా సాహిత్యం - పీడిత కులదోపిడి - యం. రాజేష్‌బాబు 113

BHASHAVEENA
Vol. 17, Issue 1(1), January - 2020
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భాషావీణ
UGC CARE - Journal - Arts & Humanities Sl No. 35

గాంధీమార్గం - ఖద్దరు ధారణ

- డా. [illegible], తెలుగు విభాగం, రాజా ఆర్.ఎస్.ఆర్.కె. రంగారావు కాలేజ్, బొబ్బిలి, విజయనగరం జిల్లా

గురుదేవుడు రవీంద్రుడు - గాంధీని మహాత్మానికి సంబోధించినందుకు ఇచ్చిన వివరణ :

ఎవరి ఆత్మ అయితే విముక్తి చెంది అన్ని ఆత్మల లోనూ దర్శనమిస్తుందో ఆ ఆత్మ కలిగిన వాడే మహాత్ముడు. గాంధీజీ కార్యకలాపాలు ఒక మతం కోసం కులం కోసం. ఒక జాతి కోసం కాదు సకల మానవాళి కోసం అందుకే అతడు మహాత్ముడు. వేళ్ళన్నీ వున్న బిగించిన పిడికిలి వంటివారు. శక్తులన్నీ వున్నా శాంతి, సత్యం, అహింసలతోనే పోరాడి గెలుపొందిన ధీశాలి.

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ప్రధాన నేత గాంధీజీ నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలతో ముడిపడివున్నవి రాట్నం, (ఖద్దరు), పతాకం వీటిని త్రిపుటిగా భావించారు. చేతిలో రాట్నం, నోటిలో రాట్నం పాటలు ఏ ఇంట చూసినా ఏ దేశాభిమాని నోటవిన్నా ఆనాడు వినిపించేవి రాట్నం పాటలు ఖద్దరుధారణ గురించే. ఆంగ్లేయుల నెదిరించడానికి ముందుగా గాంధీ తన దేశంలోని లోపాలేమిటో తెలుసుకొని వాటిని సరిదిద్దుకొనే ప్రయత్నం చేశాడు. ఆ లోపాల్లో ప్రధానమైనవి. విదేశీ వస్త్రధారణ, మద్యపానం, అంటరాని తనం, కులమత విభేదాలు మొదలైనవిగా గుర్తించాడు. అందుకే వాటిని సరిదిద్ద ప్రయత్నించాడు. లఘు పరిశ్రమలను, కుటీర పరిశ్రమలను మనం నష్టపరచుకొనే ప్రమాదం వచ్చింది. దాన్ని నివారించే నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాన్ని గాంధీ చేపట్టారు. ఆయన నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలు 3 రకాలు - 1) ఖద్దరు (ఆర్థికం), 2) అస్పృశ్యతా నివారణం సాంఘికం, 3) మద్యపాన నిషేధం - నైతికం - అని భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు పేర్కొన్నారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమ భావాల్ని దేశం నలుమూలలకీ చేరేటట్లు చేసినవి రాట్నం, ఖద్దరు, జెండాలే అని చెప్పవచ్చు.

ఒక దేశం సాంఘికంగా గాని మత విషయకంగా గాని, రాజకీయంగా గాని అలజడి పాలైనప్పుడు మనుష్యుల హృదయాలు ఒక విధంగా కలత చెందుతాయి. ఆ కలత చిత్రకారుల చిత్రాకారుల చిత్రాలలోనూ, కవుల గ్రంథాల లోనూ ప్రతిబింబిస్తూ వుంటుంది అన్న కురుగంటి మాటలు కవికి సంఘానికివున్న అనుబంధాన్ని తెలియ చేస్తున్నాయి. కనుకనే ఆనాటి సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ స్థితిగతులకనుకూలంగా స్పందించిన నేతలకు కవులు కవయిత్రులూ కూడా తమ హృదయాలను జత కలిపి భావాంబర వీధిలో వినుతించారు, విమర్శించారు.

రాట్నం, పతాకం, ఖద్దరు ఉద్యమాన్ని నడిపించిన సాధనాలు. రాట్నం పై నూలు వడకడం, ఖద్దరు వస్త్రాల్ని ధరించడం, జాతీయ పతాకాన్ని పట్టడం, స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల నిత్యకృత్యాలు. రాట్నంలోని రకాలను శ్రీ బారు గోవిందరావు గారు స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు చెప్పారు.

గాంధీ స్వయంగా రాట్నం తిప్పగా ఆయన పై పూజ్యభావంతో ఎందరో ఆయనను అనుసరించారు. భారతనారి - శ్రీమతి పైడిమర్రి సీతాదేవి గృహలక్ష్మి 1931 నవంబర్‌లో ఆమె ఇట్లా ఈ భావాన్ని వ్యక్తీకరించారు.

"ఈదరిద్రనారాయణులే విధాన
గొట్టకొలదిగ గూడును గుడ్డలేక
పొందు వంతపు నీవెంతో కుందికుంది
రాట్నమొసగితి తన్ని వారణముగాను" అటూ ఆమె

గాంధీగారి అంతర్యాన్ని ఆవిష్కరించారు. గాంధీ గారి పై భక్తి అంటే వాళ్ళు రాటం తిపుడమే అనుకొనారు. కనుక మనం గాంధీగారిని స్మరించుకోవడం అంటే రాట్నం ప్రస్తుతి, ఖద్దరు ధారణ అనేవి దారుతే అవుతాయి.

రాటం వడుకుతూ స్త్రీల నోట వెంట వచ్చిన రాట్నం గురించి ఎక్కువగా పాటల రూపంలోనే వున్నాయి.

అయినా కొన్ని మంగళహారతి పాటలుగా కూడా వచ్చాయి. ఖద్దరు తిరిగిన చోట కరువు వుండదనే నమ్మకం ప్రజలలో గాంధీ తీసుకువచ్చారు. ఆర్థికంగా ప్రజలు బలపడేటట్లు చేశారు. ఖాదీ పరిశ్రమ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు. ప్రపంచ ప్రసిద్ధి చెందిన తీరులో చీరలు నేసే మన జాతి జనులు వారి పని తనానికి తగిన ఆదరణ లేని స్థితిలో చతికిల బడ్డినారు. గాంధీజీ వారికి చేయుతనిచ్చి ఖద్దరు ధారణ గూర్చిన అవగాహన కల్పించడంతో దేవుణ్ణి పూజించడానికి పువ్వులు ఎలాగో గాంధీ గారి బాట నడవ డానికి ఖద్దరుధారణ అలాటిదని నాడు ఎందరో శ్రీమంతులు కూడ భావించారు. అందులో తన భర్తతో విదేశాలకు వెళ్ళడం కూడా మానుకొని తన ఒంటి పైన గలను కూడా స్వదేశీ ఉద్యమానికిచ్చేసి ఖద్దరును ధరించిన మాగంటి అన్నపూర్ణమ్మగారు గుర్తుంచుకోదగిన స్త్రీ మూర్తి ఆమె. త్యాగానికి, ఉన్నతత్వానికి నిలువెత్తు రూపం ఆమె. ఆమెను కూడ కవయిత్రులు కవితీ్వకరిం చారు. ద్రోణంరాజు లక్ష్మీ బాయమ్మగారు "శ్రీదేవి అన్న పూర్ణా స్మృతి" - అనే పెద్ద ఖండికలో "కనుగొన" దేశ సేవకయి గాంధి మహాత్ముడు ఖాది దీక్ష పై కొనవడి కార్యరంగమునకున్ దిగెనెన్న డొనాడె భర్తతో డనమెరికాకు బోవుట చటాలున మాని మహాత్మునాజ్ఞ పై కొనిదిగి కార్య భూమికిన కుంఠిత సేవయొ నర్చి మించితా" అని కొనియాడారు. ఇలా స్త్రీ లోకానికి తలమానికలుగా ఈమె దువ్వూరి సుబ్బమ్మ గారి లాంటి వారెందరో ఆనాడు వున్నారు.

రాట్న మహిమ పేరిట కృష్ణాపత్రికలో చెల్లెలా అన్న సంబోధనలతో వచ్చిన కవిత్వంలో రాట్న మనేది కోర్కెలను తీర్చే కామధేనువు వంటిదని కవయిత్రి భావించారు.

1932 సెప్టెంబరు గృహలక్ష్మిలో రాటము వలదనుచు గాంధి రయమున బలికెన్ అని సమస్యా పూరణం ఇస్తే దానికి అప్పట్లో సుమారు 34 మంది కవయిత్రులు సమస్యా పూరణం చేశారు. ఇది పతాక స్థాయిగా చెప్ప వచ్చు. ఉదా ఒక పద్యం :

నేటి వరకు రాటములే
మోటగు వస్త్రములె దేశ మోక్షకరములై
కాటకము బాపవే ఆ
రాటము వలదనుచు గాంధిరయమున బలికెన్.

శ్రీమతి కల్పటపు రుక్మిణిమ్మగారు రాట్నం పాటలు శీర్షికలతో

రాటమొడకలేను ఓ అత్తగారు
రాణించు చీరనే కట్టగాను కట్టుతాను
రాటము ఒడకరమ్మ ఓ అమ్మలారా
గాంధీకి జయమనుచు దారము తీయరే
ఏకులరాటమ్మా ఇంటికందము
మహాత్మాగాంధీ ప్రజల కందమ్ము

1931 నుండి 1933 వరకు గృహలక్ష్మి పత్రికకు శ్రీమతి ఇనగంటి రత్నమ్మగారు తాను సేకరించారు. అందులో కూడా సందేశాలు, నీతులు మొనవి వున్నాయి. అదొక ప్రత్యేక వ్యాసం అవుతుంది. ఉదా॥ మాత్రం ఒక పద్యం

పాపకర్ముని చేను యేమిమి బండు
పటుగురాళ్ళు బండు పల్లేరు బండు
రాటాలమోతమ్మ రవ్వల మోత
కనకసిరి గొల్లారి కవ్వాల మోత.

కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ గారి మంగళ హారతి పాటలో ర్నాటం, ఖద్దరు ప్రశస్తి :

ఆనాడు మహిళలు తరచుగా పేరంటాలలో కలిసే వారు గనుక ఆ సందర్భంలో వాళ్ళు పాడుకొనే మంగళ హారతి పాటల ద్వారా దీని వ్యాప్తి జరగడం సులభం అని కవయిత్రి దీన్ని ఎంచుకొని వుండవచ్చు. శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మీ గారి 'రాట్న ప్రశస్తి' అనే శీర్షికతో వ్రాసిన మంగళహారతి పాటలో రాట్నాన్ని భాగ్యలక్ష్మిగా, కదురుతల్లిగా ఆదిశక్తిగా, నూలు తల్లిగా వరప్రదాయినిగా దేశ సంపదను పెంపొందించే వరప్రదాయినిగా ఆమె కీర్తించారు. ఉద్యమానికి మాత్రమే సాధనం కాకుండా సామాజిక, ఆర్థిక స్థితి గతుల్ని మెరుగుపరచే మూల స్థంభంగా చెప్పిన తీరు చూడండి. 'రాట్నలక్ష్మికి మంగ

BHAVAVEENA
Vol. 17, Issue. 1(1), January - 2020
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE - Journal - Arts & Humanities, Sl. No. : 35

శంమా రాజ్యలక్ష్మికి మంగళం పాలబోలిన నూలు నొసగే భాగ్యలక్ష్మికి మంగళం.

ఏకులు తొలకెడు దివ్య వేళల
కలువు తీమెడి కటిక వేళల
కన్న బిడ్డల కాచిప్రోచినకదురు తల్లికి మంగళం
దండి భారత భాగ్య సంపద పిండి
పీల్చిన యంత్రరక్కసి
మదమడంచగనుదయ మందిన ఆదిశక్తికి మంగళం.
ప్రతీచ్య దేశ ప్రజలు వారలు పారుటాకులు గట్టునాటికె
మేలి వలువల చెలువు జూపిన నూలు తల్లికి మంగళం.

జారిపోయిన దేశగరిమము మీరిపోయిన దేశ సంపద
తిరిగి చేర్పగతరలి వచ్చిన వరప్రదాయికి మంగళం
అంటు చెప్పిన
ఈమెలోని దేశభక్తి గరిమ ఎంతటిది కాకపోతే ఈ బావజాలం.
ఈ పదజాలం వస్తుంది చెప్పండి?

ఈమె తరువాత ఎక్కువ పాటల్ని రాసి ఆనాడు కొన్ని పాటల్ని సేకరించి తమ సంపాదకత్వంలో గృహలక్ష్మి పత్రికలో ప్రచురించారు శ్రీమతి ఇనుగంటి రత్నమ్మగారు, శ్రీమతి కల్పటపు రుక్మిణమ్మగారు, శ్రీమతి చింతామణి భట్టు పద్మావతి మొదలగు కవయిత్రులు రాట్నపు పాటలు వెలయించారు.

శ్రీమతి పైడమర్రి సీతాదేవిగారు భారతనారి అనే శీర్షికతో రాసిన కవిత్వంలో రాట్నలక్ష్మిని సేవించమని ఇలా చెప్పారు.

దీనయైయేడ్చుచున్నది దేశమాత
కానరోయమ్మ యాపెదే కష్టచరిత
రాట్నలక్ష్మిని సేవించి రమణనొప్పి
ముదము గూర్చుడుయామెకు ముదితలార !
శ్రీమతి యెర్నేని శేషమాంబగారు
ఖద్దరే పరమార్థ ఘన మార్గంబని నీకు గాంధిదేవుడు బల్కెగద
మనసా ! కాయ కష్టము కోర్చి, ఘనమును గోరక !
కరుణతో బాదలన్ గను మనసా అంటూ గాంధీ గారిని దేవుడిగా
అభివర్ణిస్తూ ఆయన మాటను శిరసా వహించమనెను.
శ్రీమతి తల్లా ప్రగడ విశ్వసుందరమ్మ గారు ఖద్దరు ధారణను గూర్చి
ఖద్దరెంతో ప్రీతిగట్టుమా
ముద్దు దనుచు మూతి ముడవక ....
కన్నతల్లి సేవజేయుమా
అంటూ హెచ్చరించారు.

ఖద్దరును ధరించడమంటే కన్నతల్లి వంటి భారత భూమిని సేవించడమనే ఈమె భావంహృద్యంగా వుంది.
ఉద్బోధ అనే కవితలో ఖద్దరును మాత్రమే ధరించమనే ప్రబోధం
నీ రమణీయ జీవిత వినిర్మల భోగము లెల్ల వీడగా
గోరగ లేదు ప్రాణముల కుంఠిత యుద్ధమునన్ త్యజింపగా
గోరగ లేదు బీదలకు గూడొస గంగ జాలు ఖద్దరున్
ధారణ మింతజేయు మన దర్మము జేసెదవేల సోదరీ!, అంటూ
ఖద్దరు ధారణ కార్యక్రమ విధింపు బీదలకు జీవనోపాధి కల్గించే సాధనమని చెప్పారు. పైగా ఇదే మహాత్ముని ఆనతిగా గైకొనమంటూ
అంత మహాత్ముడా వయసునందటు గ్రీష్మము నందు నాంధ్రదే
శాంతము దాక నీకు నయి యట్టి ప్రచారము చేసిపోయెనీ
కెంతటి రాతి గుండె కలదె ధరియింపవు ఖద్దరెప్డునీ
వింత తెరంగుమాని కనవె కరణీయము వేగ సోదరీ!
అన్నారీ విడ
రాట్న ఆవశ్యకతను చెబుతూ ఈమె

[illegible] మున దరిద్ర దశ తీవ్రత దాల్చుచు దేశ

[illegible]

[illegible] జనియింప జేసెడిని తీరిక గల్గిన వేళలందుజు

మ్మని మధుర స్వరంబులొలయన్ భవదీయ

కరాంగుళీ విచా

లనమున శోభలొల్కగను రాట్నము త్రిపగరాదె సోదరీ

అన్నారు.

స్వదేశీ భావంతో ప్రజలు ఉద్యమోన్ముఖులు కావడానికి ఉద్యమంలో భాగస్వాములు కావడానికి రాట్నం సహాయంతో వడికిన నూలునే వస్త్రంగా ధరించడంలో విదేశీ వస్త్ర బహిష్కరణ ఉద్దేశం నెరవేరింది. స్వాతంత్ర్యోద్యమ కాలంలో గాంధీజీ పిలుపు నందుకొని నేరుగా ప్రత్యక్షంగా ఉద్యమంలో పాల్గొని కారాగారాలకు వెళ్ళిన వారి విలువ ఎంతో అంతే విలువ తాము గాంధీ గారి పిలుపు నందుకొని ఇళ్ళల్లోనే రాట్నం పై ఖద్దరు వస్త్రాల్ని తయారు చేసి తాము ధరించి, ఇతరులకు ఇచ్చిన వారికీ దక్కుతుంది.

ఖద్దరు ధరించమని చెప్పడంలో కూడా గాంధీ ఒక ధర్మాన్ని అనుసరించారు. ప్రతి భారతీయుడు ప్రతి కాంగ్రెస్‌వాది ఖాదీ వ్యాప్తికై కృషి చేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను. ఖాదీ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమునకు, సాంఘిక సమానత్వమునకు చిహ్నము" అని ఆయనే స్వయంగా చెప్పారు. ఖద్దరుధారణ వల్ల తరతమ భేదంలేని సమభావాన్ని హుందాతనం, ఆత్మీయతా భావాల్ని, స్వేచ్ఛాను భూతిని వారు భావించారు.

దాస్యాంధకారంబుతతిమి వేయుటకునై

ఖద్దరు దీక్షతో గట్టరమ్మ అంటూ

ఒక సీస పద్యంలో శ్రీమతి దేవులపల్లి సత్యవతమ్మ పేర్కొన్నారు.

ఇలా ఎందరో ఖద్దరు ధారణ పై సాహిత్యాన్ని, కవిత్వాన్ని వెలయించారు. పేరు పేరునా వారందరికీ నమస్సులు అందులో పద్యాలు, గేయాలు, పాటలు, కీర్తనలు వంటి ఎన్నో ప్రక్రియలలో ఖద్దరును కదా వస్తువుగా చెప్పారు. మనం ఇక్కడ కొంతవరకే స్థాలీపులాక న్యాయంగా చెప్పకున్నాం. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే గాంధేయ కవిత్వం అంటే ఖద్దరు, రాట్నం మొ॥నవి అని వార్యం. గాంధీ మహాత్ముడు అనే మహోదధిలో సంగమించిన నదులు ఆనాటి ఉద్యమ వస్తువులు, సంఘటనలు. కనుక వాటిని కీర్తించడం పరోక్షంగా గాంధీని కీర్తించడమే అవుతుంది. స్వాతంత్ర్యోద్యమ అనే నాణానికి బాపూజీ బొమ్మ అయితే ఇతర నాయకులు, సంఘటనలు, వస్తువులూ బొరుసులౌతాయి. నాణానికి రెండూ అవసరమేగా....

॥ శుభం భూయాత్ ॥

ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల

సదాశివపేట, సంగారెడ్డి జిల్లా, తెలంగాణ.

భావవీణ ప్రత్యేక సంచిక

Journal of Literary, Culture & Language Studies

Vol. 17 - Issue. 02 - Spl. Edition - February 2020 - ISSN No. : 2456-4702

భారతీయ సాహిత్యం - చతుర్విధ పురుషార్థాలు

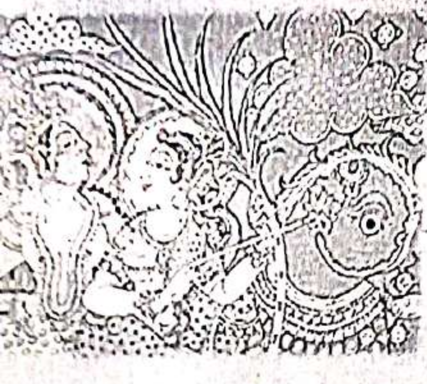

అంతర్జాతీయ సదస్సు

తేది: 08-02-2020

ప్రత్యేక సంచిక - ప్రధాన సంపాదకురాలు :

డా॥ ఎస్. దేబిరమణి

శాఖాధిపతి, తెలుగు విభాగం,

ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, సదాశివపేట,

సంగారెడ్డి జిల్లా, తెలంగాణ.

విషయసూచిక

1. ప్రబంధ సాహిత్యం - పారమార్థిక ప్రయోజనం	- ఆచార్య మసన చెన్నప్ప	14
2. స్వర్గారోహణపర్వమందు నిరీక్షితమైన ధర్మసూక్ష్మములు	- డా॥. యస్. జీవీరమణి	20
3. భాగవత పురాణం - పురుషార్థాలు	- డా॥. బాదిమంచి వెంకటేశ్వర్లు	22
4. మహాభారతంలో (ఇతిహాసం) - ఆర్థిక వ్యవస్థ	- బానోత్ వెంకటేశ్వర్లు	26
5. వాల్మీకి రామాయణం ధర్మార్థ యోగములు	- బానోతు స్వామి	29
6. కట్టబ్రహ్మన చరిత్ర - ధర్మ నిబద్ధత	- బొలుగాని శోభన్ బాబు	32
7. మహాభారతకాలంలో ధర్మము	- డా॥. ఏ.వెంకట ప్రసాదు	36
8. భారతంలో ధర్మపరిరక్షణ - ఒక పరిశీలన	- డా॥. అల్లంశెట్టి నాగజ్యోతి	38
9. వసిష్ఠ రామ సంవాదము - మోక్ష ప్రదాయకము	- డా॥. బి. భవాని	43
10. ధర్మబుద్ధుడు - గుహుడు	- డా॥. బి. భీమమ్మ	45
11. ఆర్థిక దుస్థితికి అద్దంపట్టిన 'మంచి అడుగు' కథ	- డా॥. జడా సుబ్బారావు	48
12. మనుచరిత్ర - ధర్మానుశీలనం	- డా॥. జంపాల అనూరాధ	51
13. కావ్యం - చతుర్థ పురుషార్థం	- డా॥. కాకునూరి సూర్యనారాయణమూర్తి	54
14. నిర్దేశిత జీవన విధులు పురుషార్థాలు	- డా॥. కప్పగంతుల మధుసూదన్	56
15. యయాతి చరిత్ర - ధర్మార్థకామమోక్షాలు	- డా॥. ఎన్. దీపిక	65.
16. మోక్షానికి భక్తి సోపానం	- డా॥. ఎం. పద్మకుమారి	68
17. ప్రబంధ కావ్యాల్లో ప్రతిఫలించిన మోక్ష సాధన	- డా॥. వై. శ్రీలత	71
18. గుణనిధి కథ - ధర్మార్థ కామ మోక్షాలు	- గొంగులూరి కృష్ణవేణి	75
19. "మూడో పురుషార్థ" యుక్తి శక్తిగా...	- డా॥. జి. సీతాపతి రావు	78
20. "జానపద సాహిత్యంలో ధర్మ, అర్థ, కామ మరియు మోక్షాలు	- ఖలీమ్ పాషా	83
21. " రామో విగ్రహవాన్ ధర్మః"	- కందాళ వనదుర్గా రోహిణి	87
22. "మోహక్షయమే మోక్షము - పురుష ప్రయత్నము అదే ఆనందసూత్రము"	- డా॥ యస్.పి. క్రిష్ణవేణి & యస్. శ్రీనివాస్	92
23. రాజనీతి - రాజధర్మాలు	- డా॥ మామిడాల రమేశ్ బాబు	95
24. రామాయణము - ధార్మికాంశాలు	- ఎస్. చంద్రశేఖర శర్మ	99
25. జానపద సాహిత్యంలో ధర్మము	- యస్. రజిత	101
26. జానపద సాహిత్యం - ధర్మార్థ కామమోక్షాలు	- పి. మల్లికార్జున్	104
27. కె.వరలక్ష్మి గారి 'పక్షులు' కథలో ధర్మార్థాల ప్రాముఖ్యత	- పోతురాజు దుర్గాదేవి	106
28. బసవపురాణం - ముగ్ధభక్తి - మోక్షసిద్ధి	- ఆర్. మహేందర్ రెడ్డి	108
29. ప్రవరుడు - ధర్మార్థకామమోక్షాలు	- డా॥. రాపోలు శ్రీనివాస్	112

30. మహాభారత మహేతిహాసంలో చతుర్విధ పురుషార్థాలు - టేకుమళ్ళ వెంకటప్పయ్య 116
31. ఆంధ్ర మహాభాగవతం - చతుర్విధ పురుషార్థాలు - పున్న ధనలక్ష్మి 119
32. రామాయణ అయోధ్యకాండలోని ధర్మము - డా॥. కపిల భారతి 122
33. కథలో కుటుంబ వ్యవస్థ అర్థం - ప్రాధాన్యత - కె. ఏసురత్నం 125
34. కేనోపనిషత్తు - మోక్షమార్గము - డా॥. ఆర్. వరలక్ష్మి 128
35. [illegible] 132
36. మోక్షపథసోపానం ధర్మం - డా॥. ఒభిన్ని శ్రీహరి 138
37. ఆచంట శారదాదేవి కథల్లో ధర్మార్థ కామ మోక్షాలు - డా॥. సూర్యకాంతి 142
38. 'కరుణ' చూపని 'ప్రసన్న' - 'ప్రసన్న'త చూపిన 'కరుణ' - యుద్ధనపూడి దీప్తి 145
39. ఆంధ్ర మహాభారతం - గాంధారి 'ధర్మం' - డా॥. యస్.పి. సంజీవరెడ్డి 150
40. భగవద్గీత - ధర్మాధర్మ, కర్తవ్యబోధ - డా॥. పి.వి. లక్ష్మణరావు 153
41. మార్కండెయ పురాణంలో ధర్మార్థకామమోక్షాలు - నాగరాజు [illegible]
42. పురాణాలు ధర్మార్థ కామమోక్షాలు - డా॥. శంకర్ అనంత 161
43. గుణనిధి కథలో మోక్షరీతి - డా॥. చిలకా అనిత 164
44. ప్రబంధయుగం మోక్షసాధనలో ఆముక్తమాల్యద - చక్రహరి రమణ 167
45. భారతం - కామం - డా॥. నల్లపనేని విజయలక్ష్మి 170
46. సాహిత్యం చెప్పిన సార్వకాలిక ధర్మాలు - డా॥. వై. వి. సిహెచ్. లీలా పద్మజ 173
47. భగవద్గీత - అధ్యయనం - ఎల్కమూరి రాజు 176
48. దాశరథి శతకం - మోక్షమార్గం - జంగిటి వేణు 179
49. చతుర్విద పురుషార్థాలు - గౌరయ్య 182
50. ఇతిహాసములు - ధర్మ స్వరూపము - కె. మాధవి 185
51. కవి'తా'ధర్మం - డా॥. ఎన్. మృదుల 190
52. అరణ్యపర్వం - ఆధ్యాత్మిక ధర్మం - డా॥. పి.లలితవాణి 193
53. భారతీయ జీవన విధానం - పురుషార్థాలు - రాఘవేంద్ర రావు 196
54. రామాయణం - ధర్మార్థ కామ మోక్షాలు - యాదగిరి 200
55. ఆదర్శ న్యాయం - 'ధర్మం' - పరిశీలన - ఎలగొండ రాములు 205
56. ప్రకాశం జిల్లా శతక సాహిత్యంలో పురుషార్థాలు - వి. చంద్రశేఖరరెడ్డి 207
57. రామాయణము - ధార్మికాంశాలు - యం. వేణుగోపాల్ శర్మ 210
58. మహాభారతము - ధార్మికత - డా. హెచ్. వామనమూర్తి 212
59. జానపద సాహిత్యం - చతుర్విద పురుషార్థాలు - ఎన్. అరుంధతి 214
60. రామాయణం - పరమార్థం - ఎస్. చంద్రశేఖర శర్మ 217
61. భారత భాగవతాలలో - ధర్మ స్వరూపం - పి. అశోక్ 219
62. తెలుగు నవల - చతుర్విధ పురుషార్థాలు - డా. ఈతకోట ఈశ్వరరావు 223

భావవీణ ప్రత్యేక సంచిక - ఫిబ్రవరి 2020
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
BHAVAVEENA SPECIAL EDITION
UGC CARE - Journal - Arts & Humanities, Sl. No. : 35

సాహిత్యం చెప్పిన సార్వకాలిక ధర్మాలు

- డా॥ వై. వి. సిహెచ్. లీలా పద్మజ, తెలుగు శాఖాధిపతి, రాజాహ్ ఆర్.ఎస్.ఆర్.కె. రంగారావు కళాశాల, బొబ్బిలి, విజయనగరం జిల్లా.

దేశగౌరవమ్ము జాతి పై నిల్చు
జాతి గౌరవమ్ము నీతి పై నిల్చు
నీతి కలిగిన జాతి నిజమైన జాతిరా

అని పెద్దలన్నట్లు ఏ జాతి గౌరవమైనా అది అనుసరించే నీతి పైనే నిలుస్తుంది. అలా జాతిని నీతిపైన నడిపించడానికి ఆధ్యాత్మిక ప్రవచనాలు, సాహిత్యం, ధార్మిక ప్రసంగాలు నీతి శతకాలు మొ॥న వెన్నో దోహద పడతాయి. 'సర్వాగమానాం ఆచారం ప్రథమం పరికల్పితే ఆచార ప్రభవో ధర్మః ధర్మస్య ప్రభురచ్యుతః' అని ఆరోక్తి, అన్ని ఆచారాలూ ఆగమాలలో (వేదాలలో) చెప్పబడ్డాయి. ఆచారాల వల్ల ధర్మం ప్రభవించబడుతుంది. అలాంటి ధర్మానికి ప్రభువు అచ్యుతుడు. చ్యుతి (నాశనం) లేని హరి అని అర్థం. ఆచారమనే పచ్చని చెట్టుకి ఆచరణ అనే నీరు పోయాలి.

వేదమూలమిదం జ్ఞానమ్ - వేదాలే జ్ఞానానికి మూలం. ఆవేదాలలోని జ్ఞానమే పురాణాలు, కావ్యాలు, శతకాలు ఇలా బహుముఖీన రూపాలుగా విస్తృతి కాబడ్డాయి. ఏకం సత్ బహుదా వదంతి అన్నట్లు ఒకే సత్యం అనేక రూపాలుగా చెప్పబడింది. సమాజం ఏకాలం నాటిదైనా సార్వకాలిక ధర్మాలుగా కొన్నిటిని ఆచరిస్తుంది. అందులో సత్యం చెప్పుట, ధర్మబద్ధంగా సంపాదించిన ధనంతో గృహకృత్యాలు నేరవేర్చుకొంటూ దాన ధర్మాలు చేస్తూ మోక్ష ప్రాప్తిని పొందుట. పరుల వస్తువులను గానీ మరేదీ గానీ అపహరించడం గానీ, కావాలని కోరుకోవడం కానీ చేయకుండుట. హింస చేయకుండుట మొ॥నవి. అలాంటి హితులను, నీతులను సాహిత్యం బోధిస్తుంది. ఆ సాహిత్యం ప్రాచీనం కానివ్వండి ఆధునికం కానివ్వండి. సాహిత్యం స్వభావం అదే. ఎందుకంటే విశ్వశ్రేయం : కావ్యం కదా.

మన సంస్కృతికి జీవనాధారం, రామాయణ మహాభారత, మహాభాగవతములు. వాటిల్లో ఎడనెడా ధార్మిక విషయాలను పాత్రాగతంగా సోదాహరణంగా వివరించారు. ఆయా పాత్రలు మనకు ఎలా వుండాలో చెప్పేవిగా ఎలా వుండ కూడదో చెప్పేవిగా వుంటాయి. మన భాషా సాహిత్యాలలో ఏ చిన్న సామెత అయినా ఏ చిన్న లోకోక్తి అయినా ఏ పిట్టకథ అయినా ఏ సూక్తి అయినా కూడా మనకు ధర్మాన్ని బోధించేవిగానే వుంటాయి. అది తెలుగు వారు చేసుకున్న పుణ్యం అనే చెప్పాలి.

భారతంలో మానవ సంబంధాలు, కుటుంబ సంబంధాలు ఎట్లా వుండాలో చెప్పబడ్డాయి. వ్యక్తిత్వ వికాసానికి ఏవి మార్గాలో చెప్పబడ్డాయి. రామాయణంలో రాజు తన రాజ్య ప్రజలతో ఎట్లా వుండాలో, తల్లిదండ్రుల పట్ల, కుటుంబ సభ్యులు పట్ల ఎట్లా వుండాలో చెప్పడమైంది. రామరాజ్యంగా కీర్తింపబడాలంటే రాజనేవాడు ఆచరించ వలసిన ధర్మాలను తెలియ చేసింది. రామో విగ్రహ్వాన్ ధర్మః అని ప్రసిద్ధి పొందిన శ్రీరాముడు తరాలెన్ని మారినా తరగని సుగుణ శోభితుడు.

భాగవతంలో మరియు భారతంలోనూ మనం చూసే కృష్ణుడితత్వం / లోకానికెంతో ఔపదేశికత్వం కలిగిస్తుంది. భాగవతంలో పోతన గారు ప్రహ్లాద చరిత్రలో ఏ జాతికైనా విద్యావశ్యకత ఎంతటిదో చెబుతూ చెప్పిన ఈ మాటలు

చదువని వాడజ్ఞుండగు
చదివిన సదసద్వివేక చతురతకలుగున్
చదువగవలయును జనులకు
....
....

సార్వకాలిక ఆచరణీయములు

ఏది మంచి ఏదిచెడు అనే వివేకం కలిగిన జాతికి పాపభీతి వుంటుంది.

ప్రభుత్వ డిగ్రీ కాలేజ్, సదాశివపేట.

ప్రహ్లాదుడెట్లుండే వాడో చెప్పిన ఈ మాటలు మాన వాళి ఎట్లుండాలో అన్యాపదేశంగా చెప్పడమే, 'ఆత్మ వత్సర్వ భూతాని' అని అన్నట్లు తన వలె ప్రాణులందరినీ చూడాలి. తన యందు అఖిల భూతములందు ఒక భంగి సమహితత్వముతో నుండట, పెద్దలెదురైన సేవకు డివలె చేరి సమస్కారములు చేయుట, కన్నులకు అన్యకాంత లెదురైన మాతృ భావనతో మరలుట, తల్లిదండ్రుల వలె ధర్మవత్సలతతో దీనులను రక్షించుట, స్నేహితులపట్ల సోదరస్థితి, దైవతములుగా గురువులను భావించుట, లీలలందున బొంకులు లేకుండా వుండడం మొ॥నవి ప్రహ్లాదుని లక్షణాలు మరియు మంచి రూపం, విద్య మొ॥న వెన్నో కలిగినా గర్వం దరిచేరనివాడు, ఎన్నో సంప దలున్నా గానీ పంచేంద్రియములకు వశముకాని ఇంద్రియని గ్రహంతో శమ, దమాదులనే సంపదతో వర్ధి ల్లేవాడు. మంచి వయస్సు, బలము వున్నప్పటికీ కామ రోషాదులు లేనివాడు, స్త్రీ మొ॥న వెన్నో సుఖభోగముల అవకాశం వున్నప్పటికీ వ్యసన సంసక్తి లేనివాడు నిత్యము హరి ధ్యానము మాత్రమే వున్నవాడు ప్రహ్లాదుడు.

అలాగే వర్ణాశ్రమ ధర్మాలను భాగవతంలో - అన్ని వర్ణాల వారికి పనికి వచ్చే ఉత్తమ ధర్మం, సార్వకాలిక ధర్మం ఏదో చెప్పండి అంటూ నారదుడిని ధర్మరాజు అడిగినపుడు ఆయన చెప్పిన నారాయణుడే స్వయంగా తనకు చెప్పినవి అంటూ చెప్పిన 30 ధర్మాలు - సత్యము, దయ, ఉపవాసాది తపము, శౌచము, సైరణ, సదసద్వి వేకము, మనోనియము, బహిరింద్రియ, జయము, హింస లేమి, బ్రహ్మచర్యము, దానము, యథోచిత జపము, సంతోషము, మార్దవము, సమదర్శనము, మహాజనసేవ, గ్రామ్య కోరికలు, నిష్ఫల క్రియలు విడుచుట, మిత భాషిత్వము, దేహముగాని తన్ను వెదకికొనుట. అన్నోద కంబులు ప్రాణులకు పంచియిచ్చుట, ప్రాణులంధు దైవత్వ బుద్ధి, ఆత్మ బుద్ధి చేయుట, శ్రీనారాయణ చరణ స్మరణ, కీర్తనం, శ్రవణం, సేవ, నమస్కారము, అర్చన, దాస్యము, సఖ్యము, ఆత్మ సమర్పణం చెలిమి కలిగి వుండుట. ఇక బ్రాహ్మణులకు దానములు చేయుట, దానములు పుచ్చుకొనుట వంటి అదనపు లక్షణములు క్షత్రియుడు ఆచరించవలసిన వాటిలో యజ్ఞములు చేయుట, చేయించుట, దానములు చేయుట వంటి అదనపు లక్షణములు, వైశ్యులకు గోరక్షణ, వ్యవసాయ వాణిజ్యం, అలాగే శూద్రులకు ఒకటే సేవ బ్రాహ్మణ సే[illegible] అని చెప్పబడ్డాయి.

బహిరింద్రియ నిగ్రహం, అంతరింద్రియ నిగ్రహం శుచిత్వం, తపస్సు, సౌమ్యత, దయ, సత్యం, జ్ఞానం క్షమ, విష్ణుభక్తి, హర్షము ఉత్తములకు స్వాభావికమైన లక్షణములుగా చెప్పబడ్డాయి.

అట్లాగే స్త్రీ ధర్మాలు కూడా ప్రత్యేకించి చెప్పబడ్డాయి. నిజంగా ఇలా ఆయా పురుషులు తమ తమ ధర్మాలను ఆయా స్త్రీలు తమ తమ ధర్మాలను పాటించినప్పుడు పట్టాల మీద ప్రయాణించిన రైతు గమ్యం చేరినట్లు సమాజం ధర్మమనే గమ్యం చేరుతుంది.

పోతన భాగవతం - సప్తమస్కందం - ప్రహాద చరిత్ర

స్త్రీలు తమను తమ గృహాలను చక్కగా తీర్చిదిద్దు[illegible] వలెనట, సత్యం ప్రియకరంగా పలకాలట, దాక్షిణ్య[illegible] సంతోషం ధర్మచింతన, మేధాచింతన కలిగి భర్తను [illegible] తమునిగా భావించి బంధువులతో సౌమ్యంగా మెల[illegible] భర్త సౌఖ్యాల నెరిగిమసలుకుని, ఒక వేళ భర్త దారి త[illegible] వాడైనప్పటికి తన పాతివ్రత్యబలంతో అతనిని ఉద్ధరి[illegible] ఉత్తమునిగా తీర్చిదిద్దుకోవలెనట.

అలాగే బ్రహ్మచారికి కొన్ని నియమాలు చెప్పబడ్డా[illegible] అలాగే అనేక కులవృత్తుల వారికి ఆయా వృత్తి ధర్మ[illegible] చెప్పబడ్డాయి. ఉత్తమ గృహస్థుడికి లక్షణాలు [illegible] బడ్డాయి.

సత్యమహిమను వామనావతార చరిత్రలో వామ[illegible] దానం ఇవ్వవద్దని వారిస్తున్న శుక్రుడితో బలిచ[illegible] గృహస్థుని ధర్మాలను చెబుతూ సత్యహీనుని మోద[illegible]

...ము బలుకదే తొల్లి భూదేవి బ్రహ్మతోడ అంటాడు. ...టి దుష్కర్ముడినైనా భూదేవి మోస్తుందట గానీ ...ు పలుకని వాడిని మోయలేననడంలో సత్యవాక్పరి ...కెంత విలువ నివ్వవలసివుందో తెలుస్తుంది. అలాగే ... బొంకక నిజమున బరసకంటి మానధనులకు ...ంబు మఱియుగలదె అనడంలో ఆడిన మాట ...రాదు ఇచ్చిన మాటను నిలబెట్టుకొంటే కలిగే క్షేమం ...ది. అనే సందేశం కనబడుతుంది.

...లాగే ఆధునిక యుగంలో కూడా ఎందరో కవులు, ...తమ రచనలలో ధర్మనిరతిని బోధించారు. వారం ...పే పేరు పేరునా చెప్పడం సాధ్యం కాదు. కనుక ... :- జాషువా గారి ఫిరదౌసి కావ్యంలోని ఫిరదౌసి ...పరిశీలిస్తే - ఇచ్చిన మాటను తప్పిన గజనీ మహ్మదు ...ంచి - సత్యవాక్యం బెవడుల్లంఘింపడొ వాడెపా ...్యడిద్దరా మండలిన్ అన్న మాటలనే చూడండి కాలం ...రినా మారని కొన్ని ధర్మాలున్నాయి. వాటిలో సత్యము పలుకుట, హింస చేయకుండట మొ॥నవి. ఎంత అత్యాధునిక కాలమైనా అబద్ధాలు చెప్పడం అత్యుత్తమం అని అనదు కదా. కానీ నేటి మన సమాజంలో అబద్ధపు జీవితం, అబద్ధాలతో బ్రతుకును వెళ్ళదీయడం, అనైతికతతో బతకడం, ఘోరాలు, నేరాలు ఇలా హింసాత్మక జీవితాన్ని గడుపుతున్న వాళ్ళను చూస్తున్నాం. కాలం ఏదైనా నీచుడిని నీచంగానే చూసేవారు. చివరిగా వేమన గారు చెప్పిన ఈ పద్యంతో ముగిస్తాను.

హీనగుణమువాని నిలుసేర నిచ్చిన
ఈగ కడుపు జొచ్చియిటట్లు సేయదా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ

- హీన గుణము కల్గిన వానిని ఎట్టి పరిస్థితులలో మన దరిదాపులకు రానివ్వ రాదు. రానిస్తే ఈగ కడుపులో చేరితే జరిగే కలవరంలాగే వుంటుంది. తస్మాత్ జాగ్రత్త.

// శుభం భూయాత్ //

...పయుక్త గ్రంథాలు :

1) రామాయణం.
2) మహాభారతం
3) జాషువా - ఫిరదౌసి
4) వేమన శతకం - మొ॥నవి.

❖ ❖ ❖

aurora

TEMPLE OF LEARNING

HOLISTIC DEVELOPMENT THROUGH LANGUAGE AND LITERATURE

Editors

Dr. Viswanadham Bulusu

Dr. Padmaja K

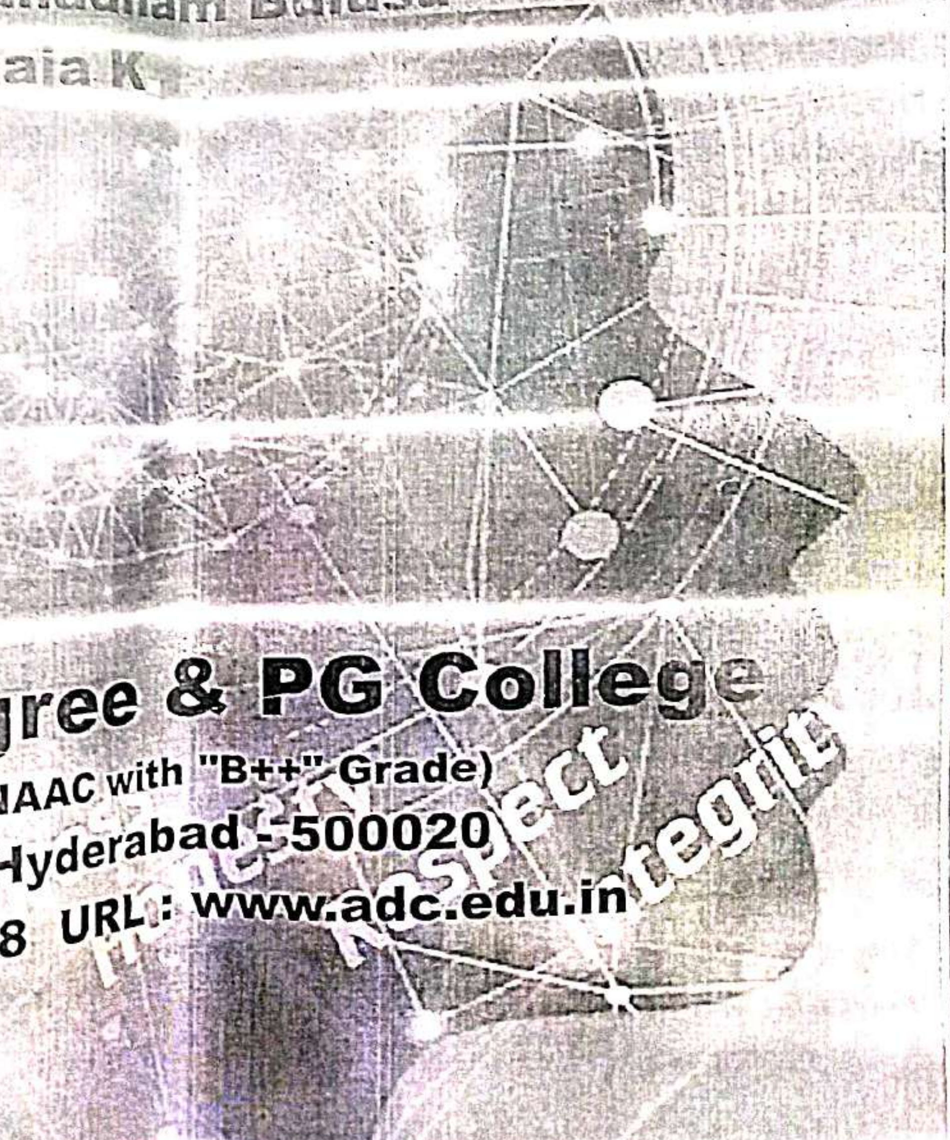

Aurora's Degree & PG College

(Accredited by NAAC with "B++" Grade)

Chikkadpally Hyderabad - 500020

Tel : 040 27662668 URL: www.adc.edu.in

S.No	Name Of Presentation	Page No
9.	భారతీయ సాహిత్యం-విలువల వివేచనం	159 - 161
	- Dr. D.V.N.D. Lakshmi	
10.	పుస్తక మస్తక భూషణం	162 - 164
	డా॥ ఉదారి విష్ణుప్రియ	
11.	భాషా, సాహిత్యాలు సివిల్ సర్వీసెస్ రాసే వారి సమగ్రాభివృద్ధికి ఎలా సహకారులు?	165 - 169
	-డా. జె. సీతాపతి రావు	
12.	సమాజ పరిపూర్ణ వికాస చిరునామా ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యం	170 - 174
	డా. ఒబిన్ని శ్రీహరి	
13.	పోతనజీవితం-పాత్రలు-ఉత్తమవ్యక్తిత్వానికిమార్గాలు	175 - 177
	Dr. Y. V. Ch. Leela Padmaja	
14.	గురజాడ కవిత్వం - వ్యక్తిత్వ వికాసం	178 - 180
	డా॥ డి.కె.బి. మహాలక్ష్మి	
15.	భాష, సాహిత్యం నేపథ్యంలో వ్యక్తి వికాసం- ఒక పరిశీలన	181 - 183
	-డి. ప్రకాశ్	
16.	ఆంధ్ర మహాభారతం-ఆదిపర్వంలోని తండ్రి పాత్రలు-వ్యక్తిత్వం	184 - 186
	కొప్పిశెట్టి అరుణ	
17.	భాష - వ్యక్తిత్వ వికాసం	187 - 189
	A. Ratna Sindhu	
18.	వరవిక్రయం నాటకం - మనో విశ్లేషణ	190 - 192
	వేచలపు వెంకటరావు	
19.	తెలంగాణ తెలుగు పాఠ్య పుస్తకాలలో వ్యక్తిత్వ వికాసం	193 - 194
	-డా॥ మంద సురేఖారెడ్డి	
20.	ఆముక్తమాల్యదలో సామాజికచారిత్రకనేపథ్యాలు	195 - 198
	A. Madhavi	
21.	"సంపూర్ణ వ్యక్తిత్వ వికాసం - భాష మరియు సాహిత్యం"	199 - 201
	ఎల్.ఆర్. వెంకటరమణ	
22.	జయరాజు పాటలు - భాషా, సాహిత్యం, వ్యక్తిత్వ వికాసం	202 - 208
	ఎలకంటి రవీందర్	
23.	భగవద్గీత - సంపూర్ణ వ్యక్తి త్వ వికాసం	209 - 212
	Gangadhara Prasada Rao Josyula	
24.	భాషా సాహిత్యాల ద్వారా సంపూర్ణ అభివృద్ధి	213 - 216
	డి.పుష్ప	
25.	సాహిత్యం - మానసిక వికాసం	217 - 218
	మొకురాల స్వర్ణలత	

13. పోతనజీవితం-పాత్రలు-ఉన్నతవ్యక్తిత్వానికిమార్గాలు

Dr. Y. V. Ch. Leela Padmaja,
H.O.D of Telugu,
Rajah R.S.R.K. Ranga Rao Collage,
Bobbili - 535558.
Vizianagaram District.
Cell : 9492016219..
Email : leelapadmajay.v.ch@gmail.com.

మన తెలుగువారి మనసు పొరల్లో ఎప్పటికీ దాగి వుండే భక్త కవి బమ్మెర పోతన అంటే అతిశయోక్తి కావు. భక్తీ – కవిత్వం శక్తీ రెండూ పాలూ తేనెలా కలగలసినది పోతన కవిత్వం. ఉన్నత వ్యక్తిత్వానికి ఏవేవి లక్షణాలుగా నేడు చెప్పబడుతున్నాయో అవన్నీ నాడూ వున్నాయి. అవన్నీ అతని జీవితంలోనూ అతని ఆంధ్రీకరణ భాగవతంలోని మంచి పాత్రలయందూ నిక్షిప్తమై వున్నాయనడం సత్యదూరం కాదు. వాటిని కొన్నిటిని సోదాహరణంగా చూద్దాం.

మొదటిగా ఆయన భాగవతాంధ్రీకరణ రచన దగ్గర నుండీ పరిశీలిస్తే తనను ఎవరైతే భాగవతం వ్రాయమని అడిగారో వారికే దాన్ని అంకితం ఇవ్వడం జరిగింది. తానెన్ని ఆర్థిక ఇబ్బందులకు గురైనప్పటికీ కూడా తన స్వసుఖంకోసం, తన వాళ్ళ కోసం కూడా తాను ఆ గ్రంధాన్ని వేరే రాజులకు అంకితమిచ్చి వారిచ్చే కానుకలతో సుఖ పడదామని అనుకోని నిబద్ధత పోతన వ్యక్తిత్వానికే గీటురాయి.

తానెంతగొప్పగా భాగవతం వ్రాసినప్పటికీ ఏనాడూ తాను గర్వపడలేదు. రచన ప్రారంభంలో తానన్న మాటకే కట్టుబడ్డాడు. అనే పలికెడిది భాగవతమట పలికించెడివాడు రామభద్రుండట అంటూ తాను నిమిత్తమాత్రుడిగా వున్నాడు. భేషజాలకు పోలేదు. ఈ నిరాడంబరత, నిగర్వం ఉన్నత వ్యక్తిత్వానికి మరోలక్షణం కష్టాలలో కూడా చెక్కు చెదరని ధైర్యశాలి. భాగవత రచనలో తనకున్న భక్తితో మమేకమై వ్రాశాడు. ఏ పని చేసినా దానిలో లీనమై చేయడం వ్యక్తిత్వలక్షణాలలో ఒకటి.

అలాగే ఆ రచనా కాలంలో అతడు కనబరచిన మరో భావం తనకు పూర్వీకులు (సీనియర్స్) పెద్దవాళ్ళు అయిన నన్నయాదులపట్ల కనబరచిన వినమ్రత, సాధారణంగా ఒక వ్యక్తి మంచివాడు అని చెప్పడానికి అతడు తన పూర్వీకుల పట్ల ఎలా వుంటున్నాడో చూస్తాం 'ఒనరన్ నన్నయ తిక్కనాది కవులీవుర్విం' అనే పద్యంలో చెప్పిన తీరు హృద్యయంగా, అతని హృదయానికి దర్పణంలాగా వుంది. భాగవతాన్ని తెలుగు చేసి తన జన్మను సఫలం చేసుకుంటానని పునర్జన్మ లేకుండా అని అన్నాడు. ఆ కాలం నాటి పునర్జన్మ లాంటి నమ్మకాల మీద తానూ గౌరవం వుంచాడు. ఆంధ్రీకరణ కాలంలో పోతన విబుధవరుల వలన విన్నంత, కన్నంత తెలియవచ్చినంత తేటపరుతు అనడం భాగవతం తెలిసి పలుకుట చిత్రమ్ము, శూలికైన, తమ్మి చూలికైన అనడంలో పరమార్థం ఆ భాగవతం యొక్క ఘనతను తెలియచేయడమే. కనుక అలాంటి భాగవతాన్ని తాను ముందుగా అర్థం చేసుకొని పాఠకులకు వచ్చే సందేహాలను తీర్చే విధంగా తాను ఆ రచనను అందిస్తాననే నమ్మకం కల్గించడమే కాదు. ఆ నమ్మకాన్ని నిలబెట్టు కొన్నాడు. ఇది కూడా వ్యక్తిత్వ వికాస లక్షణమే కాదా. శ్రీకైవల్యపదంబు చేరుటకునై చింతంచెదన్ అనే పద్యంలో ఆయన ధ్యాస ఏమిటో మనకర్థమౌతుంది. ఇహలోక చింతన లేదు. పరలోక ధ్యాస తప్ప. ఉన్న స్థితి నుండి ఉన్నత స్థితికి చేరుకోవాలనే లక్ష్యం ఉత్తములకే సాధ్యం.

అలాగే సుధాముడి పాత్ర ద్వారా చెప్పిన పద్యంలో 'నీ పాదకమల సేవయు నీ పాదార్చకుల తోడినెయ్యము' అనే పద్యంలో ఆ భగవంతుని సేవా భాగ్యము, ఆ సేవ చేసే వారి తోడ స్నేహం, అలాగే నితాంత అపార భూతదయయు అనడంలో అవధులు లేని భూతదయను చూపేటట్లు సుధాముడు కోరిన కోరికలో పోతనే మనకు కనిపిస్తాడు. అతడి కోరికల్లో పోతన మనసు దాగి వుంది. ఇక్కడ

ISBN 978-93-85132-93-3

మనం గమనించవలసింది. దైవభక్తి వున్నచోట పాప భీతి వుంటుంది. సజ్జన సాంగత్యం సర్వదా శ్రేయస్సునే కలిగిస్తుంది. అలాగే భూతదయ మనలను ధార్మికంగా మంచిపథంలో వుంచుతుంది. అత్యుత్తమ వ్యక్తిత్వాన్ని ఇస్తూ గుర్తింపు తెస్తుంది.

ఇక వామనావతార ఘట్టంలో వామనుడిగా అవతరించడానికి కారణం బలిచక్రవర్తిలో వున్న గర్వాన్ని అణచడానికే వ్యకిత్వం వికసింప చేసుకోవాలనే వారికి వుండకూడనిది గర్వం. ఒక దీపం వెలుగుతున్నప్పుడు మసిబారితే ఆ చిమ్నీకి మసి ఆవరించడంతో ఆ దీపకాంతి బయటకు రాదు. అలాగే బలిచక్రవర్తిలో దాన గుణం, ఇచ్చిన మాట తప్పక పోవడం వంటి సత్యసంధత లాంటి గుణాలు అనేకం వున్నా ఈ గర్వం చేత అతడు దేవుని దృష్టిలో సరిచేయవలసిన వాడిగా కనబడ్డాడు.

అలాగే కశ్యపుడు తన భార్యతో ఎలా కుశల ప్రశ్నలు వేస్తున్నాడో చూడండి. కొడుకులు ధర్మాన్ని పాటిస్తున్నారా? అతిధులకు అన్నపానాలు ఇచ్చి ఆదరిస్తున్నావు కదా. మర్చిపోకుండా బిచ్చగాళ్ళకు, సేవకులకు, సజ్జనులకు సత్కారాలు చేస్తున్నావా అని అడుగుతారు. అంటే కుటుంబ యజమాని పట్టించుకోవలసిన విషయాలు ఎట్లావుండాలో తెలుస్తుంది. కుటుంబ నేపధ్యంలోనే పిల్లలకు తల్లిదండ్రులు నేర్పవలసిన విలువలు నేర్పాలనేది తెలుస్తుంది.

వ్యక్తిగా ఎంత మంచివాడైనా బంగారానికి తావి అబ్బినట్లు అతడికి చదువు కూడా వుంటే ఇంకా శోభిల్లుతాడు. ఉత్తమ వ్యక్తిత్వంతో అలరారుతాడు. కనుక ఈ చదువు ప్రాధాన్యత ఈనాడే కాదు భాగవతకాలంలో కూడా ఎట్లా గ్రహించారో చూడండి. అందునా రాక్షసరాజైన హిరణ్య కశిపుడు విద్యావశ్యకతను గ్రహించడాన్ని బట్టి జాతి ఏదైనా విద్య ఎంత అవసరమో తెలుస్తుంది. చదువని వాడజ్ఞుండగు, చదివిన సదసద్వివేక చతురత కలుగును, చదువగవలయును జనులకు చదివించెదనార్యు లొద్ద చదువుము తండ్రీ అంటూ గురుముఖతా చదివించాలను కొన్నాడు.

అలాగే పోతన పుట్టిన బిడ్డ నడవడి ఎట్లావుండాలో చెబుతూ చేతులారంగ శివుని పూజించాలి. నోరు నొవ్వంగ హరి కీర్తి నుడవాలి అంటూ దయ, సత్యము అనుగుణాలను తనలో నుండి అలవరచుకోవాలి అని అన్నాడు. అలా లేని నాడు ఆ తల్లికి పుట్టడం ఎందుకు కడుపుచేటు తప్పఅన్నాడు. అంటే మంచి దైవభక్తి, సత్యము, దయాగుణం ఎంతటి అవసరమైనవో చెప్పాడు. అలాగే శివుని, హరిని అని ఈ పద్యంలోనే కాదు ఎడనెడా భాగవతం అంతా పోతన చెప్పినది శివ కేశవుల అభేదత్వాన్నే చెప్పారు. మత విద్వేషాలు లేకపోవడం ఒక మంచి వ్యక్తిత్వ నిదర్శనం.

అలాగే శుకమహర్షి ద్వితీయ స్కందంలో చెప్పిన మాటలు అమృత తుల్యములు. ప్రజలందరికీ గీతలో చెప్పిన సాంఖ్యయోగము శుభము కలిగిస్తుందని చెప్పారు.

పంచమస్కందంలో ఋషభుడు అనురాజు కొంత కాలానికి మోహం వదలి తన పుత్రులకు రాజ్యానప్పగిస్తూ వారికి చెప్పిన హితవు లోకమంతటికీ అన్ని కాలాలకు మేలోనర్చునదే. ఈ భూమి మీద పుట్టిన మనుష్యులు కామానికి లొంగిపోతే కుక్కలకు కూడా రాని కష్టాలు వారికి వస్తాయని చెప్పారు. అనాదిగా మనం చూస్తూనేం వున్నాం, కీచకుడు, దుర్యోధనుడూ, రావణుడూ అలాగే నేటి ఆధునిక సమాజంలో కూడా కామాంధులు ఎల్లాంటి స్థితికి చేరుతున్నారో చూస్తున్నాం. వారి జన్మ కుక్క కన్నా హీనం కదా. ఏ తపస్సు వల్ల మానవులకు తరగని సుఖం లభిస్తుందో దాన్ని అవలంభిస్తే బ్రహ్మానందం కలుగుతుంది. ఇక్కడ తపస్సు అంటే దీక్షగా చేసే పని అని అర్ధం. తపస్సు లోకకళ్యాణం కోరుకుంటుంది. కనుక మనం చేసే పని ఇతరుల మేలు కోరుకోవాలి. శ్రీవిధానం అంటే మంగళకరమైన విధానాలను అనుసరించాలి. వృద్ధులను, దీనులను దయతో కాపాడండి. చెడు మార్గాలలో నడిచే కాముకుల సహవాసాన్ని పూర్తిగా వదిలి పెట్టండి మీకు శుభం జరుగుతుంది అంటాడు. ఇవన్నీ ఉత్తమ వ్యక్తిత్వం కావాలి అనుకొనే వారను సరించవలసిన మార్గాలు.

స్త్రీ వ్యామోహం వుండే కాముకులతో సంబంధం వల్ల సంసారం నరకమే అవుతుంది అన్న మాటలు అక్షర సత్యాలు. నేడు మన చుట్టూవున్న సమాజంలో స్త్రీ పై ఎన్నెన్ని దారుణ అత్యాచారాలు జరుగుతున్నాయో చూస్తునేవున్నాం.

క్షీరసాగరం నుండి గరళం పుట్టినపుడు తల్లడిల్లిన దేవతలు శివుని ప్రార్థించిన సమయంలో పోతన చెప్పిన పద్యాలు ముత్యాల మూటలు. శివుని త్తత్వం - జాలి గుణానికి సాకారం. కనుకనే శివుని పత్నిస్తూ 'వారలు దీనత వచ్చుట గూరిమితో నెఱిగి దక్షు కూతురు దాసుం బేరోలగమున నుండి దయారతుడై చంద్రచూడుడవసరమిచ్చెన్ అని శివుడు అన్నాడు. దయకలిగిన వాడే దీనుల మొరవింటాడు. భగవంతుడు దయామయుడు. కనుక ఇలా అన్నాడు. విషం గురించి, జగముల దుఃఖం గురించి విన్నాను. ప్రభువై వున్నందుకు ఆర్తుల ఆపద గెంటితేనే సార్థకం అని అన్నారు.

పరహితము జేయునెవ్వడు
పరమహితుండగును భూత పంచకమునకుం
బరహితమె పరమ ధర్మము

పరహితునకు నెదురు లేదు పర్వేందుముఖీ - అంటూ శివుడు భార్యతో చెప్పిన మాటలు ఉన్నత వ్యక్తిత్వానికి రాచ మార్గాలు అంటే పరోపకారతత్త్వం మనలను ఎంత ఉన్నతులుగా చేస్తుందో చూడండి. పరోపకారాయ పుణ్యాయ పరపీడనాయ పాపాయ అని కదా మనకు మన సంస్కృతి చెబుతుంది. ఇతరులకు సాయం చేసేవాడు పంచభూతాలకు పరమాప్తుడైవుంటాడు. పరోపకారమే పరమోత్తమ ధర్మం పరోపకారికి ఎక్కడా తిరుగులేదు అని దీని భావం. అలాగే ఒక భర్త పుణ్యకార్యం చేస్తే దాన్ని ప్రోత్సహించడంలో ఆ భార్య స్త్రీగా ఆమె వ్యక్తిత్వం చాటుకొంది.

మ్రింగెడెడిదియు గరళమనియు దాని వల్ల ప్రజలకు మేలవుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో సర్వమంగళ తన మంగళ సూత్రాన్ని ఎంతగా నమ్మిందో గానీ భర్తను ఆ గరళం మింగమని ప్రోత్సహించి తన ఔదార్యాన్ని చాటుకుంది. అష్టమస్కందంలో శివుని గరళస్వీకారఘట్టంలో చెప్పబడిన ఈ పద్యాలు వ్యక్తిత్వసుగంధభరితాలు. ఈ లోకంలో మనం చేయ గలిగేవి రెండే రెండు. ఒకటి మంచి పనులను చేయడం, లేదా చేస్తున్న వారిని ప్రోత్సహించి అభినందించడం.

దశమ స్కంధంలో వసుదేవుడు కంసునకు చేసిన ధర్మబోధ - ఎల్లరకుపోతన చేసిన బోధ వ్యక్తిత్వవికాసం కావాలను కొనేవారు. ఆచరించవలసినదారి. మంచి అయినా చెడు అయినా ఎవరికైనా తాను చేసుకున్న కర్మల ఫలితంగానే వస్తుంది. కనుక ఇతరులలో దోషాలు వెతకడం ఎందుకు ? ఇతరులను బాధిస్తే ఊరకే పోతుందా ? దాని ఫలితం తరువాత అయినా పొందక తప్పదని కంసునికి చెప్పాడు. ధార్మికంగా వుండడం వ్యక్తిత్వ వికాసంలో మొదటి ప్రాధాన్యతను పొందుతుంది.

ఇలా చూసుకుంటూపోతే భాగవతంలో ఎడనెడా మనకు కావలసిన వ్యక్తిత్వ వికాస మార్గాలు కోకొల్లలు. సార్వకాలిక సమాజాన్ని దృష్టిలో నుంచు కొని చెప్పేదే ఉత్తమ కవిత్వం. అలాంటి కవిత్వం మానస మనుగడ వున్నంత వరకు మానవ జీవన గమనానికి దిక్సూచి వలె పని చేస్తుంది.

// శుభం భూయాత్ //

*****

ఉపయుక్త రచనలు - భాగవతం, భాగవత సుధాలహరి, ఆచార్య రాచపాళెం చంద్రశేఖర్ రెడ్డి గారి వ్యక్తిత్వ వికాసం మొ॥నవి.

ISSN: 2277-7881 : Peer Reviewed & Refereed International Journal
IJMER,Volume10, Issue 10 (3) October, 2021
Impact Factor: 7.816,IC Value: 5.16, ISI Value .2.286

International Journal of Multidisciplinary Educational Research®

(Humanities, Social Science, Commerce, Management, Engineering, Law, Technology and Sciences)

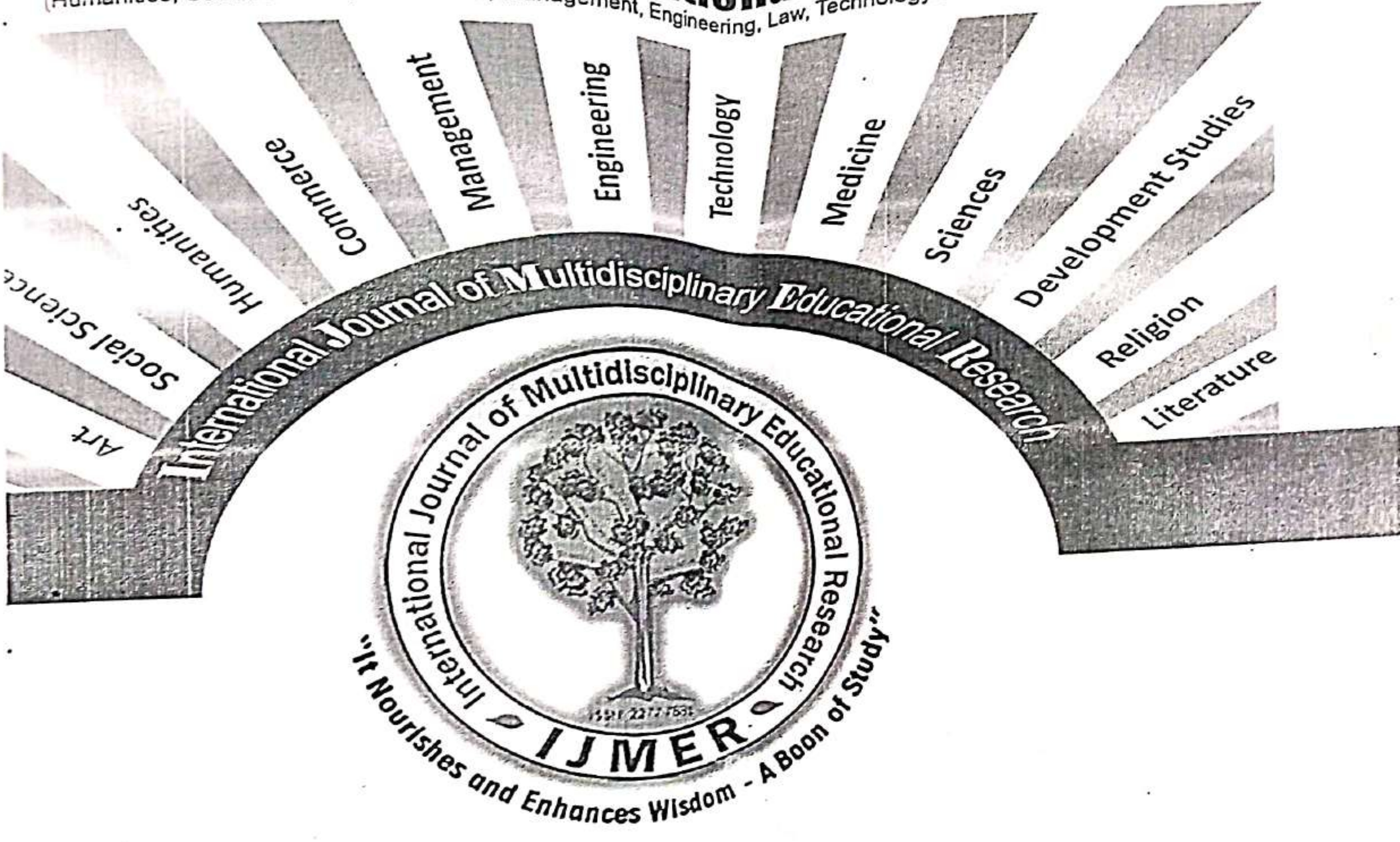

Monthly - International Journal of Multidisciplinary Educational Research

భారతీయ సాహిత్యం - ఆశ్రమ ధర్మాలు

అంతర్జాతీయ అంతర్జాల సదస్సు

Editor-in-Chief
Dr.Victor Babu Koppula

Indexed & Listed at :
Ulrich's Periodicals Directory @, ProQuest.U.S.A
International Regd.

33. గృహస్థాశ్రమములో పురుషార్థాలు — నాంపల్లి పుష్ప — 92

34. అష్టావక్రుని వ్యక్తిత్వం – బ్రహ్మచర్య వ్రత మణి భాసితం — వై.వి.సిహెచ్.లీలా పద్మజ — 94

35. బ్రహ్మచర్యం – జీవిత సందేశం — వాడ్రేవు నాగమణి — 97

36. महाभारते - गृहस्थाश्रममाहात्म्यम् — पी. अनसूया प्रसन्नालक्ष्मी — 99

37. గృహస్థాశ్రమ పాలనకై పుత్రత్యాగం చేసిన చిరుతోండనంబి — ఏ. వెంకటప్రసాదు — 103

38. గృహస్థాశ్రమము- కుటుంబం – ప్రస్తుత పరిస్థితులకు అన్వయం — పి. నాగ చందన — 105

39. గృహస్థాశ్రమ ధర్మవిధి పాలనలో ద్రౌపది ఔన్నత్యం — డి. పద్మ — 107

40. చతురాశ్రమాలు — బి మాధవి — 109

41. యక్షగానం - గృహస్థాశ్రమ ధర్మం — ఎన్. అరుంధతి — 111

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2021); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:10, ISSUE:10(3), October: 2021
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in
Digital certificate of publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 4th October
Publication Date:30th October 2021
DOI: http://ijmer.in.doi./2021/10.10.74

అష్టావక్రుని వ్యక్తిత్వం - బ్రహ్మచర్య వ్రత మణి భాసితం

డా॥ వై. వి. పిహెచ్. లీలా పద్మజ,
తెలుగు శాఖాధికారి,
రాజా ఆర్. ఎస్. ఆర్. కె. రంగారావు కళాశాల,
బొబ్బిలి, ఆంధ్రప్రదేశ్.

భారతీయ సనాతన ధర్మం వ్యక్తి యొక్క మనుగడకు చతురాశ్రమ ధర్మాలను ఏర్పరచింది. ఈ చతురాశ్రమ ధర్మాలను ఆయా వయసుల లోని వారు ఎక్కువ శాతం పాటించేవారు. ఈ చతురాశ్రమ ధర్మాల విషయం మన నేటి పరిభాషలో చెప్పాలంటే రైలు పట్టాల మీద నడిస్తేనే రైలు గమ్యం చేరుతుంది. లేదంటే ప్రమాదాలకు గురి కాక తప్పదు. అలాగే వ్యక్తి ఈ విధి విధానాలను అనుసరించినపుడు ఒక దృఢమైన శారీరక, మానసిక ఆరోగ్యాలతో పాటుగా పవిత్రత, ఏకాగ్రత, క్రమశిక్షణ గల ధన్య జీవిగా ఉత్తమ వ్యక్తిత్వంతో తీర్చిదిద్దబడతాడు. అలాంటి వ్యక్తులున్న సమాజం ఉత్తమ సమాజంగా ధర్మపథాన నడుస్తుంది. త్రివేణి సంగమంలా అరిషడ్వర్గాలు, వర్ణాశ్రమ ధర్మాలు, చతురాశ్రమ ధర్మాలు పరస్పరం శోభిల్లుతాయి.

"దేశ గౌరవమ్ము జాతిపై నిలుచు
జాతి గౌరవమ్ము నీతిపై నిలుచు
నీతి కలిగిన జాతి నిజమైన జాతిరా"

అని అని పెద్దలు చెప్పినట్లు ఈ చతురాశ్రమ ధర్మాలను పాటించిన వ్యక్తులు నైతికంగా ఎదిగి 'ధర్మో రక్షతి రక్షితః' అన్నట్టు ధర్మాన్ని తాము రక్షిస్తూ తాము ధర్మం చేత రక్షింపబడుతూ నాలుగు కాలాలు వర్ధిల్లి కీర్తిశేషులుగా మిగిలిపోతారు. మన పురాణాలలో గానీ మన చుట్టూ ఉన్న సమాజంలో గానీ రైలు పట్టాలను తప్పినట్లు చతురాశ్రమధర్మాలను ఆచరించక అగచాట్లు పాలయి అపకీర్తి పొంది తమ చుట్టూ ఉన్న వారిని కష్టాలకు, అశాంతికి గురి చేసిన వారినీ మనం చూశాము చూస్తున్నాము. అలాగే చతురాశ్రమ ధర్మాలను చక్కగా పాటించి తాము కీర్తిని పొంది తమను ఆశ్రయించిన వారికి చల్లని శాంతినిచ్చిన వారినీ చూసాము చూస్తున్నాము. వారు వృక్షం లాంటి వారు. వృక్షం తాను వేళ్ళూనుకొని శాఖోపశాఖలుగా విస్తరిల్లి తనను ఆశ్రయించిన వారికీ ఆశ్రయించని వారికీ కూడా ఆదరణ అందిస్తూ పరోపకారం తో ఉంటుంది. ఈ చతురాశ్రమ ధర్మాలను పూర్వకాలంలో గురుకులాలలో గురువు ద్వారా శిష్యులు నేర్చుకొని సుశిక్షితులైన సమాజంలో తదనంతర గమనంలో వాటిని ఆజన్మాంతం పాటించేవారు. గురువు దగ్గర ఉండగా విద్యాభ్యాసానికి వెళ్ళింది మొదలు 25 సంవత్సరాలు వచ్చే దాకా బ్రహ్మచర్య వ్రత ధర్మం అనుసరించి తదుపరి గృహస్థ జీవితంలో గృహస్థాశ్రమం 50 సంవత్సరాలు వచ్చే వరకు అనుసరించి అనంతరం 75 సంవత్సరాలు వచ్చే వరకు వానప్రస్థ జీవితం అనగా తీర్థయాత్రలు సేవిస్తూ తదితర దైవ కార్యక్రమాలతో మెల్ల మెల్లగా కుటుంబ సంబంధాలకు దూరమవుతూ ఉండేవారు. 75 సంవత్సరాలు వచ్చాక ఇక పూర్తిగా సన్యాసం స్వీకరించి తన భార్యను తన కుమారుడికి అప్పచెప్పేవారు. అందుకే మనువు పితా రక్షంతి కేమారే భర్తా రక్షతి యావ్వనే అనే శ్లోకంలో రక్షంతి స్థావిర్యే పుత్రా అన్నారు. అష్టావక్రుడు కూడా తాను స్వతంత్రురాలిని అంటూ తనను స్వీకరించమని అన్న స్త్రీతో ఇదే మాట అన్నాడు. అది ఆనాటి సామాజిక స్థితి అంతేగానీ స్త్రీని తక్కువ చేసి చెప్పడం కాదేమో.

ధర్మబద్ధంగా సంపాదించిన ధనంతో ధర్మబద్ధమైన కోరికలను నెరవేర్చుకుంటూ మోక్షం వైపు అడుగెయ్యాలి. తన ఇంటికి వచ్చిన అతిథి అభ్యాగతులను కూడా ధర్మబద్ధమైన ధనంతో తన సహధర్మచారిణితో కూడి "అతిథి దేవోభవ" అని సత్కరించాలి. మరియు తన సహధర్మచారిణి తో అగ్నిసాక్షిగా వివాహమాడిన ఆమెతో మాత్రమే ధర్మబద్ధమైన సంసారం చేయాలి. పరస్త్రీని ఎలా చూడాలో నకులుడు భారతంలో "మాతృవత్ పరదారాంశ్చ పరద్రవ్యాణి లోష్టవత్" అని చెప్పాడు.

భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణ భగవానుడు చెప్పిన "కర్మణ్యేవాధికారస్తే" అనే శ్లోకంలో చెప్పినట్లు ఆయా సమయాలలో మన నైతిక కర్తవ్యాలను ఆచరించాలి. ఇది ఏ కొందరికో కాదు. సమస్త జాతులవారూ తమ జీవితాంతమూ త్రికరణశుద్ధిగా వీటిని ఆచరించినప్పుడే సమాజం శాంతి సుఖాలను పొందుతుంది.మంచి విత్తనం నుండి మంచి మొక్క వచ్చినట్లు మంచి ఆలోచనల నుండి మంచి సమాజం ఆవిర్భవిస్తుంది. కర్తవ్యంబు కలం గొప్పది అన్నట్లు ఆనాటి కవులు ఈ చతురాశ్రమ ధర్మాలను తమ ఎను రచనలలో పొందుపరుస్తూ జాతికి హితవు గరపి "హితేన సహితం సాహిత్యం" "సహితస్య భావం సాహిత్యం" అని సాహిత్యానికున్న పేరును సార్థకం చేశారు. అలా

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2021); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:10, ISSUE:10(3), October: 2021
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in
Digital certificate of publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B4DB9
Article Received: 4th October
Publication Date:30th October 2021

DOI: http://ijmer.in.doi./2021/10.10.74

చెప్పబడిన సాహిత్యంలో పంచమవేదంగా చెప్పబడిన మహాభారతంలోని తిక్కన విరచిత భాగాలలో ఒకటైన అనుశాసనిక పర్వంలోనిదే ఈ "అష్టావక్రుని కథ- బ్రహ్మచర్య వ్రత దీక్ష". వేదముల మిదం జ్ఞానమ్ అన్నది ఆర్యోక్తి. అలాంటి జ్ఞానాన్నిచ్చే వేదాలకు మరో రూపంగా చెప్పబడుతున్న పంచమ వేదం గా పిలవబడే మహాభారతం భారతీయులందరికీ శిరోధార్యమే.

మానవుడు తాను తర్వాత అనుసరించబోయే ఆశ్రమాలు మూడింటికంటే ముందుగా ఆచరించేది బ్రహ్మచర్యాశ్రమం. అది మానవ జీవన మనే ఇంటికి పునాది వంటిది. అష్టావక్రుడిని దేదీప్యమానంగా ప్రకాశింప చేసిన బ్రహ్మచర్య దీక్ష గురించి ముందుగా తెలుసుకుందాం. బ్రహ్మచర్యము గురించి స్వామి వివేకానందుని మాటల్లో చెప్పాలంటే తనయావద్విజయాలకు మూల కారణం తన బ్రహ్మచర్యం అన్నాడు. బాల్యం నుండీ యౌవ్వనం వరకు ఉన్న సమయాన్నీ, వయస్సుని బ్రహ్మచర్యం అన్నారు. నాలుగు ఆశ్రమాలూ ఇటుకా ఇటుకా పేరిస్తే ఏర్పడే గోడలాంటిది. భగవానుని జాడ తెలుసుకునే వైపు అభిముఖులు కావడం అంటే సత్యమూ, జ్ఞానము వైపుగానే అని అర్థం. యువ్వన లక్షణం నేర్చుకోవడమే తప్ప సమాచార సేకరణ కాదు.

బ్రహ్మచర్య నిర్వచనం:-

విషయ వాంఛలకు దూరంగా ఉంటూ మనస్సును ఆకర్షితం కాకుండా శమదయాదులను కలిగి ఉంటూ త్రికరణశుద్ధిగా వుంటూ వున్నదానికి తృప్తి పడుతూ నియమాలకు కట్టుబడి వుండడం.

బ్రహ్మచర్య వ్రతాచరణ వలన కలిగే ప్రయోజనములు:-

ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వం, పవిత్రత, తేజస్సు సంపూర్ణంగా లభిస్తాయి. ఇది కలిగి వుండడం వల్ల ఇలాంటి ప్రయోజనాలు కలిగాయి అని ఋజువు చేసిన మహానుభావులు నాడూ- నేడూ కూడా వున్నారు. పురాణాలలలో, ఇతిహాసాలలో వారి చరిత్రలో చెరగని ముద్రతో వున్నాయి. అయితే నేడు పాశ్చాత్య నాగరికత మోజులోపడి కొందరు తమ జీవితాలను భ్రష్టు పట్టించుకుంటున్నారు. కనుకనే మన మహానుభావుల చరితలను మళ్ళీ మళ్ళీ మననం చేసుకోవలసిన అవసరం మనసుని చక్కబెట్టుకో వలసిన అవసరము నేడు ఉంది. మనసును కొంతమంది పనిముట్టు తో పోలుస్తారు. పనిముట్టులో ఏ దోషం వుండదు. దాన్ని వాడే వ్యక్తి యొక్క సంకల్పం బట్టే ప్రయోజనం ఉంటుంది.

అష్టావక్రుడు ఏకపాదుడు, సుజాత అనే దంపతులకు పుట్టాడు. తల్లి గర్భంలో ఉండగానే తన అపారజ్ఞానంతో తండ్రిని ప్రశ్నించాడు. దానితో కోపగించిన తండ్రి ఇచ్చిన శాపానికి గురిఅయిన శరీరంలో 8 వంకరలతో పుట్టి అష్టావక్రుడిగా ప్రసిద్ధి చెందాడు. అయితే శారీరక వంకరలు జ్ఞానానికి వంకరలు కావు అన్నట్లు తన ప్రతిభతో తండ్రికి ఉన్న శిక్ష నుండి విడుదల చేయించి తండ్రి ప్రసన్నతను పొంది శాపవిమోచనం తో పాటుగా అపారమైన సౌందర్యాన్ని పొందాడు. జ్ఞానం, అందం రెండూ కలగలసిన అష్టావక్రుడు తండ్రి అనుమతితో వదాన్యుడు అను ముని వద్దకు వెళ్లి ఆయన కుమార్తె సుప్రభను ఇచ్చి వివాహం చేయ్యమని కోరాడు. దానితో అతడు నీవు అన్ని విధాల యోగ్యుడవే నా కుమార్తెను ఇస్తాను కానీ అంతకంటే ముందు నీవు ఉత్తర దిక్కుగా వెళ్లి రమ్మని ఆదేశించాడు.

పుల్లయ్య వేమవరం వెళ్లినట్లు వెళ్లి పోలేదు అష్టావక్రుడు. తిరిగి మునిని ప్రశ్నించాడు. వెళ్లి అక్కడ నేను చేయవలసిన పనులేమిటి? అని ప్రశ్నించాడు. ఈ ఘట్టం తిక్కన విరచిత అనుశాసనిక పర్వం ద్వితీయ ఖండంలో ధర్మరాజు వరుడు ఎలాంటి వాడైతే కన్యాదానానికి అర్హుణ్ణి తెలుపవలసినదని భీష్ముడిని అడిగినపుడు అతడు తాను విన్నది చెబుతూ అష్టావక్రుడన్న పరమ బ్రాహ్మణ్యుడయిన ఒకానొక బ్రహ్మచారి అని కథ మొదలు పెట్టాడు. ప్రారంభంలోనే మనకు అర్థం ఔతుంది. ఇప్పుడు ప్రశ్నించిన అష్టావక్రుడు కి వదాన్య ముని వరుడేమి చెప్పాడో చూద్దాం. ముందుగా కుబేరుని రాజధాని కి వెళ్లి అక్కడి నుండి హిమగిరి చేరుకొని ఆ తదుపరి ఆ సమీపంలో వున్న కడిమి తోటకు వెళ్లి అక్కడ సార్వమతల్లిని దర్శించిరా ఆ తర్వాత నా కుమార్తెనిచ్చి వివాహం జరిపిస్తాను అన్నాడు. తదుపరి బయలుదేరిన అష్టావక్రుడు ముని చెప్పిన అన్ని ప్రదేశాలూ దర్శించి కుబేరుని వద్ద సుమారు సంవత్సరకాలం వున్నాడు. కుబేరుడు అపారసౌందర్య రాశులతో సేవ చేయిస్తూ సకల భోగ భాగ్యాలతో సౌకర్యవంతంగా చూసి చివరికి అన్నాడట ఇంకేమైనా కావాలా అని దానికి అష్టావక్రుడు నాకేమీ కోరిక లేదు అంటూ అక్కడ ఉన్న స్త్రీల అందాలకు ఏ మాత్రం చలించకుండా చెప్పాడు. ఆ సుఖాల పట్ల వెంపర్లాట లేని అతడు మరింత ముందుకి వెళ్ళాడు. అక్కడ కడిమి తోటలో మళ్లీ అద్భుత సౌందర్యరాశులైన స్త్రీలు స్వాగతించి ఒక స్త్రీ దగ్గరకు తీసుకువెళ్లారు. ఆమె మరింత అందంగా వుంది. తదుపరి ఆమె తన అందచందాలతో, ఆదరణతో ఇతడిని కవ్విస్తూ మెల్లగా అతని పొన్పు చేరింది. అప్పుడు కూడా ఆయన ఆమె అంతర్యాన్ని గ్రహించి ఆమె వాదనలో తాను ఏమాత్రం చలించలేదు.ఏ దానితో ఆమె నేను ఉత్తర దిక్కును స్త్రీ రూపంలో నిన్ను పరీక్షించడానికి వచ్చాను. అది కూడా వదాన్యుని అనతి ప్రకారం అతడు నీ బ్రహ్మచర్య దీక్షను పరీక్షించ

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2021); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:10, ISSUE:10(3), October: 2021
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in
Digital certificate of publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 4th October
Publication Date:30th October 2021
DOI: http://ijmer.in.doi./2021/10.10.74

మన్నాడు. నువ్వే గెలిచావు కనుక నీ మామగారు నీకు పిల్లనిచ్చి పెండ్లి చేస్తారు. వెళ్ళు అన్నది. బ్రహ్మచర్యం అనే సూత్రానికి గుచ్చిన పూసల వంటివే ధర్మ నిష్ఠ, ఏకాగ్రత, పట్టుదల తేజస్సు, మానసిక శారీరక దారుఢ్యం మొదలగునవి. అవి అన్నీ మెండుగా వున్న అష్టావక్రుడి బ్రహ్మచర్య జీవితం మనిమయభాసితం. స్వామి వివేకానంద సందేశం కూడా ఇదే 'యువతా మేలుకో' అంటూ అతడిచ్చిన పిలుపులో నీటన్నిటినీ సంతరించుకొమ్మనే హెచ్చరిక దాగుంది.

ఆధార గ్రంథములు:-

1) మహాభారతం - తిక్కన విరచిత భాగం
2) భగవద్గీత
3) సాహిత్య సోపానములు
4) సాహిత్య దర్శనం
5) శ్లోక రత్నావళి
6) ఇంకా కొన్ని వ్యాసములు, తదితరులు